STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROGOWO NA LATA 2026-2035

PROJEKT

Rogowo, 2026 r.

SPIS TREŚCI

Wykaz najważniejszych skrótów i symboli 2
Podstawowe informacje o opracowaniu 3
CZĘŚĆ ANALITYCZNA 4
1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy Rogowo 5
1.1 Sytuacja społeczna 5
1.2 Sytuacja gospodarcza 20
1.3 Sytuacja przestrzenna 29
1.4 Sytuacja klimatyczno-środowiskowa 39
2 Określenie cech warunkujących rozwój gminy i społeczności lokalnej 47
2.1 Analiza SWOT 47
2.2 Identyfikacja potencjału rozwojowego gminy 50
CZĘŚĆ STRATEGICZNA 52
3 Wizja, misja i cele Strategii 53
3.1 Wizja i misja 53
3.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań 56
3.3 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym 61
3.4 Model funkcjonalno-przestrzenny 70
4 Założenia wdrożeniowe 83
4.1 Planowane przedsięwzięcia 83
4.2 Ramy finansowe i źródła finansowania 86
4.3 System realizacji Strategii 86
Podsumowanie 91
Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć 93
Bibliografia 96

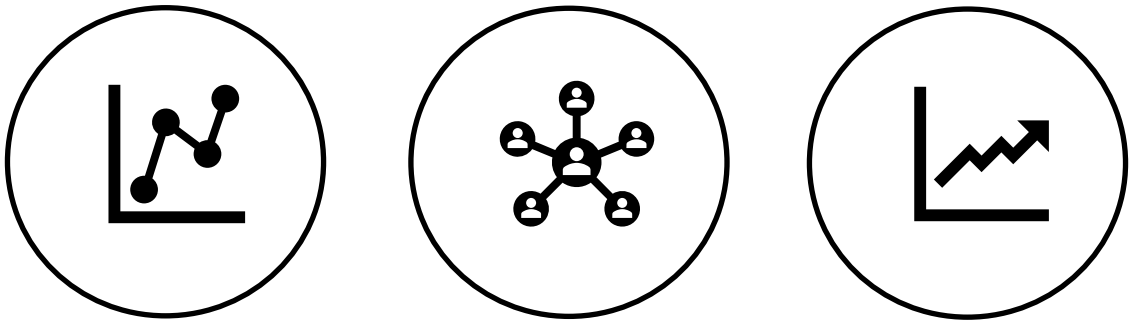
Wykaz najważniejszych skrótów i symboli

1.	**Dz.U.**	–	Dziennik Ustaw
2.	**EBI**	–	Europejski Bank Inwestycyjny
3.	**EBOR**	–	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
4.	**EOG**	–	Europejski Obszar Gospodarczy
5.	**e-PUAP**	–	Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
6.	**Gmina**	–	Gmina Rogowo
7.	**JCWP**	–	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
8.	**JCWPd**	–	Jednolita Część Wód Podziemnych
9.	**Mg**	–	megagram
10.	**OF**	–	Obszar Funkcjonalny
11.	**OSI**	–	Obszar Strategicznej Interwencji
12	**OSP**	–	Ochotnicza Straż Pożarna
13.	**PKD**	–	Polska Klasyfikacja Działalności
14.	**PSZOK**	–	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
15.	**REGON**	–	Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
16.	**S.A.**	–	spółka akcyjna
17.	**Sp. z o.o.**	–	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
19.	**SWOT**	–	analiza SWOT, metoda porządkowania i weryfikowania informacji
20.	**UE**	–	Unia Europejska
21.	**ZIT**	–	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
22.	**zł**	–	złoty, podstawowa jednostka monetarna w Polsce

Podstawowe informacje o opracowaniu

Jedną z podstawowych metod zarządzania gminną jednostką samorządu terytorialnego jest planowanie strategiczne rozwoju gminy w dłuższym horyzoncie czasowym. Głównym narzędziem wykorzystywanym w planowaniu strategicznym jest natomiast dokument planistyczny w postaci strategii rozwoju gminy, która stanowi wyznacznik kierunków rozwoju gminy w przyjętej perspektywie czasowej. Horyzont czasowy przedmiotowej Strategii wyznaczono do 2035 r., wskazując tym samym na długofalowy charakter tego dokumentu pozwalający na osiągnięcie zakładanych celów oraz realizację przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji. Przyjęty okres obowiązywania nowego dokumentu strategicznego wynikał także w dużej mierze z uwarunkowań zewnętrznych wynikających z horyzontów czasowych stosowanych w planowaniu strategicznym w skali regionalnej, krajowej czy w skali całej UE. Strategia obejmuje wszystkie sfery działalności gminy i została podzielona na 4 obszary działania: sferę społeczną, sferę gospodarczą, sferę przestrzenną i sferę klimatyczno-środowiskową. W tym zakresie cele i przedsięwzięcia wyznaczone w ramach Strategii odnoszą się jednak nie tylko do zadań i obszarów działania gminy jako samorządu terytorialnego realizowanych przez władze gminy, ale mają swoje odniesienie także do sposobów i kierunków działania wszystkich innych instytucji/podmiotów działających na terenie gminy. Strategia Rozwoju Gminy Rogowo na lata 2026-2035 to jeden z najważniejszych dokumentów, który jest podstawą określenia wizji rozwoju gminy na najbliższe lata. Gmina Rogowo będzie pełniła rolę instytucji wdrażającej w życie założenia Strategii oraz odpowiedzialnej za jej prawidłową realizację i osiągnięcie założonych celów Strategii. Metodologię opracowania Strategii oparto o powszechnie stosowane metody planowania strategicznego. W pracach nad Strategią kierowano się jednocześnie potrzebą zapewnienia jak najpełniejszego uspołecznionego charakteru Strategii i umożliwienia wpływu na jej kształt na każdym etapie jej przygotowywania i wdrażania społeczności lokalnej. W pracach nad Strategią uczestniczyli eksperci, radni, urzędnicy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy i mieszkańcy. W tym zakresie w trakcie opracowywania Strategii przeprowadzono konsultacje z mieszkańcami dotyczące najważniejszych potrzeb i kierunków rozwoju w gminie. W końcowym etapie Strategii opracowano system jej wdrażania, monitoringu oraz oceny stopnia realizacji jej założeń. Jak wynika z powyższego opisu przedmiotowa Strategia – co jest charakterystyczne dla tego typu dokumentów – ma charakter ogólny, wyznaczając kierunki rozwoju gminy na poziomie celów (strategicznych i operacyjnych) oraz typów przedsięwzięć zmierzających do realizacji tych celów. Nie określano natomiast zamkniętego katalogu konkretnych i szczegółowych projektów do realizacji, które zostaną określone w szczegółowych dokumentach planistycznych gminy. Opracowany w ten sposób dokument będzie stanowił swoistą mapę drogową wytyczającą priorytety rozwoju gminy w perspektywie do 2035 r. Jednocześnie Strategia ma charakter otwarty a metodologia jej wdrażania zakłada możliwość dokonywania zmian i aktualizacji jej zapisów w reakcji na zmieniające się uwarunkowania makroekonomiczne, wyniki okresowych analiz efektów realizacji Strategii czy inne czynniki mogące mieć wpływ na przyjęte założenia. Wszystkie zmiany w tym zakresie będą jednak odbywały się przy udziale i konsultacji ze społecznością lokalną zachowując uspołeczniony charakter tego dokumentu.

CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy Rogowo

Poniżej przedstawiono podstawowe uregulowania funkcjonowania Gminy Rogowo.

Wójt jest organem wykonawczym. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań wójta należy w szczególności:

- opracowywanie strategii i programów rozwoju,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu.

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym. Radni gminni wybierani są w głosowaniu powszechnym przez mieszkańców. Tworzą Radę Gminy. Ich obowiązkiem jest kierowanie się dobrem wspólnoty samorządowej, utrzymywanie stałej więzi z mieszkańcami oraz ich organizacjami, przyjmowanie zgłaszanych przez nich postulatów i przedstawianie ich organom gminy do rozpatrzenia. Radni mają obowiązek brać udział w pracach Rady Gminy i jej komisji oraz innych instytucji samorządowych, do których zostali wybrani lub desygnowani. Nadzór nad działalnością gminną (m.in. działalnością Rady Gminy) sprawuje prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych regionalna izba obrachunkowa (art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - Dz.U.2026 poz. 662 z późn.zm.). Gmina wykonuje swoje zadania głównie przy pomocy Urzędu Gminy w Rogowie. Urząd wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień.

1.1 Sytuacja społeczna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji społecznej gminy Rogowo. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczące demografii i rynku pracy. W dalszej części opisano infrastrukturę społeczną gminy w kontekście oświaty i wychowania, kultury i sportu, ochrony zdrowia, opieki społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych. Opisano kwestię bezpieczeństwa publicznego, występujących problemów społecznych oraz cyfryzacji usług publicznych.

Demografia

Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców gminy Rogowo w latach 2019-2025.

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Rogowo w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba mieszkańców	4 765	4 665	4 632	4 596	4 600	4 548	4 497

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Liczba mieszkańców gminy Rogowo wynosi 4 497 osób (stan na 31.12.2025 r.).

Z powyższej tabeli wynika, że liczba mieszkańców gminy Rogowo w latach 2019-2025 zmniejszyła się o 268 osób. Gmina Rogowo charakteryzuje się ujemnym bilansem demograficznym. Trend ten jest m.in. spowodowany migracjami, co potwierdzają dane dotyczące salda migracji w latach 2019-2025 w poniższej tabeli.

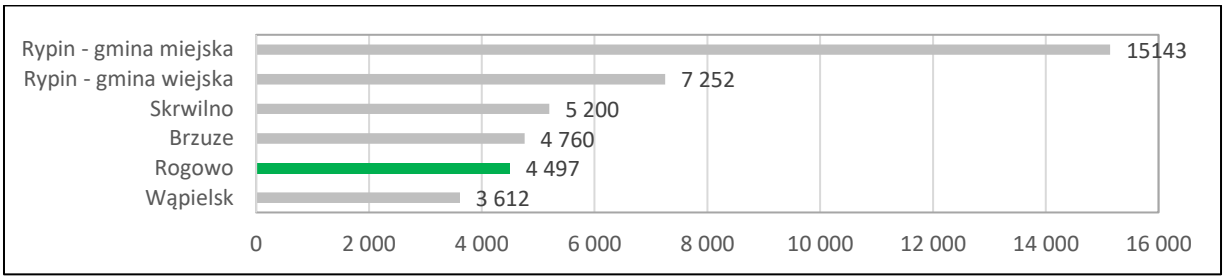
Tabela 2 Saldo migracji w gminie Rogowo w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo migracji ogółem	-30	0	-4	-7	1	-29	-11
Saldo migracji wewnętrznych	-30	-1	-4	-9	1	-30	-11
Saldo migracji zagranicznych	0	1	0	2	0	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiono porównanie gminy Rogowo z innymi gminami powiatu rypińskiego.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (stan na 31.12.2025 r.)

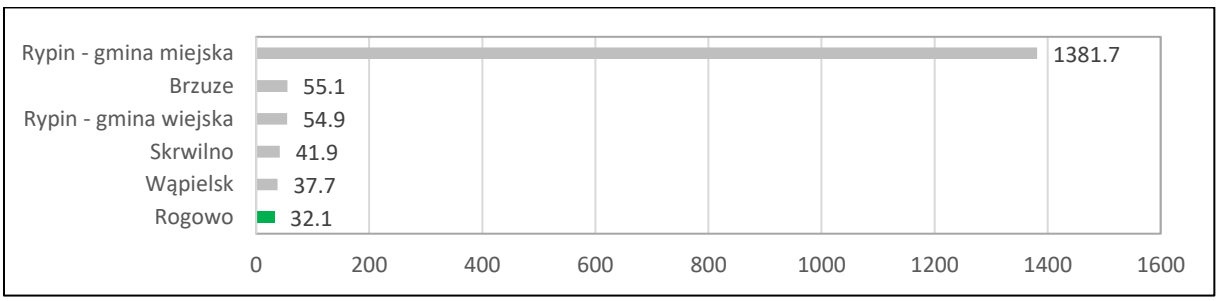

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Rogowo pod względem liczby mieszkańców plasuje się wśród średnich pod tym względem gmin powiatu rypińskiego. Choć w ostatnich latach obserwuje się ujemny przyrost naturalny oraz postępujący proces starzenia się ludności, to jednak położenie gminy w stosunkowo niewielkiej odległości od większych ośrodków miejskich, takich jak Toruń stwarza potencjał do stabilizacji sytuacji demograficznej. Gmina oferuje warunki sprzyjające spokojnemu stylowi życia, co może być atrakcyjne dla osób migrujących z bardziej zurbanizowanych terenów. Odpowiednie działania inwestycyjne, rozwój infrastruktury mieszkaniowej i lokalnych usług publicznych oraz wsparcie dla młodych rodzin mogą wpłynąć na ograniczenie odpływu mieszkańców i w perspektywie czasu przyczynić się do stopniowego ustabilizowania liczby ludności w gminie.

Poniżej przedstawiono porównanie gęstości zaludnienia gminy Rogowo z innymi gminami powiatu rypińskiego.

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (stan na 31.12.2025 r.) (osoby na km^2)

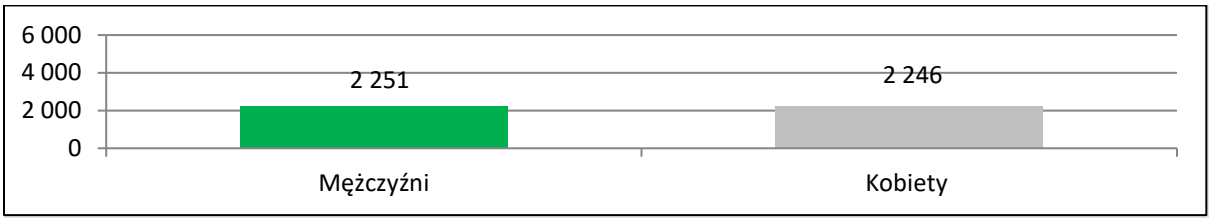
Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Rogowo charakteryzuje się poziomem gęstości zaludnienia najniższym na tle pozostałych gmin powiatu rypińskiego. Świadczy to o jej bardziej rozproszonym osadnictwie oraz przewadze terenów o

charakterze wiejskim. Taka sytuacja może wpływać na niższy poziom urbanizacji oraz większe koszty utrzymania infrastruktury w przeliczeniu na mieszkańca.

Poniżej przedstawiono strukturę ludności gminy Rogowo w podziale na płeć.

Wykres 3 Ludność gminy Rogowo w podziale na płeć w 2025 r.

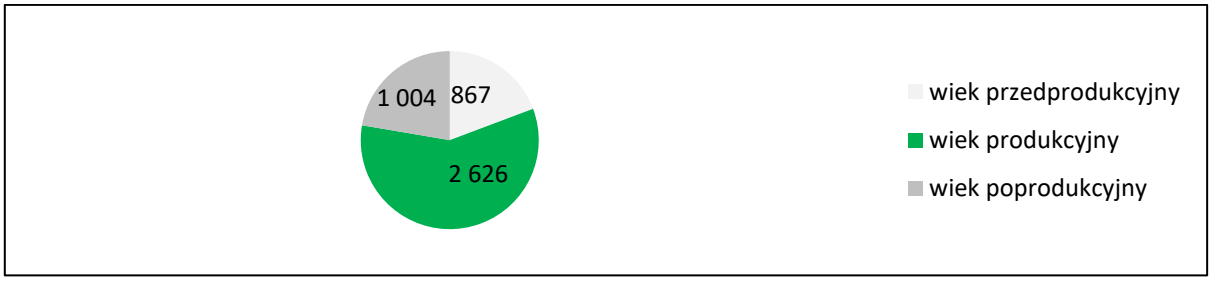

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W gminie Rogowo w 2025 r. mężczyźni stanowili 50,06% a kobiety 49,94% ogółu mieszkańców.

Poniżej zaprezentowano liczbę mieszkańców gminy Rogowo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2025 r.).

Wykres 4 Liczba mieszkańców gminy Rogowo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Struktura wieku mieszkańców gminy w ujęciu procentowym przedstawia się następująco:

- wiek przedprodukcyjny: 19,26%,
- wiek produkcyjny: 58,39%,
- wiek poprodukcyjny: 22,33%.

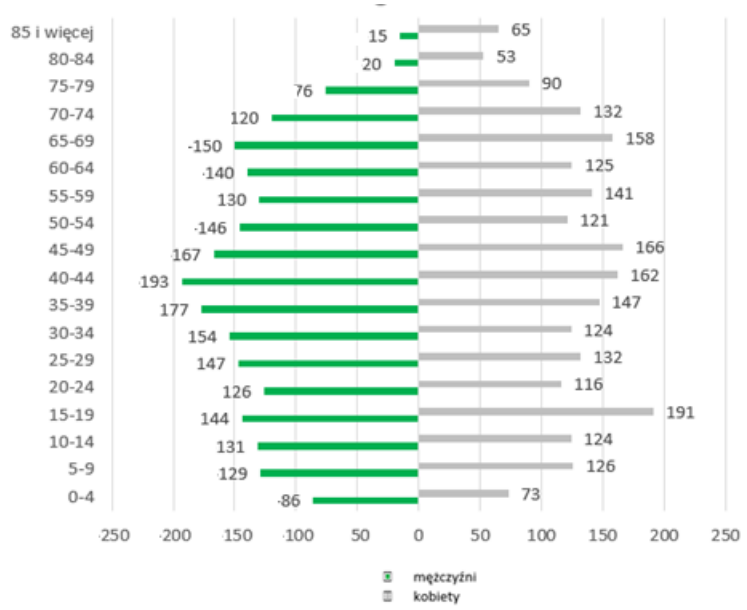
Powyższa struktura demograficzna wskazuje, że współczynnik obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym dla gminy Rogowo wynosi 38,2%, co oznacza wartość wyraźnie niższą niż średnia dla Polski (41,5%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (42,3%) w 2025 r. Oznacza to, że udział osób starszych w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym jest obecnie mniejszy niż przeciętnie w kraju i regionie. Nie wyklucza to jednak postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, który – podobnie jak w większości gmin w Polsce – będzie stanowił istotne wyzwanie w kolejnych latach.

Ponadto wskaźnik obciążenia demograficznego dla gminy Rogowo wynosi 71,2%, co również jest wartością niższą niż średnia dla Polski (71,8%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (72,2%) w 2025 r. Wskazuje to na relatywnie korzystniejszą strukturę wieku mieszkańców gminy w porównaniu z otoczeniem regionalnym i krajowym, choć obserwowane trendy demograficzne mogą w przyszłości prowadzić do stopniowego wzrostu obciążenia demograficznego.

Pod względem administracyjnym gmina Rogowo składa się z 22 sołectw: Borowo, Brzeszczki Duże, Brzeszczki Małe, Charszewo, Czumsk Duży, Czumsk Mały, Huta, Huta Chojno, Kobrzyniec, Kosiory, Lasoty, Nadróż, Narty, Pinino, Pręczki, Rogowo, Rogówko, Rojewo, Ruda, Sosnowo, Świeżawy, Wierzchowiska.

Poniżej przedstawiono strukturę wiekową gminy Rogowo w 2025 r. zaprezentowaną w formie piramidy wieku. Piramida wieku to stosowane w demografii graficzne przedstawienie struktury płci i wieku ludności danego obszaru, polegające na zestawieniu diagramów słupkowych utworzonych dla poszczególnych roczników lub pięcioletnich grup wiekowych dla każdej płci oddzielnie.

Wykres 5 Piramida wieku gminy Rogowo (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Piramida wieku gminy Rogowo w 2025 r. wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, przy jednoczesnym utrzymywaniu się stosunkowo licznych roczników w wieku produkcyjnym. Najliczniejsze grupy mieszkańców koncentrują się w przedziałach wieku 15–19 lat, 35–49 lat oraz 65–69 lat. Szczególnie widoczna jest wysoka liczebność osób w wieku 65–69 lat, co świadczy o zwiększającym się udziale seniorów w strukturze demograficznej gminy.

W młodszych grupach wieku zauważalna jest mniejsza liczba dzieci w wieku 0–4 lata w porównaniu z grupami 5–9 oraz 10–14 lat, co może wskazywać na spadek liczby urodzeń w ostatnich latach. Tendencja ta może w przyszłości prowadzić do zmniejszenia liczby uczniów w placówkach oświatowych oraz pogłębiania procesu starzenia się ludności.

Struktura ludności według płci jest względnie zrównoważona w większości grup wieku, jednak w starszych rocznikach widoczna jest wyraźna przewaga kobiet. Różnica ta zwiększa się wraz z wiekiem, co jest charakterystyczne dla procesów demograficznych związanych z dłuższym przeciętnym trwaniem życia kobiet.

Znaczny udział mieszkańców w wieku produkcyjnym stanowi nadal istotny potencjał rozwojowy gminy, jednak obserwowane zmiany demograficzne wskazują na konieczność podejmowania działań wspierających młode rodziny, poprawę dostępności mieszkań oraz rozwój usług publicznych. Jednocześnie rosnąca liczba osób starszych będzie wymagała dalszego rozwoju usług zdrowotnych, opiekuńczych i społecznych skierowanych do seniorów. W dłuższej perspektywie działania te mogą

przyczynić się do ograniczenia negatywnych skutków zmian demograficznych i utrzymania stabilnego rozwoju gminy.

Poniżej przedstawiono jak w latach 2019-2024 kształtował się przyrost naturalny w gminie Rogowo.

Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Rogowo w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Urodzenia	57	49	51	31	39	24
Zgony	38	61	72	72	54	50
Przyrost naturalny	19	-12	-21	-41	-15	-26

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Gmina Rogowo od 2019 roku doświadcza stałego ujemnego przyrostu naturalnego, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa oraz spadku liczby urodzeń.

Oświata i wychowanie

Infrastruktura

Gmina Rogowo jest organem prowadzącym dla następujących jednostek oświatowych: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rogowie, Szkoła Podstawowa w Sosnowie, Szkoła Podstawowa im. Zygmunta Padlewskiego w Nadrożu, Szkoła Podstawowa w Kobrzyńcu.

Szkoły podstawowe dysponują salami lekcyjnymi wyposażonymi w pomoce dydaktyczne, pracowniami komputerowymi wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Szkoły posiadają także sekretariat, bibliotekę, pokój nauczycielski, stołówkę, świetlicę. Placówki dysponują sprzętem komputerowym i narzędziami informatycznymi niezbędnymi do prowadzenia działalności edukacyjnej. Szkoły posiadają sale gimnastyczne. Zauważalna jest jednak konieczność doposażenia placówek oraz remontu infrastruktury.

Finansowanie

Poniżej zaprezentowano wydatki z budżetu gminy Rogowo na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024.

Tabela 4 Wydatki z budżetu gminy Rogowo na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki na oświatę (zł)	10 273 173,27	7 484 997,78	7 796 107,65	9 227 214,33	9 477 908,88	10 706 578,74	12 625 811,83

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W latach 2018–2024 wydatki gminy Rogowo na oświatę i wychowanie wykazywały ogólną tendencję wzrostową, choć w analizowanym okresie występowały również znaczące wahania. W 2018 r. nakłady na oświatę wyniosły ponad 10,2 mln zł, natomiast w 2024 r. osiągnęły poziom około 12,6 mln zł, co oznacza wzrost o blisko 23%. Najniższy poziom wydatków odnotowano w latach 2019–2020, kiedy ich wartość kształtowała się poniżej 8 mln zł. Od 2021 r. widoczny jest systematyczny wzrost nakładów na edukację, który szczególnie przyspieszył w latach 2023–2024.

Zwiększające się wydatki były związane przede wszystkim ze wzrostem kosztów wynagrodzeń nauczycieli i pracowników administracyjnych, rosnącymi kosztami utrzymania placówek oświatowych, a także wzrostem cen energii i usług niezbędnych do funkcjonowania szkół. Wzrost nakładów może

również świadczyć o podejmowaniu działań mających na celu poprawę jakości warunków kształcenia oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępności usług edukacyjnych dla mieszkańców gminy.

Najwyższe wydatki w całym analizowanym okresie odnotowano w 2024 r., co wskazuje na rosnące znaczenie oświaty w strukturze budżetu gminy. Utrzymanie odpowiedniego poziomu finansowania edukacji będzie w kolejnych latach istotnym wyzwaniem dla samorządu, szczególnie w kontekście zmian demograficznych, rosnących kosztów funkcjonowania placówek oświatowych oraz konieczności zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

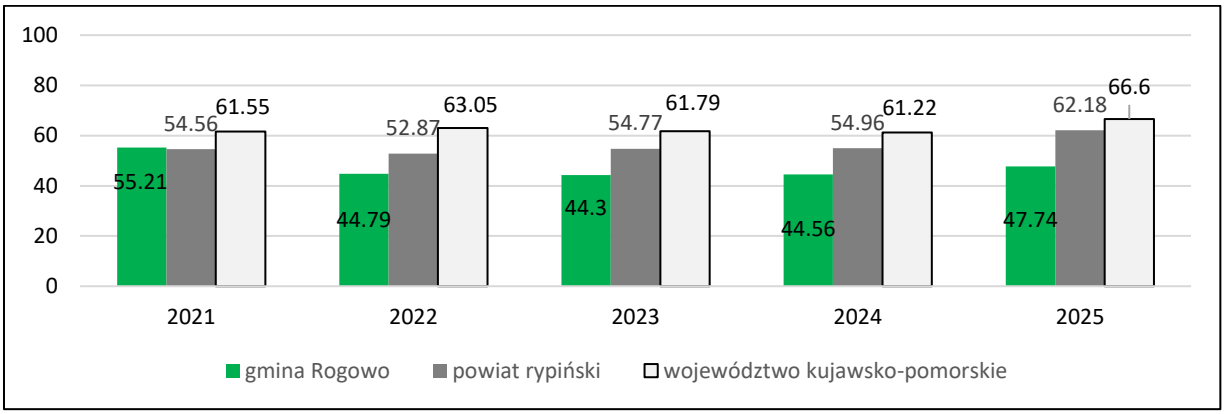
Poziom nauczania

Poziom nauczania w jednostkach prowadzonych przez Gminę przeanalizowano poprzez porównanie zdawalności egzaminu ośmioklasisty z wynikami dla powiatu i województwa.

Egzamin ósmoklasisty

Poniżej przedstawiono porównania wyników egzaminu ósmoklasisty w gminie Rogowo, powiecie rypińskim i województwie kujawsko-pomorskim 2021-2025 w podziale na język polski, język angielski i matematykę.

Wykres 6 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w gminie Rogowo, powiecie rypińskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.wyniki.edu.pl

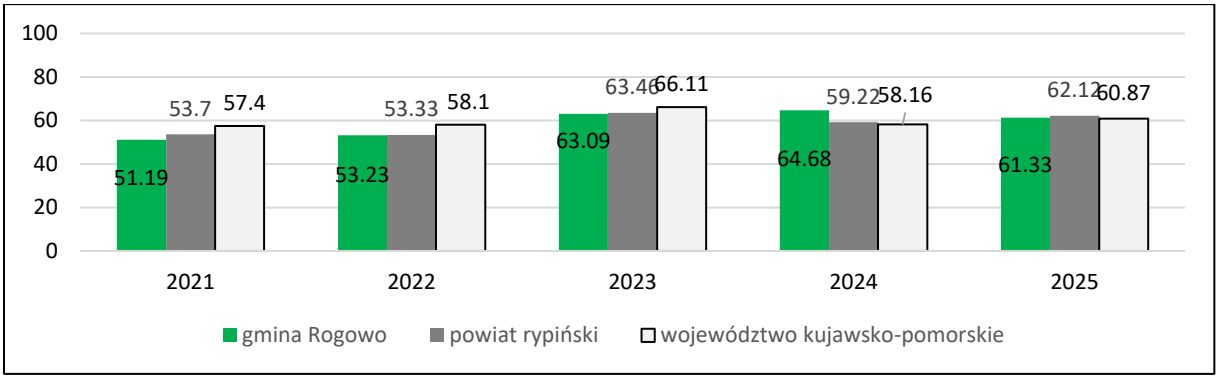
W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w gminie Rogowo były wyraźnie niższe od wyników osiąganych zarówno w powiecie rypińskim, jak i w województwie kujawsko-pomorskim. W latach 2021–2024 poziom zdawalności utrzymywał się na zbliżonym poziomie około 44–45%, co wskazuje na względną stabilność rezultatów, jednak jednocześnie potwierdza utrzymującą się różnicę w stosunku do średnich wyników powiatowych i wojewódzkich. Największe dysproporcje występowały w odniesieniu do województwa, gdzie wyniki były wyższe od osiąganych przez uczniów z gminy Rogowo o około 16–18 punktów procentowych.

Pozytywnym zjawiskiem był wyraźny wzrost średniego wyniku w 2025 r., kiedy uczniowie z gminy Rogowo osiągnęli rezultat na poziomie 47,74%. Mimo poprawy wynik ten nadal pozostawał niższy od średniej dla powiatu rypińskiego (62,18%) oraz województwa kujawsko-pomorskiego (66,60%). W całym analizowanym okresie widoczna była więc trwała luka edukacyjna pomiędzy gminą Rogowo a szerszym otoczeniem regionalnym.

Utrzymujące się różnice mogą wynikać z wielu czynników, w tym m.in. z ograniczonego dostępu do dodatkowych form nauki języków obcych, zróżnicowanego potencjału edukacyjnego uczniów, liczebności roczników oraz uwarunkowań społeczno-ekonomicznych charakterystycznych dla obszarów wiejskich. Poprawa wyników w ostatnim roku analizy może jednak świadczyć o stopniowym

wzroście efektywności działań edukacyjnych podejmowanych przez szkoły funkcjonujące na terenie gminy.

Wykres 7 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w gminie Rogowo, powiecie rypińskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2021-2025

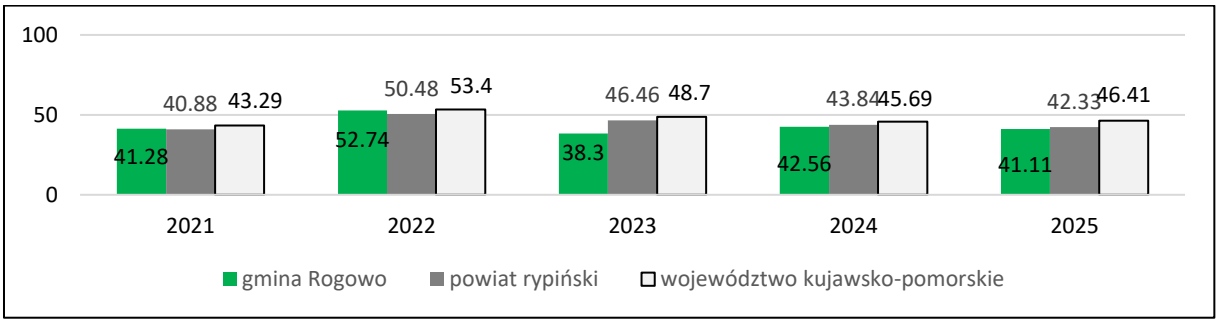
Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.wyniki.edu.pl

W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w gminie Rogowo kształtowały się na poziomie zbliżonym do wyników osiąganych w powiecie rypińskim oraz województwie kujawsko-pomorskim. W latach 2021–2022 uczniowie z gminy uzyskiwali wyniki nieco niższe od średnich regionalnych, jednak różnice te były stosunkowo niewielkie. Wyraźna poprawa nastąpiła w 2023 r., kiedy średni wynik w gminie Rogowo osiągnął 63,09% i niemal zrównał się z wynikiem powiatu rypińskiego (63,46%), pozostając jedynie nieznacznie niższy od średniej wojewódzkiej.

Najlepszy rezultat odnotowano w 2024 r., kiedy uczniowie z gminy Rogowo uzyskali średnio 64,68%, osiągając wynik wyższy zarówno od powiatu rypińskiego (59,22%), jak i województwa kujawsko-pomorskiego (58,16%). W 2025 r. nastąpił niewielki spadek do poziomu 61,33%, jednak wynik ten nadal pozostawał bardzo zbliżony do średnich osiąganych przez uczniów w powiecie i województwie.

Przedstawione dane wskazują, że poziom nauczania języka polskiego w szkołach gminy Rogowo jest stabilny i konkurencyjny na tle otoczenia. Szczególnie korzystnie należy ocenić wyniki osiągnięte w latach 2023–2024, kiedy uczniowie z gminy uzyskiwali rezultaty porównywalne lub wyższe od średnich regionalnych. Może to świadczyć o skuteczności prowadzonych działań dydaktycznych oraz dobrym przygotowaniu uczniów do egzaminu kończącego szkołę podstawową.

Wykres 8 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w gminie Rogowo, powiecie rypińskim i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mapa.wyniki.edu.pl

W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w gminie Rogowo charakteryzowały się większą zmiennością niż wyniki z języka polskiego. W większości lat były one

niższe od rezultatów osiąganych zarówno w powiecie rypińskim, jak i w województwie kujawsko-pomorskim. Jedynie w 2022 r. uczniowie z gminy Rogowo uzyskali średni wynik na poziomie 52,74%, przewyższając zarówno średnią powiatową (50,48%), jak i wojewódzką (53,40%), do której różnica była niewielka.

Po bardzo dobrym wyniku w 2022 r. nastąpiło wyraźne pogorszenie rezultatów. W 2023 r. średni wynik spadł do 38,30%, co oznaczało poziom niższy od średnich osiąganych w powiecie i województwie o około 8–10 punktów procentowych. W kolejnych latach widoczna była częściowa poprawa, jednak wyniki uczniów z gminy Rogowo nadal pozostawały poniżej wartości notowanych w otoczeniu regionalnym. W 2025 r. średni rezultat wyniósł 41,11%, podczas gdy w powiecie rypińskim było to 42,33%, a w województwie kujawsko-pomorskim 46,41%.

Przedstawione dane wskazują, że matematyka pozostaje jednym z większych wyzwań edukacyjnych w gminie Rogowo. Znaczne wahania wyników pomiędzy poszczególnymi latami mogą wynikać m.in. ze zróżnicowanej liczebności roczników, różnic w poziomie przygotowania uczniów oraz wpływu czynników organizacyjnych na proces nauczania. Jednocześnie wyniki z ostatnich lat sugerują potrzebę dalszego wzmacniania działań wspierających rozwój kompetencji matematycznych uczniów, które mogą przyczynić się do ograniczenia różnic względem średnich wyników osiąganych w powiecie i województwie.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Kamed", zapewniający podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom. W gminie funkcjonuje 1 punkt apteczny. Wszystkie dzieci i młodzież szkolna objęte są podstawową opieką zdrowotną lekarską (obejmującą również szczepienia). Pacjenci wymagający specjalistycznego leczenia kierowani są do innych ośrodków miejskich. Mieszkańcy gminy najczęściej korzystają z usług szpitala w Rypinie.

Pomoc społeczna

Centrum Usług Społecznych w Rogowie jest jednostką organizacyjną gminy odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz organizację usług społecznych dla mieszkańców. Centrum zapewnia wsparcie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, realizuje świadczenia społeczne, prowadzi pracę socjalną oraz koordynuje działania na rzecz seniorów, osób z niepełnosprawnościami i rodzin wymagających wsparcia. Funkcjonowanie CUS wpisuje się w proces integracji usług społecznych na poziomie lokalnym i ma na celu zwiększanie dostępności oraz jakości wsparcia świadczonego mieszkańcom gminy

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Rogowo w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2019-2024.

Tabela 5 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców	211,5	180,1	136,2	137,9	120,2	111,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Obserwowany jest spadek wartości analizowanego wskaźnika w latach w 2024 r. w stosunku do 2019 r.

W przypadku ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej obserwowana jest nieznacznie malejąca liczba osób.

Tabela 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Rogowo w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	1 000	836	632	635	551	512

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W przypadku liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci widoczny jest spadek wartości analizowanego wskaźnika w latach 2019-2024.

Tabela 7 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Rogowo w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	268	229	188	154	124	96

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Trendy spowodowane są m.in. skuteczną działalnością Centrum Usług Społecznych w Rogowie i wzrostem zamożności społeczeństwa.

Polityka senioralna

W gminie funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu Senior + w Starym Kobrzyńcu. Przeznaczony jest dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+, osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych i starszych. DDPS+ funkcjonuje 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:30. Seniorzy w DDPS+ mają zapewnione odpowiednie warunki do zaspakajania ich potrzeb w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie w środowisku oraz uczestniczenie w życiu społecznym. Podczas pobytu w DDP Seniorzy mają zapewniony dojazd i odwóz oraz usługi opiekuńcze z uwzględnieniem posiłków. Objęci są wsparciem psychologa, opieką pielęgniarki, rehabilitanta. Prowadzone są zajęcia terapeutyczne z elementami arteterapii, muzykoterapii, ludoterapii, ergoterapii, kinezoterapii, biblioterapia, zajęcia kulinarne, relaksacyjne, warsztaty artystyczne.

Kultura i sport

<u>Kultura</u>

Sfera kultury w gminie Rogowo opiera się przede wszystkim na działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Rogowie, która pełni funkcję głównej instytucji integrującej życie społeczne, edukacyjne i kulturalne mieszkańców. Biblioteka prowadzi działalność czytelniczą, edukacyjną i animacyjną, organizując spotkania autorskie, wydarzenia promujące czytelnictwo, zajęcia dla dzieci oraz inicjatywy integrujące mieszkańców. W strukturze biblioteki funkcjonują również filie biblioteczne, co zwiększa dostępność usług kulturalnych na terenie gminy. Działalność GBP koncentruje się nie tylko na organizacji wydarzeń współczesnych, ale również na ochronie lokalnego dziedzictwa, tradycyjnej muzyki, rękodzieła oraz obrzędowości regionalnej. Organizowane konkursy, przeglądy folklorystyczne, oraz aktywność lokalnych zespołów artystycznych wzmacniają tożsamość kulturową mieszkańców i stanowią jeden z ważniejszych elementów promocji gminy. Skala infrastruktury kulturalnej odpowiada charakterowi gminy wiejskiej, jednak funkcjonujące instytucje kultury zapewniają mieszkańcom dostęp do podstawowej oferty kulturalnej, edukacyjnej i integracyjnej. Funkcjonują filie w Sosnowie, Starym Kobrzyńcu, Pręczkach i Nadrożu.

Sport, turystyka i rekreacja

Sfera sportu, rekreacji i turystyki w gminie Rogowo opiera się przede wszystkim na walorach przyrodniczych charakterystycznych dla Pojezierza Dobrzyńskiego oraz rozwijanej infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej. Teren gminy cechuje urozmaicona rzeźba terenu z licznymi morenowymi pagórkami, lasami i jeziorami, które tworzą korzystne warunki do wypoczynku, turystyki aktywnej oraz rozwoju funkcji rekreacyjnych. Szczególne znaczenie mają liczne akweny wodne, w tym jezioro Nadroskie, wokół którego koncentruje się część ruchu turystycznego oraz działalności rekreacyjnej. Jednym z najważniejszych obiektów turystyczno-rekreacyjnych na terenie gminy jest ośrodek wypoczynkowy Sitnica położony nad jeziorem Nadroskim. Obiekt oferuje m.in. kąpielisko, plażę, bazę noclegową oraz zaplecze gastronomiczne, a w sezonie letnim stanowi miejsce organizacji wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych. Ważną funkcję integracyjną i rekreacyjną pełni również zrewitalizowany park podworski w Sosnowie wyposażony w ciągi piesze, altany, pomosty, fontannę oraz przestrzeń do organizacji wydarzeń plenerowych. Baza sportowa gminy obejmuje przede wszystkim ogólnodostępne obiekty służące mieszkańcom, w tym kompleks sportowy „Orlik 2012" w Sosnowie, który został zmodernizowany w 2024 r. i stanowi główne miejsce aktywności sportowej dzieci i młodzieży. Uzupełnieniem infrastruktury są boiska sportowe, place zabaw, siłownie plenerowe, kort tenisowy oraz ścieżki rowerowe rozmieszczone na terenie gminy. Obiekty te wykorzystywane są zarówno przez mieszkańców, jak i lokalne organizacje oraz szkoły prowadzące zajęcia sportowe i rekreacyjne. Potencjał turystyczny gminy związany jest przede wszystkim z jej wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Duże zalesienie, liczne jeziora oraz spokojny, wiejski charakter obszaru sprzyjają rozwojowi turystyki weekendowej, wypoczynku letniskowego oraz agroturystyki. Jednocześnie rozwijana infrastruktura sportowo-rekreacyjna oraz organizowane wydarzenia lokalne wzmacniają atrakcyjność gminy jako miejsca aktywnego wypoczynku zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających.

Organizacje pozarządowe

Społeczność gminna wykazuje coraz większe zainteresowanie działalnością w organizacjach pozarządowych. Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rogowo w latach 2019-2025.

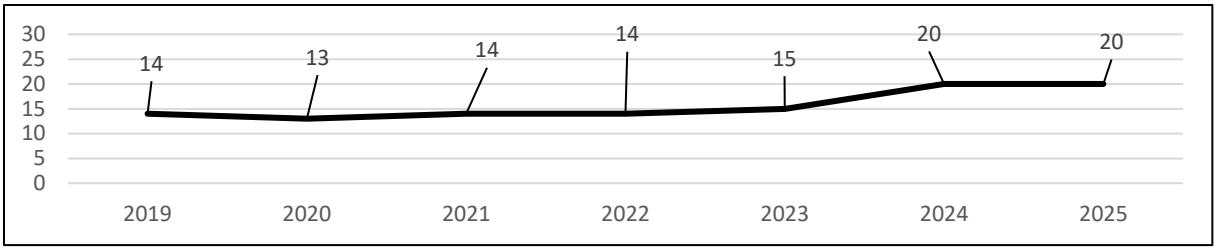
Tabela 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	2,94	3,22	3,24	3,26	3,48	3,96	4,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Zauważalny jest wzrost wskaźnika w stosunku do 2019 r., co spowodowane jest malejącą liczbą mieszkańców i nieznacznie zwiększającą się liczbą stowarzyszeń i organizacji społecznych, co obrazuje poniższy wykres.

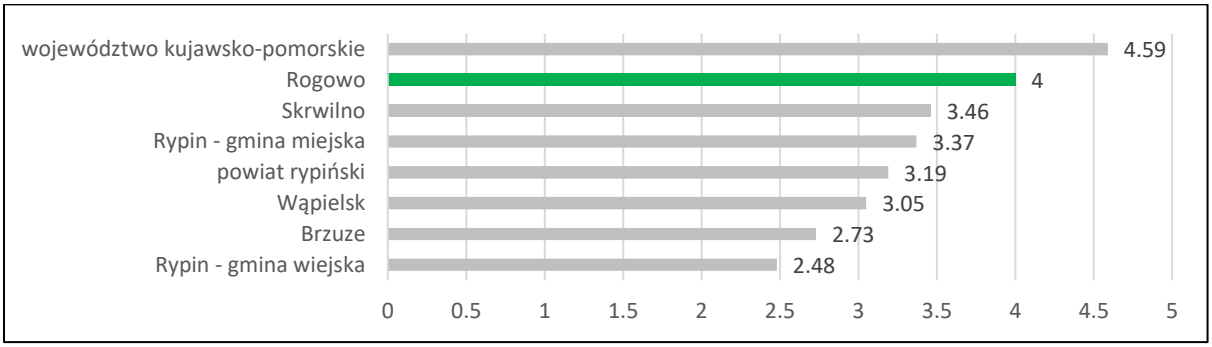
Wykres 5 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rogowo w latach 2019-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przestawiono porównanie analizowanego wskaźnika dla gminy Rogowo z innymi gminami powiatu rypińskiego, powiatem rypińskim i województwem kujawsko-pomorskim.

Wykres 6 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu rypińskiego i gmin wchodzących w jego skład (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W 2025 r. wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminach powiatu rypińskiego był zróżnicowany. Gmina Rogowo osiągała poziom wyższy od średniej powiatowej, jednak niższy od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego, co wskazuje na umiarkowany poziom aktywności społecznej i rozwoju sektora pozarządowego. Jednocześnie funkcjonowanie organizacji społecznych, OSP i lokalnych stowarzyszeń stanowi istotny element integracji mieszkańców oraz budowania kapitału społecznego na terenie gminy.

Problemy społeczne

W gminie Rogowo można zaobserwować typowe problemy społeczne dla gmin o podobnej charakterystyce – mowa tu w szczególności o ubóstwie, bezrobociu, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności czy wykluczeniu społecznemu. Część z problemów społecznych jest rozwiązywana lub łagodzona poprzez działalność Centrum Usług Społecznych w Rogowie. Gmina uchwala Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Istotnym elementem działań prospołecznych w gminie jest aktywizacja, animacja, cyfryzacja i integracja dedykowana osobom starszym.

Bezpieczeństwo publiczne

W powiecie rypińskim wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (83,4%) jest wyższy niż w przypadku województwa kujawsko-pomorskiego (76,5%) i w stosunku do wskaźnika dla Polski (69,8%). Za bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy Rogowo odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Rypinie. Na terenie gminy działa także system ochrony przeciwpożarowej oparty na współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Rypinie oraz z lokalnymi

jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie Rogowo funkcjonuje 10 jednostek OSP: Rogowo, Stary Kobrzyniec, Pręczki, Nadróż, Świeżawy, Rogówko, Rojewo, Lasoty, Borowo, Sosnowo. Jednostki OSP odgrywają kluczową rolę w reagowaniu na zagrożenia pożarowe, wypadki drogowe, zdarzenia klimatyczne i inne sytuacje kryzysowe, a także w działaniach edukacyjnych i prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców.

Dostęp do usług publicznych

Celem ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest poprawa warunków życia i funkcjonowania osób, które ze względu na swoje cechy albo okoliczności, w których się znajdują, muszą podejmować dodatkowe działania lub stosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia barier uniemożliwiających lub utrudniających im udział w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Dotyczy to m.in. osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz osób mających czasowe lub trwałe ograniczenia w zakresie mobilności lub percepcji.
Podmioty publiczne są zobowiązane do podejmowania działań służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez stosowanie zasad projektowania uniwersalnego oraz racjonalnych usprawnień. Wymagania w zakresie dostępności odnoszą się w szczególności do trzech podstawowych obszarów:

- dostępności architektonicznej: obejmującej ograniczanie i usuwanie barier utrudniających poruszanie się i korzystanie z budynków oraz przestrzeni publicznych przez osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi, osoby starsze oraz osoby korzystające z różnego rodzaju pomocy w poruszaniu się;
- dostępności cyfrowej: dotyczącej w szczególności dostosowania stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, zgodnie z przepisami dotyczącymi dostępności cyfrowej;
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej: obejmującej rozwiązania ułatwiające osobom ze szczególnymi potrzebami pozyskiwanie informacji oraz komunikowanie się z podmiotami publicznymi. Mogą one obejmować m.in. informacje przygotowane w formach dostosowanych do różnych potrzeb odbiorców, możliwość skorzystania z odpowiednich środków wspomagających komunikację lub innych rozwiązań zapewniających skuteczny kontakt z podmiotem publicznym.

Powyższy katalog odnosi się do wymagań i rozwiązań przewidzianych przepisami prawa i nie oznacza, że wszystkie wskazane udogodnienia są obecnie dostępne we wszystkich obiektach i instytucjach publicznych na terenie gminy Rogowo.

Poziom dostępności obiektów i usług publicznych na terenie gminy Rogowo jest zróżnicowany. Część obiektów posiada rozwiązania ułatwiające korzystanie z nich osobom ze szczególnymi potrzebami, jednak nie wszystkie budynki i usługi publiczne są w pełni dostosowane pod względem architektonicznym oraz informacyjno-komunikacyjnym. W związku z tym dalsze ograniczanie barier oraz sukcesywne zwiększanie dostępności usług i infrastruktury publicznej pozostaje istotnym kierunkiem działań gminy.

W zakresie dostępności usług administracyjnych mieszkańcy mogą korzystać również z rozwiązań cyfrowych umożliwiających załatwianie części spraw bez konieczności osobistej wizyty w urzędzie. Urząd Gminy w Rogowie korzysta z Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej – ePUAP, umożliwiającej elektroniczną komunikację z administracją publiczną oraz składanie dokumentów elektronicznych. Korzystanie z usług wymagających potwierdzenia tożsamości możliwe jest m.in. z wykorzystaniem profilu zaufanego lub innych dopuszczonych form identyfikacji elektronicznej. W

Urzędzie Gminy w Rogowie funkcjonuje również system e-Doręczeń, umożliwiający elektroniczne przekazywanie korespondencji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zarządzanie kryzysowe

Bezpieczeństwo mieszkańców oraz zdolność gminy do sprawnego reagowania na sytuacje kryzysowe stanowią istotny element prawidłowego funkcjonowania lokalnej wspólnoty samorządowej. Zarządzanie kryzysowe obejmuje działania podejmowane w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym, przygotowania do ich wystąpienia, reagowania w przypadku zaistnienia zagrożenia oraz usuwania jego skutków i odtwarzania zasobów oraz infrastruktury.

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie Gminy Rogowo jest Wójt. Do jego zadań należy w szczególności kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń występujących na terenie gminy, a także realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego. Wójt odpowiada również za organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia oraz za realizację przedsięwzięć wynikających z planów dotyczących funkcjonowania gminy w sytuacjach szczególnych.

Istotnym elementem systemu bezpieczeństwa gminy jest współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i reagowanie kryzysowe na poziomie powiatowym i wojewódzkim. Gmina Rogowo współpracuje w tym zakresie z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rypinie, a także, stosownie do rodzaju występującego zagrożenia, z Państwową Strażą Pożarną, jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych, Policją oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w ochronę mieszkańców i mienia.

Na poziom bezpieczeństwa Gminy Rogowo wpływają zarówno zagrożenia o charakterze naturalnym, jak i technicznym, komunikacyjnym, sanitarnym czy społecznym. Wśród potencjalnych zagrożeń należy wskazać przede wszystkim intensywne opady atmosferyczne, lokalne podtopienia, silny wiatr i nawałnice, susze, pożary, awarie infrastruktury technicznej i energetycznej, awarie sieci wodociągowej, zdarzenia drogowe, zagrożenia epidemiologiczne, skażenia środowiska oraz inne zdarzenia mogące powodować zagrożenie dla życia, zdrowia lub mienia mieszkańców. Z uwagi na funkcjonowanie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej istotne znaczenie ma również zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej, wody oraz sprawnego funkcjonowania podstawowych usług publicznych.

Ważnym zadaniem gminy jest stałe monitorowanie potencjalnych zagrożeń oraz utrzymywanie gotowości do podjęcia działań w przypadku ich wystąpienia. Wymaga to odpowiedniego przygotowania organizacyjnego, aktualizacji procedur postępowania, zapewnienia przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz sprawnego informowania mieszkańców. Szczególnego znaczenia nabiera możliwość szybkiego przekazywania ostrzeżeń i komunikatów dotyczących zagrożeń, zasad postępowania oraz miejsc i form udzielania pomocy.

Istotną rolę w systemie bezpieczeństwa lokalnego odgrywają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Ich funkcjonowanie zapewnia możliwość podejmowania działań ratowniczych bezpośrednio na terenie gminy, a także wsparcie podczas usuwania skutków pożarów, wypadków, podtopień, wichur i innych zdarzeń. W perspektywie strategicznej istotne jest zatem zapewnienie odpowiednich warunków organizacyjnych i technicznych do funkcjonowania jednostek OSP, w tym utrzymanie i modernizacja remiz, wyposażenia oraz pojazdów ratowniczo-gaśniczych, a także podnoszenie kwalifikacji i umiejętności członków jednostek.

Wśród kompetencji Wójta znajdują się również zadania związane z przeciwdziałaniem skutkom zdarzeń o charakterze terrorystycznym oraz ochrona infrastruktury krytycznej. W tym zakresie szczególnego znaczenia nabiera identyfikowanie obiektów i systemów, których prawidłowe funkcjonowanie jest niezbędne dla bezpieczeństwa mieszkańców oraz zapewnienia podstawowych usług. Istotne jest również podejmowanie działań zwiększających odporność infrastruktury na awarie, uszkodzenia i inne zakłócenia.

Gmina powinna również rozwijać działania związane z ochroną ludności i przygotowaniem mieszkańców do właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia. W tym zakresie ważne są działania informacyjne i edukacyjne, w tym upowszechnianie wiedzy dotyczącej zasad alarmowania, ewakuacji, udzielania pierwszej pomocy oraz postępowania w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii infrastruktury czy innych sytuacji nadzwyczajnych. Podnoszenie świadomości mieszkańców zwiększa odporność całej społeczności lokalnej i ogranicza skutki występujących zagrożeń.

Swoje zadania w zakresie zarządzania kryzysowego Wójt wykonuje przy pomocy właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Gminy Rogowo. Sprawne funkcjonowanie systemu wymaga współdziałania wszystkich jednostek organizacyjnych gminy oraz utrzymywania bieżącej współpracy z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rypinie i innymi służbami, inspekcjami i strażami.

W perspektywie obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Rogowo zasadne jest dalsze wzmacnianie lokalnego systemu zarządzania kryzysowego, w szczególności poprzez:

- doskonalenie systemu monitorowania i ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach;
- aktualizowanie procedur i dokumentów dotyczących reagowania kryzysowego;
- organizowanie szkoleń, ćwiczeń i treningów dla pracowników gminy oraz podmiotów uczestniczących w działaniach ratowniczych;
- wspieranie jednostek OSP poprzez modernizację zaplecza, doposażenie i poprawę warunków prowadzenia działań ratowniczych;
- zwiększanie odporności infrastruktury technicznej na awarie oraz ekstremalne zjawiska pogodowe;
- rozwijanie współpracy z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Rypinie oraz służbami, inspekcjami i strażami;
- prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość mieszkańców w zakresie reagowania na zagrożenia;
- uwzględnianie ryzyka wystąpienia susz, nawalnych opadów, wichur, pożarów i innych skutków zmian klimatu w planowaniu rozwoju gminy;
- zapewnienie ciągłości działania podstawowych usług publicznych w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych;
- rozwijanie lokalnych zasobów i zdolności niezbędnych do szybkiego reagowania oraz usuwania skutków zdarzeń kryzysowych.

Rozwój systemu zarządzania kryzysowego powinien być traktowany jako element budowania odporności Gminy Rogowo. Odporność ta oznacza zdolność samorządu i lokalnej społeczności do przewidywania zagrożeń, przygotowania się na ich wystąpienie, skutecznego reagowania oraz możliwie szybkiego powrotu do normalnego funkcjonowania. Wzmocnienie tego obszaru będzie miało bezpośredni wpływ na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ciągłość świadczenia usług publicznych oraz atrakcyjność i stabilność rozwoju gminy.

DIAGNOZA

Gmina Rogowo dysponuje stabilnym systemem instytucjonalnym oraz rozwiniętą siecią jednostek realizujących zadania publiczne w obszarze edukacji, kultury, pomocy społecznej, bezpieczeństwa i administracji. Funkcjonowanie szkół podstawowych, Centrum Usług Społecznych, Gminnej Biblioteki Publicznej oraz aktywnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług społecznych i sprzyja budowaniu lokalnego kapitału społecznego. Jednocześnie rosnące koszty funkcjonowania oświaty i usług społecznych powodują zwiększoną presję na budżet samorządu oraz konieczność dalszego pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury i podnoszenie jakości świadczonych usług.

Jednym z najważniejszych wyzwań rozwojowych gminy pozostają niekorzystne procesy demograficzne. W latach 2019–2025 liczba mieszkańców zmniejszyła się z 4 765 do 4 497 osób. Tendencji tej towarzyszy utrzymujący się ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji. Mimo że obecna struktura wieku mieszkańców jest nieco korzystniejsza niż średnio w województwie kujawsko-pomorskim i w kraju, obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa. Dodatkowym wyzwaniem jest najniższa w powiecie rypińskim gęstość zaludnienia, skutkująca rozproszonym osadnictwem i wyższymi kosztami utrzymania infrastruktury technicznej oraz społecznej. Jednocześnie atrakcyjne środowisko zamieszkania, spokojny charakter gminy oraz korzystne powiązania komunikacyjne z większymi ośrodkami miejskimi stwarzają potencjał do ograniczania odpływu ludności i stabilizacji sytuacji demograficznej.

W obszarze edukacji gmina posiada sieć szkół podstawowych zapewniających mieszkańcom dostęp do usług oświatowych. Placówki wyposażone są w podstawową infrastrukturę dydaktyczną, informatyczną i sportową, jednak część obiektów wymaga dalszej modernizacji oraz doposażenia. W ostatnich latach znacząco wzrosły wydatki na oświatę, co świadczy o wysokim znaczeniu edukacji w polityce samorządu. Wyniki egzaminu ósmoklasisty wskazują na zróżnicowaną sytuację edukacyjną. Uczniowie osiągają rezultaty z języka polskiego porównywalne lub wyższe od średnich regionalnych, natomiast widoczne są trudności w zakresie matematyki oraz języka angielskiego. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania jakości kształcenia, rozwijania kompetencji kluczowych uczniów oraz wyrównywania szans edukacyjnych.

Sfera ochrony zdrowia i pomocy społecznej opiera się na funkcjonowaniu podstawowej opieki zdrowotnej oraz działalności Centrum Usług Społecznych. Korzystnym zjawiskiem jest systematyczny spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz rodzin pobierających zasiłki rodzinne. Może to świadczyć o poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej części mieszkańców oraz skuteczności prowadzonych działań wspierających. Jednocześnie proces starzenia się ludności będzie powodował wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, zdrowotne i społeczne skierowane do seniorów. Istotnym elementem lokalnej polityki społecznej jest funkcjonowanie Dziennego Domu Pobytu Senior+ w Starym Kobrzyńcu, zapewniającego kompleksowe wsparcie osobom starszym i niesamodzielnym.

Ważnym atutem gminy jest aktywność społeczna mieszkańców oraz rozwijające się życie kulturalne. Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej wraz z filiami, organizacja wydarzeń kulturalnych oraz pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa historycznego i kulturowego sprzyjają integracji mieszkańców i wzmacnianiu tożsamości lokalnej. Korzystnym zjawiskiem jest również wzrost liczby organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, co świadczy o stopniowym rozwoju kapitału społecznego. Istotną rolę odgrywają również jednostki OSP, które poza funkcjami ratowniczymi aktywnie uczestniczą w życiu społecznym gminy.

Znaczący potencjał rozwojowy gminy związany jest z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi Pojezierza Dobrzyńskiego. Liczne jeziora, tereny leśne oraz rozwijana infrastruktura rekreacyjna i sportowa tworzą dogodne warunki do rozwoju turystyki weekendowej, rekreacji, wypoczynku oraz agroturystyki. Szczególne znaczenie mają jezioro Huta wraz z ośrodkiem wypoczynkowym Sitnica, zrewitalizowany park podworski w Sosnowie oraz rozwijana baza sportowa, obejmująca m.in. kompleks Orlik, boiska, place zabaw, siłownie plenerowe i ścieżki rowerowe. Potencjał ten może stać się jednym z istotnych czynników wspierających rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia mieszkańców.

Poziom bezpieczeństwa publicznego należy ocenić pozytywnie. System bezpieczeństwa opiera się na współpracy Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz rozbudowanej sieci jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Gmina rozwija również dostępność usług publicznych poprzez wdrażanie rozwiązań cyfrowych, takich jak ePUAP i e-Doręczenia, a także działania na rzecz poprawy dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami.

1.2 Sytuacja gospodarcza

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji gospodarczej gminy Rogowo. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczące podstawowych wskaźników obrazujących siłę gospodarczą gminy. Opisano charakter gospodarczy gminy, podejmowane działania w celu pozyskiwania inwestorów oraz scharakteryzowano główne podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek

Charakter gospodarczy gminy

Gmina Rogowo charakteryzuje się gospodarką o dominującym znaczeniu rolnictwa, które odgrywa kluczową rolę w strukturze lokalnej aktywności gospodarczej. Korzystne warunki glebowe oraz wysoki udział użytków rolnych sprzyjają rozwojowi produkcji roślinnej i zwierzęcej, a indywidualne gospodarstwa rolne stanowią podstawę funkcjonowania lokalnej gospodarki. Istotne znaczenie mają również działalności związane z obsługą rolnictwa, handlem oraz usługami świadczonymi na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców.

Strukturę przedsiębiorczości na terenie gminy tworzą przede wszystkim mikro- i małe przedsiębiorstwa. Dominują podmioty działające w sektorze handlu, budownictwa, transportu, usług oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Taka struktura jest typowa dla gmin wiejskich i wskazuje na znaczącą rolę lokalnej przedsiębiorczości w tworzeniu miejsc pracy. Jednocześnie stosunkowo niewielka liczba większych zakładów produkcyjnych powoduje ograniczoną dywersyfikację rynku pracy i uzależnienie części mieszkańców od zatrudnienia poza obszarem gminy.

Ważnym atutem rozwojowym gminy jest jej położenie w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego oraz bliskość miasta Rypin, które pełni funkcję lokalnego ośrodka gospodarczego i usługowego. Korzystne powiązania komunikacyjne sprzyjają mobilności mieszkańców oraz rozwojowi działalności gospodarczej związanej z obsługą rynku lokalnego i ponadlokalnego. Potencjał gospodarczy

wzmacniają również walory przyrodnicze i krajobrazowe, stwarzające warunki do rozwoju turystyki, rekreacji oraz agroturystyki.

Istotnym czynnikiem wspierającym rozwój gospodarczy są działania inwestycyjne realizowane przez samorząd, obejmujące modernizację infrastruktury drogowej, rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawę jakości usług publicznych. Inwestycje te przyczyniają się do podnoszenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy oraz poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

W perspektywie kolejnych lat gmina Rogowo posiada potencjał rozwojowy związany z dalszą modernizacją rolnictwa, rozwojem przetwórstwa rolno-spożywczego, wzmacnianiem lokalnej przedsiębiorczości oraz wykorzystaniem walorów przyrodniczych na potrzeby turystyki i rekreacji. Kluczowym wyzwaniem pozostaje tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększanie różnorodności gospodarczej oraz zatrzymywanie młodych mieszkańców poprzez rozwój atrakcyjnych warunków do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Działalność gospodarcza w gminie

W formie tabelarycznej zaprezentowano rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów z gminy Rogowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2022-2025.

Tabela 9 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Rogowo w latach 2022-2025

SEKCJA PKD	2022	2023	2024	2025
A: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18	17	19	19
B: Górnictwo i wydobywanie	2	2	2	2
C: Przetwórstwo przemysłowe	27	28	27	29
D: Wytwarzania i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0
E: Dostawa wody, gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1	1
F: Budownictwo	90	88	90	93
G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	68	69	69	70
H: Transport i gospodarka magazynowa	16	21	23	24
I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	2	3	4
J: Informacja i komunikacja	4	5	5	4
K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	0	0
L: Działalność związana z obsługa rynku nieruchomości	8	8	8	8
M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	13	16	18
N: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9	10	10	12
O: Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14	13	13	13
P: Edukacja	13	13	13	14
Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16	14	14	14
R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	7	6	8
S i T: Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	27	32	33	33
U: Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analiza struktury podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wskazuje, że gospodarka gminy Rogowo ma charakter usługowo-rolniczy, z istotnym udziałem sektora budowlanego i handlowego. W latach 2022–2025 największą grupę przedsiębiorstw stanowiły podmioty działające w sekcji budownictwo, których liczba wzrosła z 90 do 93. Drugą najliczniejszą kategorią był handel hurtowy i detaliczny wraz z naprawą pojazdów samochodowych, gdzie liczba podmiotów zwiększyła się z 68 do 70. Znaczący udział tych branż świadczy o aktywności lokalnej przedsiębiorczości w sektorach obsługujących potrzeby mieszkańców oraz lokalnego rynku.

W analizowanym okresie widoczny był również wzrost liczby podmiotów działających w transporcie i gospodarce magazynowej (z 16 do 24), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z 14 do 18) oraz usługach administrowania i działalności wspierającej (z 9 do 12). Tendencje te mogą świadczyć o stopniowej dywersyfikacji lokalnej gospodarki oraz rosnącym znaczeniu usług specjalistycznych i działalności związanej z obsługą przedsiębiorstw.

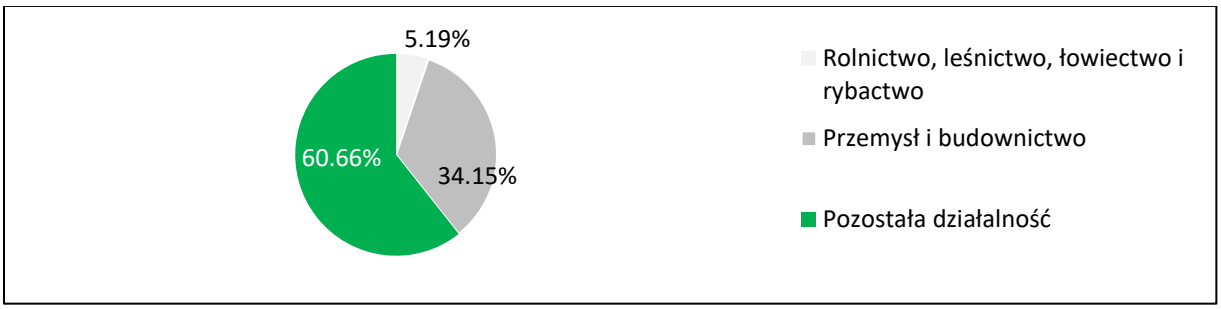
Rolnictwo nadal pozostaje ważnym elementem gospodarki gminy, czego potwierdzeniem jest stabilna liczba podmiotów funkcjonujących w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. W 2025 r. ich liczba wynosiła 19 i była nieznacznie wyższa niż w 2022 r. Jednocześnie utrzymująca się liczba podmiotów w przetwórstwie przemysłowym wskazuje na obecność lokalnych działalności produkcyjnych, choć ich skala pozostaje ograniczona.

Na uwagę zasługuje wzrost liczby podmiotów związanych z zakwaterowaniem i gastronomią z 1 do 4, co może świadczyć o stopniowym rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy. Zwiększa się również liczba podmiotów świadczących pozostałe usługi, co wskazuje na rozwój sektora usług skierowanych bezpośrednio do mieszkańców.

Struktura gospodarki gminy Rogowo pozostaje typowa dla gmin wiejskich, opierając się głównie na małych i mikroprzedsiębiorstwach funkcjonujących w sektorze budownictwa, handlu, usług oraz rolnictwa. Jednocześnie obserwowane zmiany wskazują na stopniowe poszerzanie zakresu działalności gospodarczej i wzrost znaczenia sektorów usługowych, co może stanowić korzystny kierunek rozwoju lokalnej gospodarki w kolejnych latach.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący udział podmiotów gospodarczych z sektora rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, przemysłu i budownictwa oraz pozostałej działalności w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Rogowo.

Wykres 7 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Rogowo w 2025 r. (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

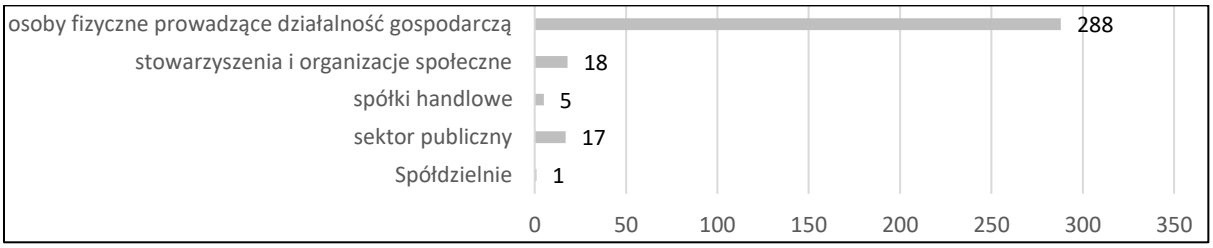
Wykres przedstawia strukturę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy Rogowo według głównych sektorów gospodarki w 2025 roku. Analiza danych wskazuje, że lokalna gospodarka ma stosunkowo zróżnicowany charakter, bez wyraźnej dominacji jednego sektora działalności. Największy udział w strukturze podmiotów gospodarczych posiada sektor usługowy, obejmujący m.in.

handel, transport, usługi administracyjne, opiekę zdrowotną, gastronomię oraz pozostałe usługi. Znaczącą pozycję zajmuje również sektor budownictwa, który należy do najdynamiczniej rozwijających się obszarów działalności gospodarczej na terenie gminy. Istotną rolę w lokalnej gospodarce odgrywa także sektor rolniczy i leśny, co wynika z wiejskiego charakteru gminy oraz dużego znaczenia działalności związanej z gospodarowaniem zasobami rolnymi i leśnymi. Uzupełnieniem struktury gospodarczej są podmioty działające w przetwórstwie przemysłowym oraz pozostałych rodzajach działalności.

Przedstawiona struktura potwierdza, że gospodarka gminy Rogowo opiera się na kilku wzajemnie uzupełniających się sektorach. Relatywnie równomierny rozkład podmiotów gospodarczych świadczy o stopniowej dywersyfikacji lokalnej gospodarki, przy jednoczesnym zachowaniu znaczenia tradycyjnych funkcji rolniczych i usługowych. Taka struktura zwiększa odporność gospodarki lokalnej na zmiany koniunktury w poszczególnych branżach i stwarza warunki do dalszego rozwoju przedsiębiorczości.

Poniżej zaprezentowano liczbę podmiotów gospodarczych w gminie Rogowo w podziale na sektory własnościowe w 2025 r.

Wykres 8 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Rogowo (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Powyższy wykres wyraźnie wskazuje, że gospodarka w gminie Rogowo oparta jest w szczególności o osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wskaźniki siły gospodarczej gminy

Poniżej przedstawiono podstawowe wskaźniki opisujące siłę gospodarczą gminy Rogowo.

Tabela 10 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców	72	73	75	78	81

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 11 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	57	57	58	61	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Rogowo w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	262	261	265	276	288

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

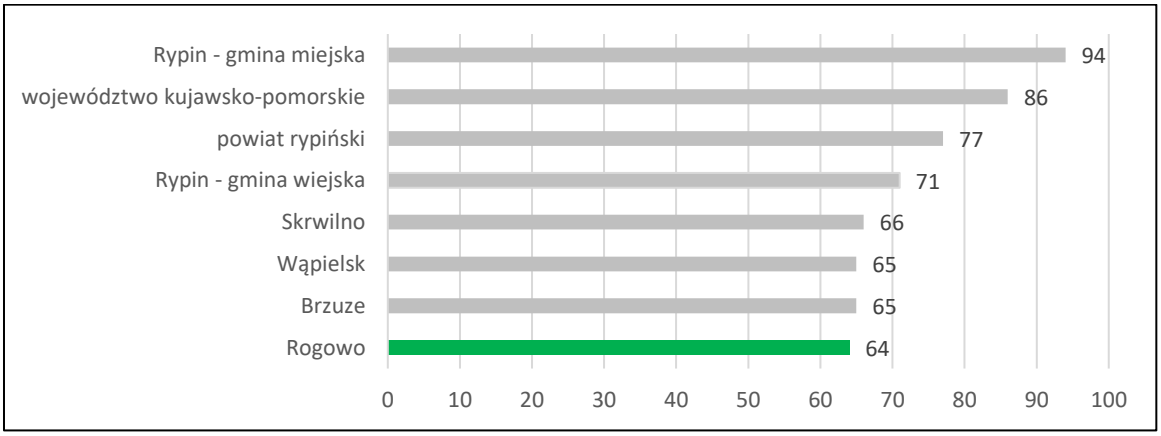
Przedstawione wskaźniki wskazują na systematyczny rozwój przedsiębiorczości w gminie Rogowo w latach 2021–2025. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrosła z 72 do 81, co oznacza wzrost o ponad 12%. Tendencja ta świadczy o rosnącej aktywności gospodarczej mieszkańców oraz stopniowym zwiększaniu liczby podmiotów funkcjonujących na lokalnym rynku.

Pozytywne zmiany widoczne są również w zakresie przedsiębiorczości indywidualnej. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców zwiększyła się z 57 w 2021 r. do 64 w 2025 r. W tym samym okresie liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą wzrosła z 262 do 288 osób, co oznacza przyrost o około 10%. Wzrost ten potwierdza utrzymujące się zainteresowanie mieszkańców podejmowaniem działalności gospodarczej oraz rozwijaniem własnych przedsięwzięć.

Systematyczna poprawa analizowanych wskaźników świadczy o korzystnych zmianach zachodzących w lokalnej gospodarce oraz o wzmacnianiu sektora małych przedsiębiorstw, który stanowi podstawę aktywności gospodarczej gminy. Jednocześnie dominacja przedsiębiorczości indywidualnej wskazuje, że rozwój gospodarczy Rogowa opiera się głównie na mikroprzedsiębiorstwach i działalności prowadzonej przez osoby fizyczne.

Obserwowany wzrost liczby podmiotów gospodarczych należy ocenić pozytywnie, gdyż sprzyja on tworzeniu miejsc pracy, zwiększaniu dochodów mieszkańców oraz dywersyfikacji lokalnej gospodarki. W kolejnych latach istotne znaczenie będzie miało dalsze wspieranie przedsiębiorczości, rozwój infrastruktury technicznej oraz tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu nowych inwestycji i rozwojowi istniejących firm.

Wykres 9 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu rypińskiego i gmin wchodzących w jego skład (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w 2025 r. wyniósł 64 i był najniższy spośród wszystkich gmin powiatu rypińskiego. Jednocześnie wartość ta pozostawała wyraźnie niższa od średniej dla powiatu rypińskiego (77) oraz

województwa kujawsko-pomorskiego (86). Oznacza to, że poziom przedsiębiorczości indywidualnej w gminie Rogowo jest słabiej rozwinięty niż przeciętnie w regionie i powiecie.

Wśród gmin powiatu najwyższy wskaźnik odnotowano w mieście Rypin (94), które jako lokalny ośrodek gospodarczy koncentruje funkcje usługowe, handlowe i administracyjne. Relatywnie wysokie wartości osiągnęły również gmina wiejska Rypin (71) oraz gmina Skrwilno (66). Gminy Wąpielsk i Brzuze uzyskały wskaźnik na poziomie 65, nieznacznie wyższy od Rogowa.

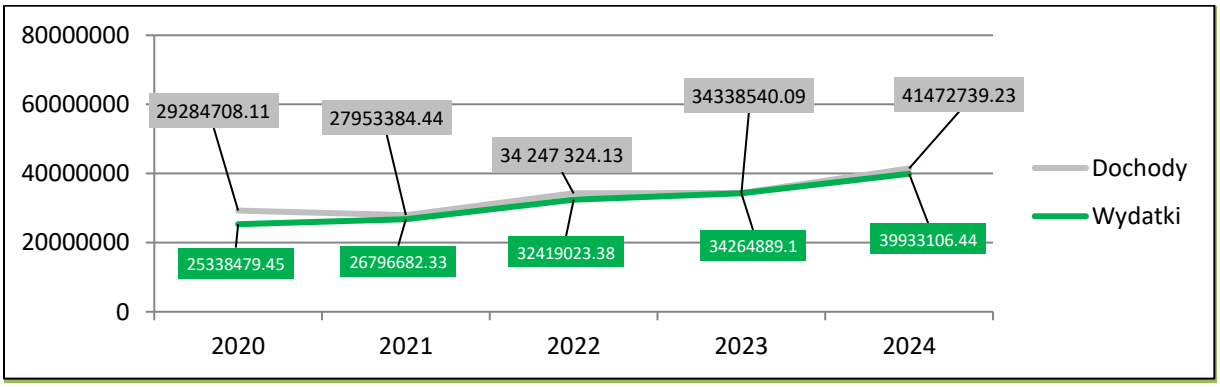
Przedstawione dane wskazują, że mimo obserwowanego w ostatnich latach wzrostu liczby przedsiębiorców na terenie gminy Rogowo, skala aktywności gospodarczej mieszkańców nadal pozostaje niższa niż w otaczających jednostkach samorządowych. Może to wynikać z rolniczego charakteru gminy, ograniczonego rynku lokalnego oraz niewielkiej liczby większych podmiotów gospodarczych stymulujących rozwój usług i działalności okołobiznesowej.

Niski poziom przedsiębiorczości w porównaniu z otoczeniem wskazuje na potrzebę dalszego wspierania lokalnych inicjatyw gospodarczych, tworzenia warunków sprzyjających zakładaniu nowych firm oraz wzmacniania atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Jednocześnie systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych obserwowany w ostatnich latach świadczy o istniejącym potencjale rozwojowym, który może zostać wykorzystany poprzez odpowiednie działania wspierające rozwój przedsiębiorczości i lokalnego rynku pracy.

Finanse publiczne

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wysokości dochodów i wydatków gminy Rogowo w latach 2020-2024.

Wykres 10 Dochody i wydatki ogółem gminy Rogowo w latach 2019-2024 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W analizowanym okresie sytuacja finansowa gminy charakteryzowała się systematycznym wzrostem zarówno dochodów, jak i wydatków budżetowych. Dochody gminy zwiększyły się z około 29,3 mln zł w 2020 r. do ponad 41,5 mln zł w 2024 r., co oznacza wzrost o blisko 42%. Jednocześnie wydatki wzrosły z 25,3 mln zł do około 39,9 mln zł, a więc o ponad 57%. Tempo wzrostu wydatków było zatem wyższe niż tempo wzrostu dochodów, co wskazuje na rosnącą skalę realizowanych zadań publicznych oraz zwiększające się koszty funkcjonowania samorządu.

W całym analizowanym okresie dochody przewyższały wydatki, co świadczy o zachowaniu stabilności finansowej gminy oraz zdolności do finansowania realizowanych przedsięwzięć. Szczególnie dynamiczny wzrost dochodów i wydatków odnotowano po 2021 r., co było związane zarówno z rosnącymi kosztami świadczenia usług publicznych, jak i realizacją inwestycji oraz wykorzystaniem środków zewnętrznych, w tym funduszy krajowych i europejskich.

Systematyczny wzrost budżetu gminy wskazuje na rozwijający się potencjał finansowy samorządu oraz zwiększające się możliwości realizacji działań prorozwojowych. Jednocześnie widoczne zbliżanie się poziomu wydatków do osiąganych dochodów wymaga prowadzenia odpowiedzialnej polityki finansowej, pozwalającej na zachowanie równowagi budżetowej i utrzymanie zdolności inwestycyjnych w kolejnych latach. W perspektywie rozwoju gminy istotne znaczenie będzie miało dalsze pozyskiwanie środków zewnętrznych, racjonalizacja wydatków bieżących oraz utrzymanie stabilnych źródeł dochodów własnych.

Poniżej przedstawiono wskaźnik dochodów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2019-2024 oraz porównanie wartości za 2024 r. w stosunku do pozostałych gmin powiatu rypińskiego, powiatu rypińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego.

Tabela 13 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Rogowo w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody na 1 mieszkańca (zł)	4 950,55	6 307,28	6 025,73	7 436,99	7 492,59	9 057,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W powyższej tabeli zaobserwować można wzrost wysokości dochodów gminy Rogowo w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. w porównaniu do 2019 r.

Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Rogowo w 2024 w porównaniu do gmin powiatu rypińskiego, powiatu rypińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego

GMINA	DOCHODY GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA (zł)
Skrwilno	9 363,29
Rypin – gmina wiejska	9 191,56
Rogowo	9 057,16
Województwo kujawsko-pomorskiego	8 822,26
Powiat rypiński	8 355,26
Wąpielsk	7 943,94
Brzuze	7 729,63
Rypin – gmina miejska	7 690,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analiza dochodów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wskazuje, że gmina Rogowo charakteryzuje się relatywnie dobrą sytuacją finansową na tle powiatu rypińskiego. W 2024 r. dochody na jednego mieszkańca wyniosły 9 057,16 zł, co dało gminie trzecie miejsce wśród jednostek samorządowych powiatu. Wyższe wartości odnotowano jedynie w gminach Skrwilno (9 363,29 zł) oraz Rypin – gmina wiejska (9 191,56 zł).

Dochody per capita w gminie Rogowo były jednocześnie wyższe od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego (8 822,26 zł) oraz wyraźnie wyższe od średniej dla powiatu rypińskiego (8

355,26 zł). Oznacza to, że potencjał dochodowy gminy jest korzystniejszy niż przeciętnie w regionie i pozwala na relatywnie większe możliwości finansowania zadań publicznych oraz przedsięwzięć rozwojowych.

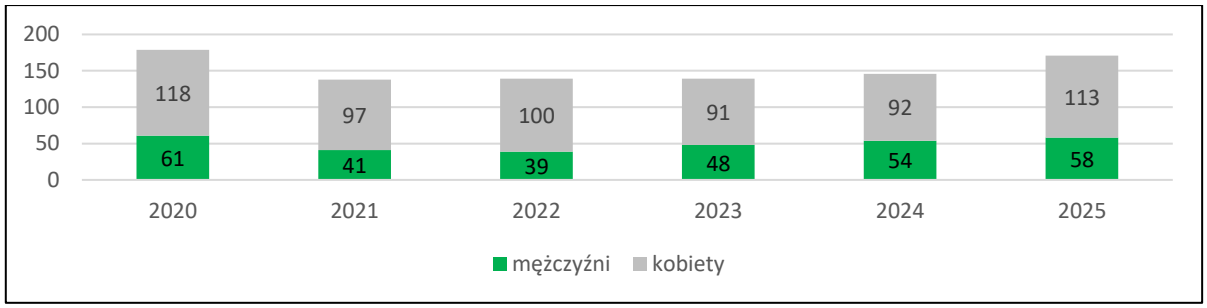
Na tle pozostałych gmin powiatu niższe dochody na mieszkańca odnotowano w gminach Wąpielsk, Brzuze oraz w mieście Rypin. Wysoka pozycja Rogowa w tym zestawieniu świadczy o stabilnych podstawach finansowych samorządu oraz stosunkowo dobrej zdolności do generowania dochodów budżetowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców.

Przedstawione dane wskazują, że gmina Rogowo dysponuje korzystnym potencjałem finansowym, który może stanowić istotny czynnik wspierający realizację inwestycji infrastrukturalnych, rozwój usług publicznych oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Jednocześnie utrzymanie wysokiej pozycji na tle innych gmin będzie wymagało dalszego wzmacniania lokalnej bazy dochodowej oraz skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację działań rozwojowych.

Rynek pracy

Poniżej zaprezentowane dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Rogowo w latach 2020-2025.

Wykres 11 Liczba bezrobotnych w gminie Rogowo w latach 2020-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analiza danych wskazuje, że w latach 2020–2025 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Rogowo podlegała znacznym wahaniom. W całym analizowanym okresie wyraźnie dominowały kobiety, których liczba pozostawała wyższa niż liczba bezrobotnych mężczyzn. W 2020 r. zarejestrowanych było łącznie 179 osób bezrobotnych, w tym 118 kobiet i 61 mężczyzn. W kolejnych latach nastąpił wyraźny spadek liczby bezrobotnych, która osiągnęła najniższy poziom w 2023 r. – 139 osób, z czego 91 stanowiły kobiety, a 48 mężczyźni.

Od 2024 r. obserwowany jest ponowny wzrost liczby osób pozostających bez pracy. W 2025 r. liczba bezrobotnych wzrosła do 171 osób, co oznacza wzrost o ponad 23% w stosunku do 2023 r. Szczególnie widoczny był wzrost liczby bezrobotnych kobiet – z 91 do 113 osób. Jednocześnie zwiększyła się również liczba bezrobotnych mężczyzn, z 48 do 58 osób.

Przedstawione dane wskazują, że sytuacja na lokalnym rynku pracy po okresie poprawy uległa pogorszeniu w ostatnich latach analizy. Utrzymująca się przewaga kobiet w strukturze bezrobocia może świadczyć o większych trudnościach tej grupy w znalezieniu zatrudnienia lub o ograniczonej dostępności miejsc pracy odpowiadających ich kwalifikacjom. W kolejnych latach istotne znaczenie będą miały działania wspierające aktywizację zawodową mieszkańców, rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, które mogą przyczynić się do ograniczenia skali bezrobocia i poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące bezrobocia w gminie Rogowo w porównaniu do innych gmin powiatu rypińskiego i dla powiatu rypińskiego (stan na 31.12.2025 r.).

Tabela 15 Dane dotyczące bezrobocia w gminach powiatu rypińskiego i w powiecie rypińskim – stan na 31.12.2025 r.

GMINA/POWIAT	UDZIAŁ LICZBY BEZROBOTNYCH W LICZBIE OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM (%)
Wąpielsk	7,76%
Rypin – gmina miejska	7,12%
Powiat rypiński	6,61%
Rogowo	6,51%
Skrwilno	6,36%
Rypin – gmina wiejska	5,85%
Brzuze	5,71%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analiza udziału liczby bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym wskazuje, że sytuacja na rynku pracy w gminie Rogowo jest relatywnie korzystna na tle powiatu rypińskiego. Na koniec 2025 r. wskaźnik ten wyniósł 6,51%, co plasowało gminę na czwartym miejscu wśród sześciu gmin powiatu. Wartość wskaźnika była nieznacznie niższa od średniej dla powiatu rypińskiego, która wyniosła 6,61%, co świadczy o poziomie bezrobocia zbliżonym do przeciętnego w skali powiatu.

Wyższy udział osób bezrobotnych odnotowano jedynie w gminie Wąpielsk (7,76%) oraz w mieście Rypin (7,12%), natomiast niższe wartości wskaźnika występowały w gminach Skrwilno (6,36%), Rypin – gmina wiejska (5,85%) oraz Brzuze (5,71%). Różnice pomiędzy poszczególnymi gminami nie są znaczące, co wskazuje na stosunkowo podobne uwarunkowania rynku pracy w skali całego powiatu.

Poziom bezrobocia w gminie Rogowo należy ocenić jako umiarkowany. Z jednej strony nie odbiega on istotnie od średniej powiatowej, z drugiej jednak nadal oznacza, że część mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostaje poza rynkiem pracy. W kolejnych latach istotnym wyzwaniem będzie dalsze wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, aktywizacja zawodowa mieszkańców oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi nowych miejsc pracy. Działania te mogą przyczynić się do dalszego ograniczania bezrobocia oraz wzmacniania lokalnego potencjału gospodarczego.

DIAGNOZA

Gmina Rogowo posiada gospodarkę opartą przede wszystkim na rolnictwie, lokalnej przedsiębiorczości oraz działalności usługowej. Korzystne warunki dla produkcji rolnej oraz wysoki udział użytków rolnych sprawiają, że sektor rolniczy nadal odgrywa istotną rolę w lokalnej gospodarce. Jednocześnie obserwowany jest stopniowy rozwój działalności usługowej, budowlanej i transportowej, co świadczy o postępującej dywersyfikacji struktury gospodarczej. Gospodarka gminy opiera się głównie na mikro- i małych przedsiębiorstwach, a dominującą formą aktywności gospodarczej pozostaje działalność prowadzona przez osoby fizyczne.

Pozytywnym zjawiskiem jest systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą. W ostatnich latach zwiększała się zarówno liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON, jak i liczba osób prowadzących działalność gospodarczą. Widoczny jest również rozwój branż związanych z transportem, usługami specjalistycznymi oraz działalnością wspierającą przedsiębiorczość. Tendencje te wskazują na stopniowe wzmacnianie lokalnej aktywności gospodarczej i zwiększanie różnorodności gospodarki. Jednocześnie poziom przedsiębiorczości mieszkańców nadal pozostaje niższy niż średnio w powiecie

rypińskim i województwie kujawsko-pomorskim, co wskazuje na potrzebę dalszego wspierania rozwoju lokalnych firm oraz tworzenia korzystnych warunków dla nowych inwestycji.

Istotnym potencjałem rozwojowym gminy jest położenie w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego oraz bliskość miasta Rypin, pełniącego funkcję lokalnego centrum usługowego i gospodarczego. Korzystne powiązania komunikacyjne sprzyjają mobilności mieszkańców oraz umożliwiają rozwój działalności gospodarczej powiązanej zarówno z rynkiem lokalnym, jak i ponadlokalnym. Dodatkowym atutem są walory przyrodnicze i krajobrazowe, które stwarzają warunki do rozwoju turystyki, rekreacji oraz agroturystyki. Potwierdzeniem stopniowego wzrostu znaczenia tego sektora jest rosnąca liczba podmiotów związanych z zakwaterowaniem i gastronomią.

Sytuację finansową gminy należy ocenić pozytywnie. W ostatnich latach obserwowano systematyczny wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków budżetowych, przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansowej. Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca należą do najwyższych w powiecie rypińskim i przewyższają średnią wojewódzką. Świadczy to o stosunkowo dobrym potencjale finansowym samorządu oraz możliwościach realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i rozwojowych. Jednocześnie rosnące wydatki bieżące oraz zwiększające się koszty realizacji zadań publicznych wymagają prowadzenia odpowiedzialnej polityki finansowej oraz dalszego pozyskiwania środków zewnętrznych.

Rynek pracy w gminie charakteryzuje się umiarkowanym poziomem bezrobocia. Wskaźnik udziału osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym jest zbliżony do średniej powiatowej, jednak w ostatnich latach widoczny był ponowny wzrost liczby osób pozostających bez pracy po okresie wcześniejszej poprawy sytuacji. Szczególnie zauważalna jest przewaga kobiet w strukturze bezrobocia, co może wskazywać na ograniczoną dostępność miejsc pracy odpowiadających ich kwalifikacjom. Wyzwaniem pozostaje zatem dalsza aktywizacja zawodowa mieszkańców, wspieranie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy.

1.3 Sytuacja przestrzenna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji przestrzennej gminy Rogowo. Opisano lokalizację gminy pod kątem komunikacyjnym i przedstawiającym charakter leśny gminy. Następnie przedstawiono kwestie gospodarki odpadami, infrastruktury technicznej, dóbr kulturowych i zagospodarowania przestrzennego.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Gmina Rogowo zlokalizowana jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie rypińskim.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Rogowo na planie województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: opracowanie własne

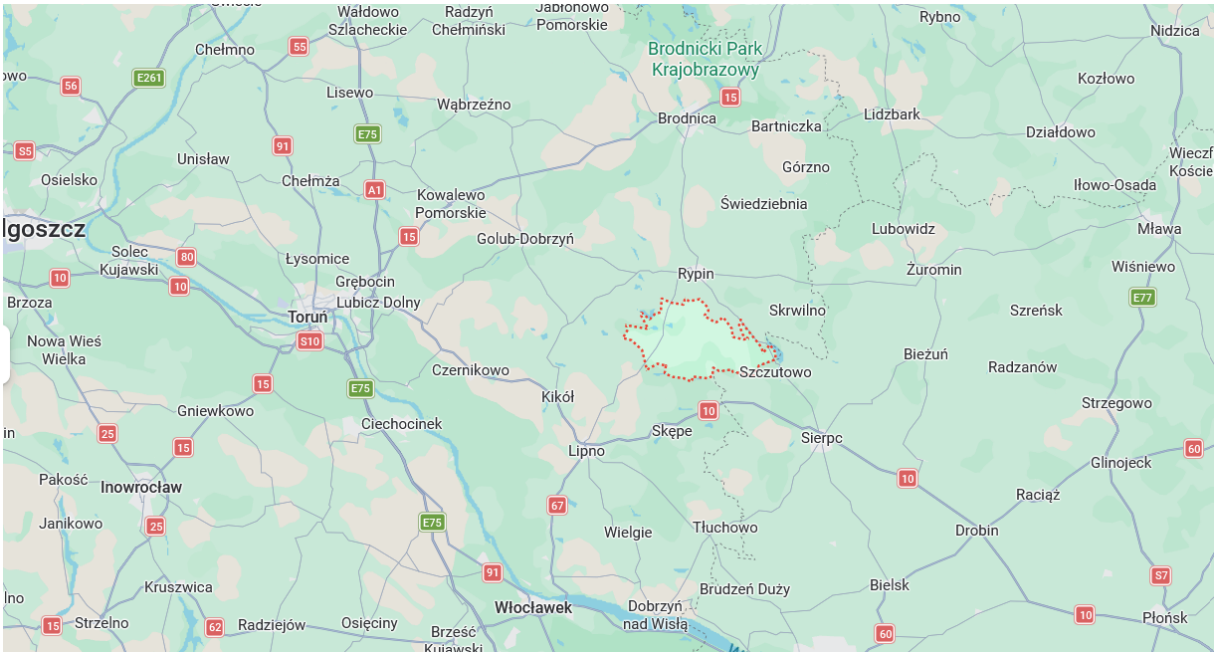
Gmina Rogowo sąsiaduje z gminami z

- województwa kujawsko-pomorskiego:
  - wiejską Rypin, Skrwilno i Brzuze (z terenu powiatu rypińskiego),
  - Chrostkowo i Skępe (z terenu powiatu lipnowskiego),
- województwa mazowieckiego: Szczutowo.

Całkowita powierzchnia gminy Rogowo wynosi 178,6 km^2.

Poniżej przedstawiono położenie komunikacyjne gminy Rogowo.

Rysunek 2 Położenie komunikacyjne gminy Rogowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.google.pl/maps

Gmina Rogowo położona jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie rypińskim. Układ komunikacyjny gminy opiera się przede wszystkim na sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, które zapewniają połączenia z Rypinem, Brodnicą, Golubiem-Dobrzyniem oraz innymi miejscowościami regionu.

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 557 relacji Lipno–Rypin oraz nr 560 relacji Brodnica–Sierpc. Szczególne znaczenie dla obsługi transportowej gminy ma droga wojewódzka nr 557, zapewniająca bezpośrednie połączenie z Rypinem – głównym ośrodkiem administracyjnym, usługowym i gospodarczym powiatu. Droga wojewódzka nr 560 pełni funkcję uzupełniającą, zapewniając powiązania komunikacyjne z Brodnicą, Sierpcem oraz pozostałymi częściami regionu. Uzupełnieniem układu transportowego są drogi powiatowe i gminne obsługujące ruch lokalny oraz zapewniające dostęp do terenów rolniczych, obiektów użyteczności publicznej i poszczególnych miejscowości.

Gmina Rogowo nie posiada czynnej infrastruktury kolejowej wykorzystywanej do regularnego przewozu pasażerskiego, dlatego podstawowym środkiem transportu pozostaje komunikacja drogowa. Najbliższe stacje kolejowe umożliwiające korzystanie z transportu kolejowego znajdują się poza granicami gminy, m.in. w Rypinie i w Brodnicy.

Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Rypin wpływa korzystnie na dostępność usług publicznych, rynku pracy oraz zaplecza handlowo-usługowego. Jednocześnie rozwój lokalnej infrastruktury drogowej pozostaje jednym z istotnych czynników warunkujących dalszy rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Wśród najważniejszych potrzeb infrastrukturalnych wskazać można dalszą modernizację dróg lokalnych, poprawę stanu nawierzchni, rozbudowę chodników oraz zwiększanie bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwłaszcza w miejscowościach o zwartej zabudowie.

Dziedzictwo kulturowe

Gmina Rogowo oferuje nie tylko atrakcyjne walory krajobrazowe, lecz także cenne dziedzictwo kulturowe. Na jej terenie znajdują się zabytki – głównie sakralne oraz związane z lokalną historią – które mogą stanowić ważny element oferty turystycznej. Do obiektów wpisanych do rejestru zabytków (stan na 31.12.2025 r.) należą:

- kaplica grobowa rodziny Dębińskich pw. św. Erazma w Pręczkach,
- kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Rogowie,
- wiatrak koźlak drewniany w Rogowie-Młyniku.

Zabytki te stanowią istotny potencjał kulturowy gminy i mogą wspierać rozwój turystyki oraz lokalnej tożsamości. Te liczne obiekty, rozproszone po całej gminie, stanowią niezwykle cenny zasób dziedzictwa historycznego i kulturowego, który może być skutecznie wykorzystany w rozwoju lokalnej turystyki oraz promocji regionu jako miejsca o unikatowej tożsamości i długiej historii.

Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Rogowo funkcjonuje zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi, realizowany zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gmina odpowiada za organizację odbioru, transportu oraz zagospodarowania odpadów komunalnych, a także za zapewnienie mieszkańcom odpowiednich warunków do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów.

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy objęte są zarówno nieruchomości zamieszkałe, jak i nieruchomości niezamieszkałe. Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z tych nieruchomości realizowane są w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami. W ramach systemu prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów komunalnych, obejmująca między innymi papier i tekturę, szkło, tworzywa sztuczne, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, tekstylia, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz przeterminowane leki. Odpady zmieszane odbierane są odrębnie od odpadów segregowanych.

Istotnym elementem systemu jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w Rogowie. Punkt umożliwia mieszkańcom nieodpłatne przekazywanie wyselekcjonowanych odpadów komunalnych, które nie są odbierane w ramach regularnego systemu odbioru. Dodatkowo na terenie gminy organizowane są mobilne zbiórki odpadów wielkogabarytowych, tzw. „wystawki". Uzupełnieniem systemu są specjalistyczne punkty zbiórki wybranych rodzajów odpadów. Zużyte baterie można przekazywać do pojemników zlokalizowanych w szkołach, placówkach handlowych oraz na poczcie, natomiast przeterminowane leki zbierane są w aptekach funkcjonujących na terenie gminy.

Na terenie Gminy Rogowo nie funkcjonują instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odebrane odpady przekazywane są do wyspecjalizowanych instalacji i zakładów zagospodarowania odpadów zlokalizowanych poza obszarem gminy.

Gospodarka odpadami na terenie gminy Rogowo funkcjonuje w sposób zapewniający osiąganie wymaganych prawem poziomów recyklingu oraz ograniczania składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Odpady wytwarzane przez mieszkańców są w coraz większym stopniu kierowane do procesów odzysku i recyklingu, co wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym oraz krajowej polityki środowiskowej.

Pomimo pozytywnych wyników w zakresie realizacji obowiązków ustawowych, wyzwaniem pozostaje dalsza poprawa jakości selektywnej zbiórki odpadów. Niewystarczająca dokładność segregacji powoduje obniżenie efektywności procesów recyklingu oraz zwiększa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami. Problemem są również przypadki nielegalnego porzucania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, negatywnie wpływające na stan środowiska i estetykę przestrzeni publicznej.

W kolejnych latach istotnym kierunkiem działań będzie wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania edukacyjne i informacyjne promujące ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów, właściwą segregację oraz odpowiedzialne postępowanie z odpadami. Dalsze doskonalenie systemu gospodarki odpadami powinno przyczynić się do utrzymania wysokich poziomów recyklingu oraz poprawy jakości środowiska na terenie gminy.

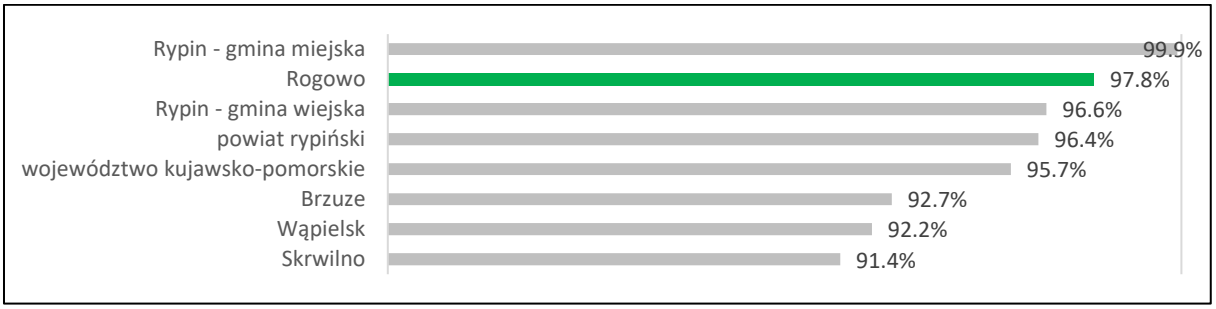
Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć wodociągowa

Rozdzielcza sieć wodociągowa na terenie gminy Rogowo wynosi 148,5 km.

Wykres 12 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu rypińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

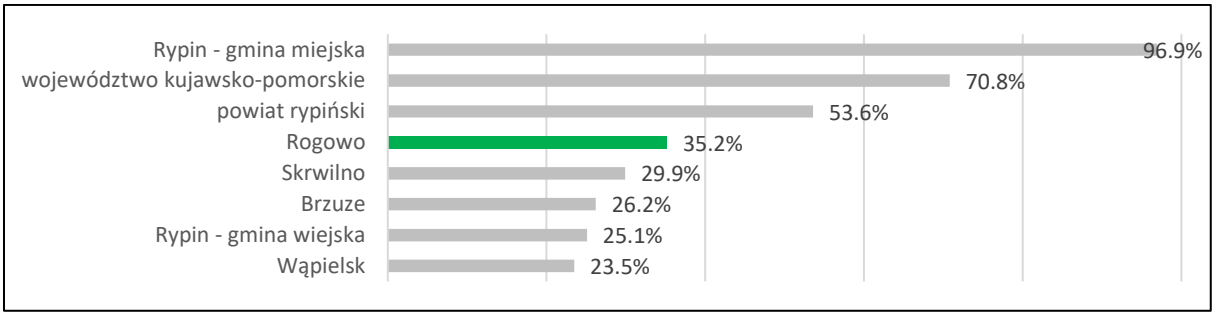
Dla gminy Rogowo odnotowano jeden z wyższych wskaźnik spośród wszystkich gmin powiatu rypińskiego.

Gmina Rogowo posiada rozwiniętą sieć wodociągową zapewniającą mieszkańcom dostęp do wody przeznaczonej do spożycia. Zaopatrzenie w wodę realizowane jest za pośrednictwem sieci wodociągowej obejmującej miejscowości położone na terenie gminy. System wodociągowy stanowi jeden z podstawowych elementów infrastruktury technicznej wpływających na jakość życia mieszkańców oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Sieć kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacji sanitarnej liczy 47 km.

Wykres 13 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców w powiecie rypińskim, województwie kujawsko-pomorskim i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analizowany wskaźnik dla gminy Rogowo jest niższy niż dla średniej powiatu rypińskiego.

Gmina Rogowo posiada sieć kanalizacyjną służącą do odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Na terenie gminy nie funkcjonuje komunalna oczyszczalnia ścieków.

Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej stanowi jeden z ważniejszych kierunków działań inwestycyjnych gminy. Ze względu na rozproszony charakter zabudowy oraz znaczną powierzchnię gminy stopień skanalizowania pozostaje niższy niż w gminach miejskich i podmiejskich. W związku z tym część mieszkańców korzysta z indywidualnych systemów gromadzenia i oczyszczania ścieków, w szczególności przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych.

Na terenie gminy Rogowo w zabudowie kolonijnej mieszkańcy mają przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe.

<u>Zaopatrzenie w ciepło</u>

Gmina Rogowo nie posiada zcentralizowanego systemu ciepłowniczego. Zapotrzebowanie na ciepło wykorzystane do ogrzewania budynków oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej obiektów mieszkalnych i gospodarczych jest zaspokajane dzięki wykorzystaniu:

- kotłowni lokalnych opalanych węglem kamiennym, olejem opałowym oraz biomasą zaopatrujące w ciepło obiekty funkcjonalne wykorzystywane pod działalność gospodarczą,
- kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów użyteczności publicznej, w tym administracyjnych oraz placówek oświatowo-wychowawczych,
- indywidualnych źródeł ciepła funkcjonujących w obrębie mieszkalnictwa jednorodzinnego zasadniczo o mocy do 20 kW.

Na terenie gminy występują instalacje OZE produkujące ciepło. Są to kotły na biomasę (drewno) służące do produkcji ciepła na cele grzewcze i przygotowania ciepłej wody użytkowej, kolektory słoneczne do przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz pompy ciepła pracujące w zarówno w instalacjach centralnego ogrzewanie jak i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

<u>Sieć gazowa</u>

Na terenie Gminy Rogowo nie funkcjonuje sieć gazowa, a mieszkańcy nie mają dostępu do gazu ziemnego dostarczanego sieciowo. Potrzeby związane z przygotowaniem posiłków oraz częściowo z ogrzewaniem budynków realizowane są głównie przy wykorzystaniu gazu płynnego propan-butan, dostarczanego w butlach lub indywidualnych zbiornikach.

Brak infrastruktury gazowej powoduje, że podstawowymi źródłami energii wykorzystywanymi do ogrzewania budynków pozostają paliwa stałe oraz energia elektryczna. Jednocześnie obserwowany jest wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii, w szczególności instalacjami solarnymi i fotowoltaicznymi, które stanowią alternatywę dla konwencjonalnych źródeł energii i przyczyniają się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Sieć elektroenergetyczna

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną na terenie Gminy Rogowo realizowane jest za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej obejmującej linie średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowe zlokalizowane na obszarze gminy. System elektroenergetyczny zapewnia dostawy energii elektrycznej do gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej, przedsiębiorstw oraz gospodarstw rolnych.

Stan infrastruktury elektroenergetycznej umożliwia bieżące zaspokajanie potrzeb mieszkańców i podmiotów gospodarczych, jednak wraz ze wzrostem zapotrzebowania na energię oraz rozwojem nowej zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej konieczne są działania związane z modernizacją oraz rozbudową sieci.

Istotnym kierunkiem rozwoju sektora energetycznego jest zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Na terenie gminy obserwuje się rosnące zainteresowanie instalacjami fotowoltaicznymi oraz innymi rozwiązaniami poprawiającymi efektywność energetyczną budynków. Działania te przyczyniają się do ograniczania emisji zanieczyszczeń oraz zwiększania bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców.

Infrastruktura teleinformatyczna

Dostępność mieszkańców gminy Rogowo do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie się poprawia. Sieć przewodowa telekomunikacyjna obejmuje teren całej gminy. Dzieje się tak za sprawą rozwoju telefonii komórkowej. Praktycznie cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej. Rozwija się również rynek usług informatycznych, tj. transmisja danych i dostęp do sieci internetowej. Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy będzie uzależniony od ograniczenia bariery ekonomicznej w dostępie do Internetu oraz od efektywnego informatyzowania administracji publicznej na poziomie gminy. Procesowi temu powinny towarzyszyć działania związane z uświadamianiem i edukacją mieszkańców jak korzystać z usług i technologii informacyjnych, zwłaszcza w grupie wiekowej osób 50+.

Zagospodarowanie przestrzenne

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w gminie określa plan ogólny Gminy Rogowo. Estetyka przestrzeni publicznej jest na stosunkowo wysokim poziomie. W gminie zauważalny jest wzrost liczby wyznaczonych działek budowlanych oraz wydawanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji, co pokazują poniższe tabele.

Tabela 16 Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji w gminie Rogowo w latach 2020-2025

ROK	LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH W ZAKRESIE NOWYCH INWESTYCJI
2020	125
2021	145
2022	170
2023	203
2024	290
2025	631

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Liczba nowo wydzielonych działek budowlanych w gminie Rogowo w latach 2020-2025

ROK	LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH W ZAKRESIE NOWYCH INWESTYCJI
2020	81
2021	161
2022	259
2023	148
2024	85
2025	48

Źródło: opracowanie własne

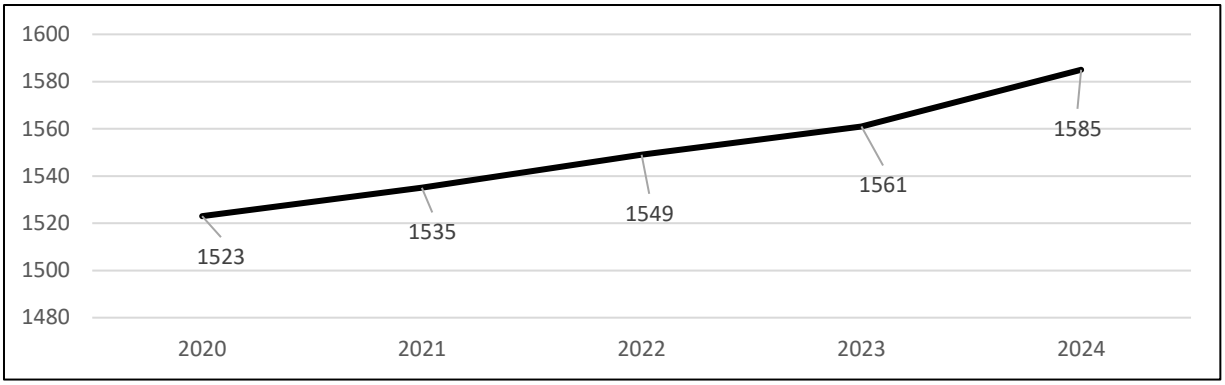
Zauważalny wzrost liczby nowo wydzielanych działek budowlanych, powstałych w wyniku podziałów działek rolnych, w połączeniu z rosnącą liczbą wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, stanowi wyraźny wskaźnik intensyfikacji ruchu inwestycyjnego na terenie gminy. Zjawisko to świadczy o rosnącym zainteresowaniu przekształcaniem gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkaniowego, co z kolei może być efektem atrakcyjności lokalizacji, poprawy dostępności komunikacyjnej oraz zwiększonego zapotrzebowania na tereny pod zabudowę jednorodzinną.

Wzmożona aktywność w zakresie podziałów geodezyjnych oraz planistycznych decyzji inwestycyjnych odzwierciedla dynamiczne procesy urbanizacyjne i może wskazywać na potrzebę aktualizacji dokumentów planistycznych, rozwoju infrastruktury technicznej oraz podejmowania działań strategicznych w zakresie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego. W ramach realizacji celów strategicznych związanych z rozwojem mieszkalnictwa oraz przeciwdziałaniem depopulacji, Gmina Rogowo będzie dążyć do zapewnienia stałej dostępności gruntów pod zabudowę. W związku z tym, przy opracowywaniu i aktualizacji dokumentów planistycznych (w tym planu ogólnego gminy) dopuszcza się zwiększenie maksymalnej poziomu sumy chłonności terenów niezabudowanych do 150% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Mieszkalnictwo

Na zasoby mieszkaniowe występujące na terenie gminy składa się łącznie 1585 mieszkań zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2024 r. Standardy średniej powierzchni użytkowej mieszkania są niższe niż dla powiatu rypińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i Polski. W skład zabudowy mieszkalnej w gminie Rogowo wchodzą m.in. obiekty, które wymagają znaczących remontów. Poniżej przedstawiono jak zmieniała się liczba mieszkań w gminie Rogowo w latach 2020-2024.

Wykres 14 Liczba mieszkań w gminie Rogowo w latach 2020-2024

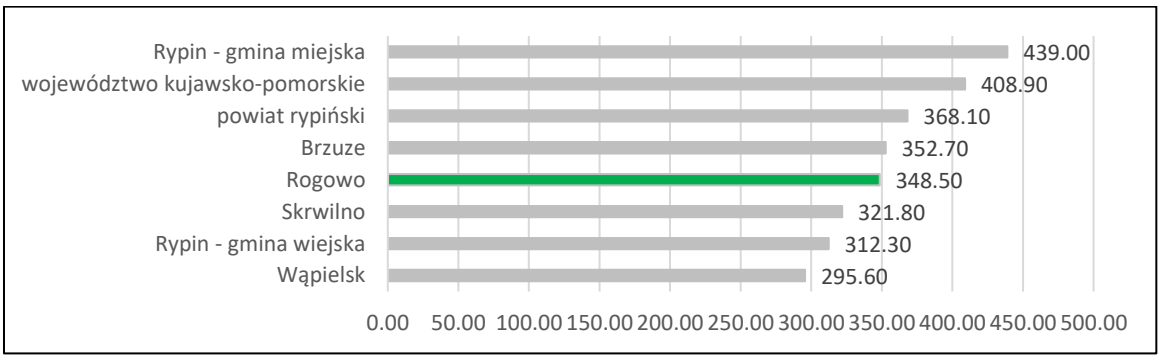

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Na przestrzeni lat 2020 - 2024 liczba mieszkań na terenie gminy zwiększyła się o 62 mieszkania.

Poniżej przedstawiono porównanie powiatu rypińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i gmin powiatu rypińskiego pod względem liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Wykres 15 Wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie rypińskim, województwie kujawsko-pomorskim i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Wartość analizowanego wskaźnika w gminie Rogowo wyniosła 348,5, co lokowało gminę w środkowej części rankingu gmin powiatu rypińskiego. Wynik ten był nieznacznie niższy od średniej dla powiatu rypińskiego (368,1) oraz wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej (408,9), jednak jednocześnie wyższy niż w gminach Skrwilno, Rypin – gmina wiejska oraz Wąpielsk. Na tle pozostałych gmin wiejskich powiatu Rogowo charakteryzuje się stosunkowo korzystnym poziomem rozwoju analizowanego zjawiska, ustępując jedynie gminie Brzuze.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w mieście Rypin, które jako lokalny ośrodek administracyjny, gospodarczy i usługowy koncentruje większy potencjał rozwojowy niż otaczające je gminy wiejskie. Różnice pomiędzy miastem a gminami wiejskimi wynikają przede wszystkim z większej koncentracji ludności, działalności gospodarczej oraz infrastruktury technicznej i społecznej.

Pozycja gminy Rogowo na tle powiatu wskazuje na umiarkowany, ale stabilny poziom rozwoju. Osiągnięta wartość wskaźnika świadczy o relatywnie dobrej sytuacji w porównaniu z częścią sąsiednich gmin oraz potwierdza istniejący potencjał do dalszego rozwoju. Jednocześnie dystans dzielący gminę od średniej wojewódzkiej pokazuje, że nadal istnieją możliwości wzmacniania lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego oraz poprawy warunków sprzyjających dalszemu rozwojowi.

DIAGNOZA

Gmina Rogowo dysponuje znacznym potencjałem przestrzennym wynikającym z dużej powierzchni, korzystnego położenia w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego oraz wysokich walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Położenie w sąsiedztwie miasta Rypin zapewnia mieszkańcom dostęp do usług ponadlokalnych, rynku pracy oraz zaplecza administracyjnego i gospodarczego. Jednocześnie rozwój gminy w dużej mierze opiera się na dostępności transportowej zapewnianej przez sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, przy braku dostępu do transportu kolejowego. W kolejnych latach istotne znaczenie będzie miała dalsza modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Na terenie gminy występują obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym zabytki sakralne oraz obiekty związane z historią lokalną. Stanowią one element lokalnej tożsamości i świadectwo historii gminy. Ich znaczenie turystyczne ma obecnie charakter uzupełniający, jednak w powiązaniu z walorami przyrodniczymi mogą stanowić jeden z elementów lokalnej oferty rekreacyjnej i promocyjnej.

Pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami. Mieszkańcy mają dostęp do selektywnej zbiórki odpadów oraz Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, a gmina osiąga wymagane poziomy recyklingu. Jednocześnie wyzwaniem pozostaje dalsza poprawa jakości segregacji odpadów oraz ograniczanie zjawiska nielegalnego ich porzucania. Wymaga to kontynuacji działań edukacyjnych oraz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową zapewniającą wysoki poziom dostępu mieszkańców do infrastruktury wodociągowej. Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie kanalizacji sanitarnej, gdzie stopień skanalizowania pozostaje niższy od średniej powiatowej. Wynika to przede wszystkim z rozproszonego charakteru zabudowy oraz dużej powierzchni gminy. W związku z tym znaczną rolę odgrywają indywidualne systemy odprowadzania ścieków, w tym przydomowe oczyszczalnie i zbiorniki bezodpływowe. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej pozostaje jednym z najważniejszych kierunków inwestycyjnych samorządu.

W obszarze energetyki gmina nie posiada sieci gazowej ani scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Potrzeby mieszkańców zaspokajane są głównie przez indywidualne źródła ciepła. Jednocześnie obserwowany jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w szczególności instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz kotłów na biomasę. Rozwój energetyki rozproszonej i poprawa efektywności energetycznej budynków mogą w przyszłości stanowić ważny element wzmacniania bezpieczeństwa energetycznego i ograniczania emisji zanieczyszczeń.

Pozytywnie należy ocenić rozwój infrastruktury teleinformatycznej. Teren gminy objęty jest zasięgiem sieci telekomunikacyjnych, a dostęp do usług internetowych systematycznie się poprawia. Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego będzie wymagał jednak ograniczania barier cyfrowych oraz wzmacniania kompetencji cyfrowych mieszkańców, zwłaszcza osób starszych.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego widoczny jest wzrost zainteresowania nowymi inwestycjami mieszkaniowymi. Rosnąca liczba wydzielanych działek budowlanych oraz zwiększająca się liczba nowych mieszkań świadczą o utrzymującym się ruchu inwestycyjnym i atrakcyjności osiedleńczej gminy. Proces ten wymaga jednak odpowiedzialnego planowania przestrzennego, rozwoju infrastruktury technicznej oraz zachowania równowagi pomiędzy funkcjami mieszkaniowymi, gospodarczymi i środowiskowymi.

1.4 Sytuacja klimatyczno-środowiskowa

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji klimatyczno-środowiskowej gminy Rogowo.

Ukształtowanie terenu, gleby, budowa geologiczna

Gmina Rogowo leży (według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego) w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego, będącego częścią Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Obszar ten charakteryzuje się falistą rzeźbą terenu ukształtowaną przez ostatnie zlodowacenie, licznymi dolinami i niewielkimi jeziorami. Krajobraz gminy tworzą głównie pola uprawne, lasy oraz pagórki morenowe, typowe dla pojezierzy młodoglacjalnych. Dzięki temu region zachowuje wyraźnie rolniczy i naturalny charakter.

Na obszarze gminy Rogowo przeważają gleby wytworzone z piasków i żwirów pochodzenia morenowego oraz wodnolodowcowego. Są to głównie gleby bielicoziemne występujące na obszarach niezwydmionych, a także gleby torfowe torfowisk niskich i mursze. W północnej części gminy spotkać można gleby płowe i brunatne, powstałe z glin oraz piasków gliniastych.

Zgodnie z klasyfikacją bonitacyjną, opracowaną w celu określenia wartości produkcyjnej gleb, większość gruntów ornych na terenie gminy Rogowo zalicza się do klas V i VI, które stanowią ponad 80% ich powierzchni. Gleby bardzo dobre i dobre, należące do klas od I do IIIb i podlegające bezwzględnej ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, występują tu w niewielkim stopniu — stanowią jedynie 3,01% powierzchni gruntów ornych (gleby klasy IIIa i IIIb). Grunty średniej klasy bonitacyjnej, tj. klasy IVa i IVb, zajmują natomiast 16,6% powierzchni gruntów ornych gminy

Złoża kopalne

Złoża kopalin stanowią naturalne nagromadzenia surowców mineralnych, których wydobycie może mieć znaczenie gospodarcze. Ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą przede wszystkim od budowy geologicznej danego obszaru. Gmina Rogowo posiada udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego, obejmujące przede wszystkim piaski i żwiry. Zgodnie z bazą danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy znajduje się 19 udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Część z nich jest lub może być przedmiotem eksploatacji na podstawie stosownych koncesji. Przykładem jest złoże „HUTA CHOJNO 1”, dla którego w 2024 r. udzielono koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego. Przewidywane wydobycie określono na poziomie do 50 tys. Mg rocznie.

Wody

<u>Wody powierzchniowe</u>

Gmina Rogowo charakteryzuje się bogactwem wód powierzchniowych - jezior, rzek, strumieni i podmokłości. Stanowią one istotny element krajobrazu, wspierają różnorodność biologiczną i pełnią znaczącą rolę w turystyce oraz lokalnej gospodarce. Na obszarze gminy Rogowo występuje stosunkowo bogata sieć wód powierzchniowych w układzie liniowo-węzłowym. Składają się na nią położone w północno-zachodniej części gminy jeziora: Rudzkie i Huckie oraz cieki: rzeka Ruziec, Kanał Gójsk i Kanał Rojewo.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące poszczególnych JCWP znajdujących się na terenie gminy Rogowo:

A) RW20001028879 „Rypienica z Dopływem z jez. Długiego”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: zły stan wód,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D),
     - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,

B) RW200010289459 „Ruziec z Dopływem z jez. Ugoszcz”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: zły stan wód,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
     - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,

C) LW20062 „Sarnowskie”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: zły stan wód,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;
     - stan chemiczny: dobry stan chemiczny

D) RW2000102756529 „Kanał Gójsk”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: zły stan wód,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO,, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
     - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,

E) RW200009279459 „Mień do jez. Wielkiego”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: zły stan wód,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,
     - stan chemiczny: stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,

F) LW20213 „Rudzkie”:
   - status: naturalna część wód,
   - stan ogólny: brak danych,
   - przypisane cele środowiskowe:
     - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;
     - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,

G) LW20211 „Żalskie”:
   - status: naturalna część wód,

- stan ogólny: zły san wód,
- przypisane cele środowiskowe:
  - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;
  - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,

H) LW20014 „Urszulewskie”:
- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: zły stan wód,
- przypisane cele środowiskowe:
  - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;,
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,

I) LW20013 „Szczutowskie”:
- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: zły stan wód,
- przypisane cele środowiskowe:
  - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;
  - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry,

J) RW2000162756319 „Skrwa od Dopływu spod Przywitowa do Chroponianki”:
- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: zły stan wód,
- przypisane cele środowiskowe:
  - stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości),
  - stan chemiczny: dobry stan chemiczny.

Stan JCWP w gminie Rogowo oceniony został jako zły.

<u>Wody podziemne</u>

Gmina Rogowo leży w granicach jednolitej części wód podziemnych:

a) GW200039:
- stan ogólny: dobry,
- przypisane cele środowiskowe: dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,

b) GW200048:
- stan ogólny: dobry,
- przypisane cele środowiskowe: dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,

c) GW200046:
- stan ogólny: dobry,
- przypisane cele środowiskowe: dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny,

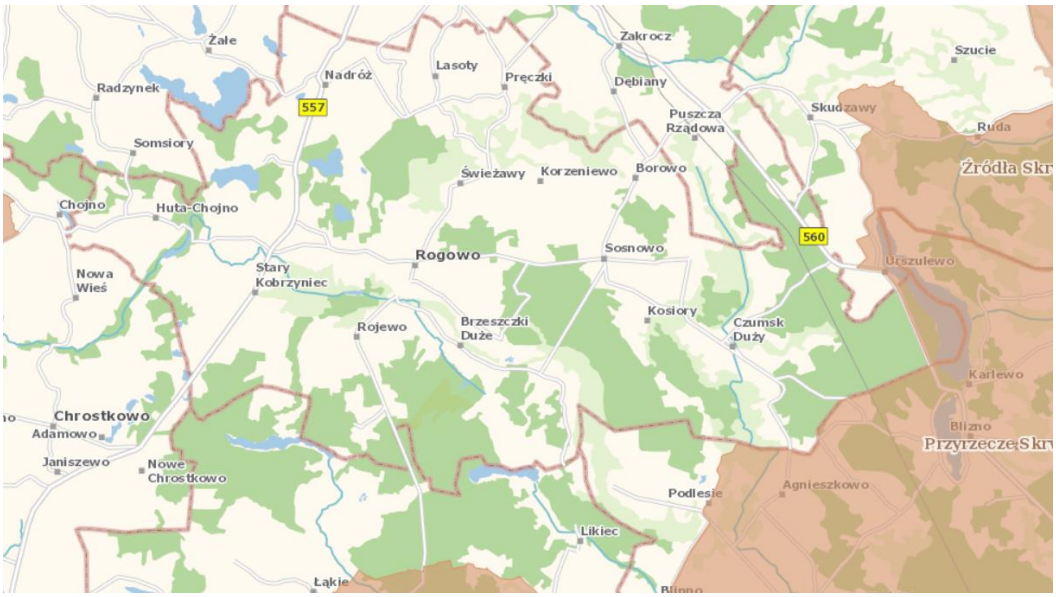
Obszar gminy Rogowo nie jest położony w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Formy ochrony

Na formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.) składają się parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Poniżej przedstawiono lokalizację gminy względem Obszarów Chronionego Krajobrazu. Na terenie gminy Rogowo znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy.

Rysunek 3 Położenie gminy Rogowo względem Obszarów Chronionego Krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.geoserwis.gdos.gov.pl

W gminie znajdują się 2 pomniki przyrody:

- PL.ZIPOP.1393.PP.0412032.1487 - drzewo (gatunek: Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris; pierśnica: 108cm; obwód: 340cm; wysokość: 14m)
- PL.ZIPOP.1393.PP.0412032.6063 - drzewo (gatunek: Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - Pinus sylvestris; pierśnica: 97cm; obwód: 305cm; wysokość: 15m)

Korytarze ekologiczne

Przez terytorium gminy Rogowo przebiega korytarz ekologiczny „Dolina Drwecy-Dolina Dolnej Wisly Wschodni" (GKPnC-6A" i „Dolina Wisly - Lasy Lidzbarskie" GKPnC-13A. Korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowego korytarza ekologicznego.

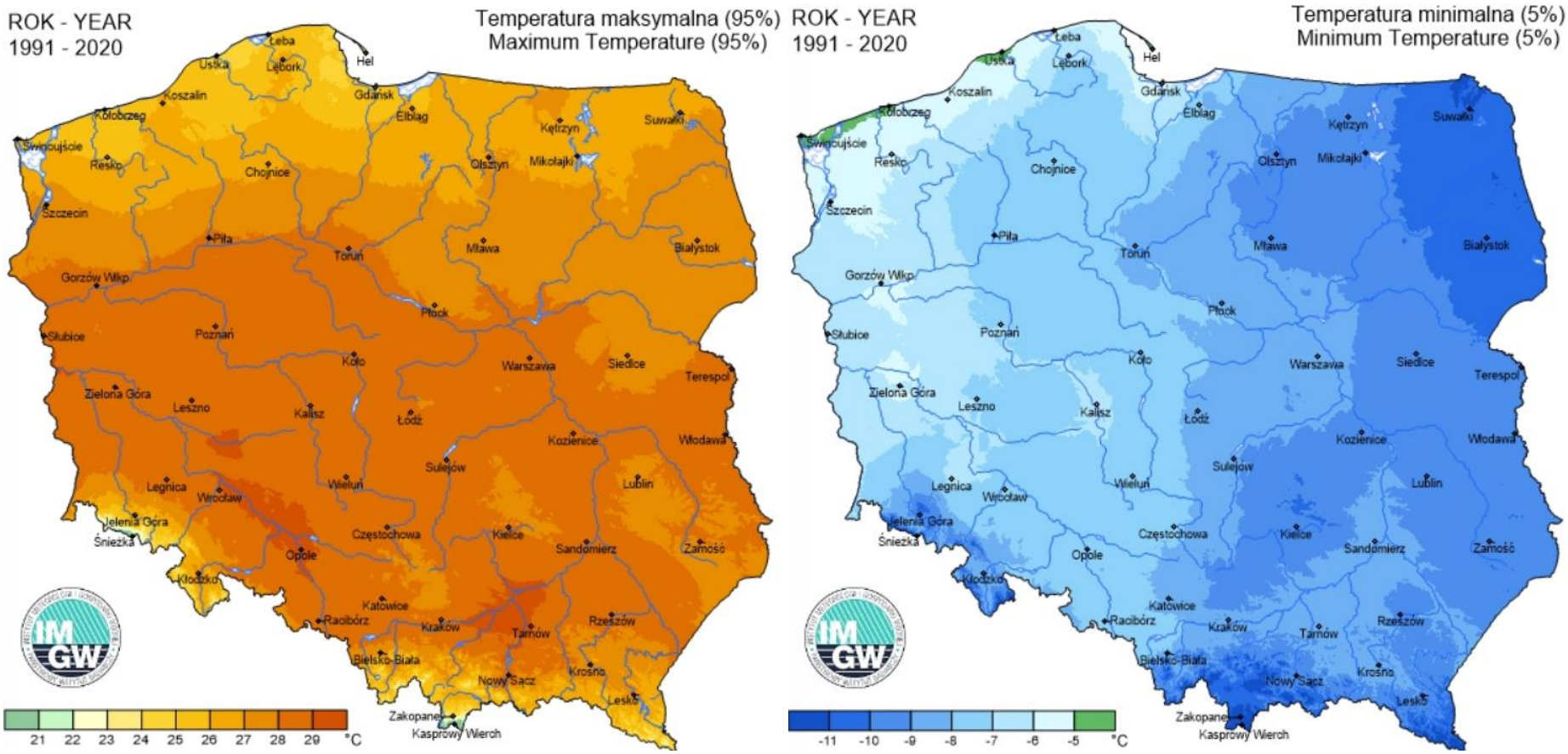
Powietrze

Największym zanieczyszczeniem powietrza na terenie gminy jest niska emisja. Problemem jest spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości. Sytuacja ta nasila się szczególnie w sezonie grzewczym i powoduje wyraźne okresowe pogorszenia stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Kolejnym znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest transport drogowy.

Warunki pogodowe

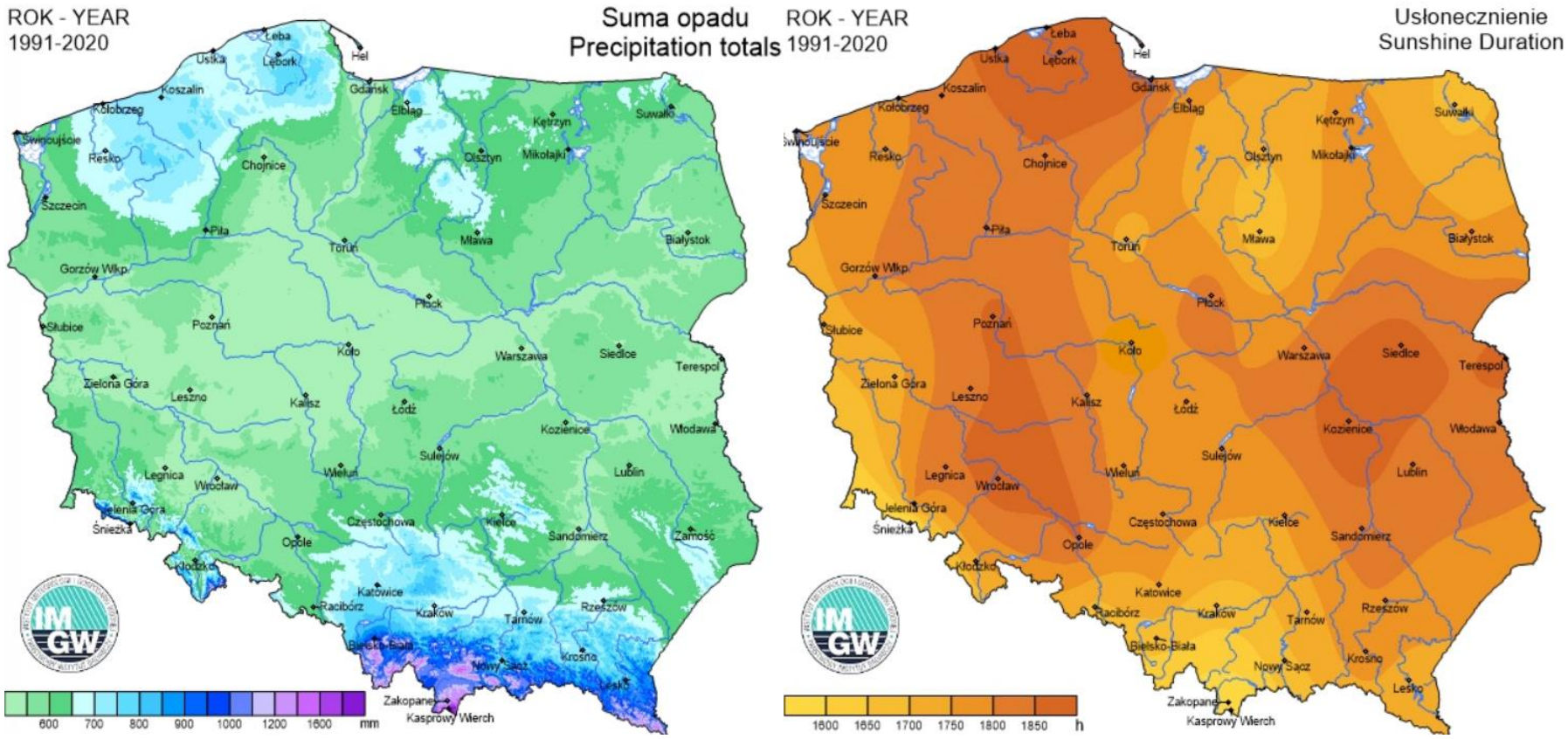
Poniżej zaprezentowano graficznie dane dla wielolecia 1991-2020 r.

Rysunek 4 Ekstremalne temperatury maksymalne i minimalne w Polsce w latach 1991-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.klimat.imgw.pl

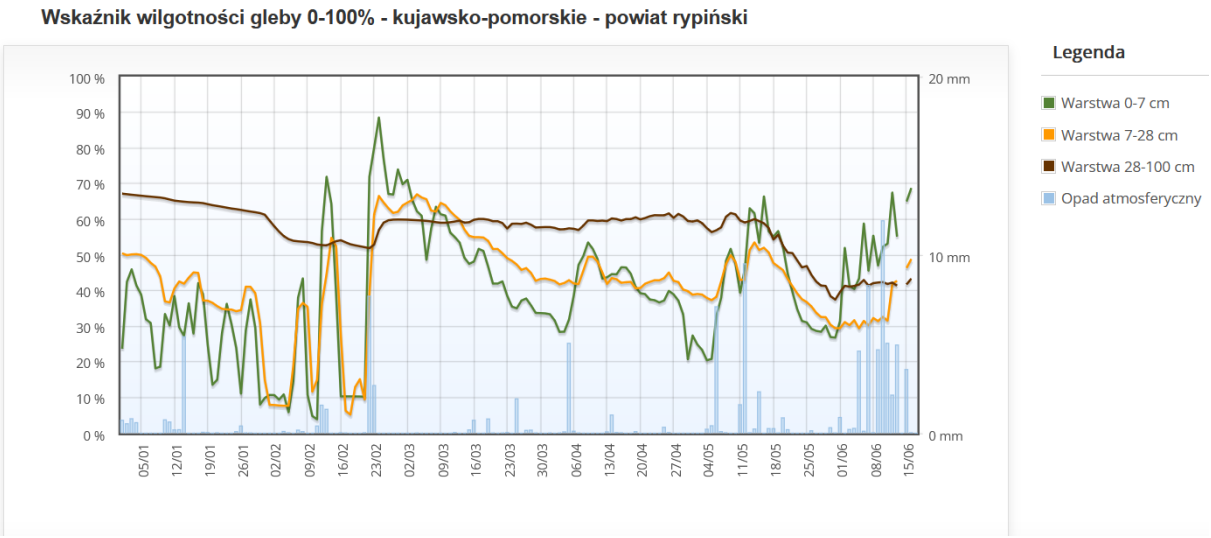
Rysunek 5 Ekstremalne sumy opadów i ekstremalne usłonecznienie w Polsce w latach 1991-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.klimat.imgw.pl

W gminie Rogowo nie odnotowuje się ekstremalnych wartości temperatury, usłonecznienia i opadów w odniesieniu do wskaźników ogólnopolskich.

Wykres 16 Wskaźnik wilgotności gleby 0-100% dla powiatu rypińskiego (2025 r.)

Źródło: www.imgw.pl

Na powyższym wykresie widać, że wskaźnik wilgotności gleby w analizowanym okresie był niższy niż 40% w kilku miesiącach, co mogło wskazywać na deficyt wody w strefie korzeniowej. Wartości wskaźnika rokrocznie prezentują podobne wartości.

Odnawialne źródła energii

Jednym z korzystnych rozwiązań dla mieszkańców Gminy jest wymiana kotłów grzewczych na urządzenia opalane biomasą. Gmina Rogowo posiada bowiem dobre warunki do pozyskiwania biomasy – zarówno lokalnie, jak i z sąsiednich miejscowości. Potencjał rozwoju technologii opartych na biomasie na tym terenie jest znaczący. W zakresie wykorzystania energii słonecznej odnotowano, że jej zastosowanie jest obecnie ograniczone. Wynika to głównie z wysokich kosztów instalacji. Mimo to, na terenie Gminy Rogowo istnieją warunki do instalowania systemów solarnych oraz pomp ciepła. Dodatkowo, gmina ma możliwości rozwoju upraw roślin energetycznych. Tego rodzaju działania mogą w przyszłości wzmocnić lokalne źródła energii odnawialnej.

DIAGNOZA

Gmina Rogowo charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi wynikającymi z położenia w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego. Urozmaicona rzeźba terenu, liczne jeziora, cieki wodne, tereny leśne oraz obszary o wysokiej wartości przyrodniczej tworzą korzystne warunki dla zachowania różnorodności biologicznej, rozwoju funkcji rekreacyjnych oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców. Istotnym elementem lokalnego systemu przyrodniczego są również przebiegające przez gminę korytarze ekologiczne oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy.

Rolniczy charakter gminy znajduje odzwierciedlenie w strukturze użytkowania gruntów. Jednocześnie większość gruntów ornych stanowią gleby słabszych klas bonitacyjnych, co ogranicza potencjał produkcyjny rolnictwa. Zasoby surowców mineralnych występują na terenie gminy w ograniczonym zakresie i nie odgrywają istotnej roli w jej rozwoju gospodarczym.

Istotnym zasobem środowiskowym są wody powierzchniowe i podziemne. Na terenie gminy występują liczne jeziora i cieki wodne, jednak stan większości jednolitych części wód powierzchniowych oceniany jest jako zły. Jednocześnie wody podziemne znajdujące się na obszarze gminy charakteryzują się

dobrym stanem ilościowym i chemicznym. W kolejnych latach ważnym wyzwaniem będzie poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ograniczanie presji związanej z działalnością człowieka.

Głównym problemem środowiskowym pozostaje jakość powietrza atmosferycznego. Największy wpływ na poziom zanieczyszczeń ma niska emisja związana z indywidualnymi źródłami ogrzewania budynków oraz emisja pochodząca z transportu drogowego. Problem ten nasila się szczególnie w sezonie grzewczym i wymaga dalszych działań związanych z poprawą efektywności energetycznej budynków oraz rozwojem odnawialnych źródeł energii.

Gmina posiada potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza w zakresie wykorzystania biomasy, pomp ciepła oraz energii słonecznej. Korzystne warunki dla rozwoju tych technologii mogą przyczynić się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń, poprawy bezpieczeństwa energetycznego oraz zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

2 Określenie cech warunkujących rozwój gminy i społeczności lokalnej

2.1 Analiza SWOT

Pogłębiona analiza stanu i uwarunkowań rozwoju gminy Rogowo pozwala na dokonanie bilansu strategicznego gminy. Sporządzono go w oparciu o analizę SWOT, która polega na szczegółowym zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju gminy. Analiza została dokonana w podziale na 4 poniższe obszary:

- sfera społeczna,
- sfera gospodarcza,
- sfera przestrzenna,
- sfera klimatyczno-środowiskowa.

Analiza SWOT – sfera społeczna

Poniżej analiza SWOT gminy Rogowo w sferze społecznej.

Tabela 18 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze społecznej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Korzystna struktura wieku mieszkańców na tle województwa kujawsko-pomorskiego i kraju – Dobrze rozwinięta sieć instytucji publicznych realizujących zadania w obszarze edukacji, pomocy społecznej i kultury – Rozwinięta oferta wsparcia dla seniorów – Stabilny i dobrze zorganizowany system bezpieczeństwa publicznego oparty na aktywności jednostek OSP – Rosnąca aktywność organizacji pozarządowych i rozwój kapitału społecznego – Walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji – Rozwijana infrastruktura sportowo-rekreacyjna oraz dostęp do podstawowych usług publicznych – Postępująca cyfryzacja administracji publicznej i usług świadczonych mieszkańcom	– Systematyczny spadek liczby mieszkańców – Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny i niekorzystne saldo migracji – Postępujący proces starzenia się społeczeństwa – Niska gęstość zaludnienia i rozproszone osadnictwo zwiększające koszty świadczenia usług publicznych – Potrzeba dalszej modernizacji i doposażenia części infrastruktury oświatowej – Niższe od średnich regionalnych wyniki egzaminów ósmoklasisty z matematyki i języka angielskiego – Rosnące koszty funkcjonowania systemu oświaty – Występowanie problemów społecznych związanych m.in. z ubóstwem, niepełnosprawnością i wykluczeniem społecznym
SZANSE	ZAGROŻENIA

– Rozwój turystyki, rekreacji i agroturystyki wykorzystującej walory Pojezierza Dobrzyńskiego – Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury społecznej, edukacyjnej i rekreacyjnej – Wzrost zainteresowania osiedlaniem się na terenach wiejskich oferujących wysoką jakość środowiska i spokojne warunki życia	– Dalsze pogłębianie się niekorzystnych procesów demograficznych – Odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich – Wzrost obciążenia systemu pomocy społecznej i ochrony zdrowia wynikający ze starzenia się ludności – Rosnące koszty utrzymania infrastruktury i realizacji usług publicznych – Ograniczone możliwości finansowe samorządu w stosunku do rosnących potrzeb inwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera gospodarcza

Poniżej analiza SWOT gminy Rogowo w sferze gospodarczej.

Tabela 19 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze gospodarczej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Korzystna sytuacja finansowa gminy i wysokie dochody w przeliczeniu na mieszkańca – Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych i przedsiębiorców – Istotna rola rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego w lokalnej gospodarce – Korzystne położenie względem Rypina oraz dobre powiązania komunikacyjne – Walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki i agroturystyki – Stopniowa dywersyfikacja działalności gospodarczej	– Niski poziom przedsiębiorczości na tle powiatu i województwa – Dominacja mikroprzedsiębiorstw i niewielka liczba większych pracodawców – Ograniczona dywersyfikacja rynku pracy – Uzależnienie części mieszkańców od zatrudnienia poza gminą – Wzrost liczby osób bezrobotnych w ostatnich latach – Ograniczony rozwój działalności produkcyjnej i przemysłowej

SZANSE	ZAGROŻENIA
– Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego – Wzrost znaczenia turystyki, rekreacji i agroturystyki – Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury i przedsiębiorczości – Wykorzystanie walorów przyrodniczych do budowy oferty gospodarczej i turystycznej	– Odpływ młodych i aktywnych zawodowo mieszkańców – Wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej – Ograniczona liczba inwestorów i większych zakładów pracy – Rosnące wydatki samorządu ograniczające możliwości inwestycyjne gminy

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera przestrzenna

Poniżej analiza SWOT gminy Rogowo w sferze przestrzennej.

Tabela 20 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze przestrzennej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Korzystne położenie w sąsiedztwie miasta Rypin oraz dobra dostępność drogowa – Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe Pojezierza Dobrzyńskiego – Dziedzictwo kulturowe i zabytki wpisane do rejestru zabytków – Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa – Sprawnie funkcjonujący system gospodarki odpadami – Rozwijająca się infrastruktura teleinformatyczna – Wzrost liczby mieszkań i aktywności inwestycyjnej – Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	– Brak dostępu do transportu kolejowego – Potrzeba dalszej modernizacji dróg lokalnych i infrastruktury pieszej – Niski poziom skanalizowania w porównaniu do średniej powiatowej – Brak komunalnej oczyszczalni ścieków – Brak sieci gazowej – Brak scentralizowanego systemu ciepłowniczego – Występowanie budynków mieszkalnych wymagających remontów
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
– Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wzrost atrakcyjności osiedleńczej – Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju turystyki – Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury technicznej – Opracowanie Planu Ogólnego wspierającego zrównoważony rozwój przestrzenny	– Wysokie koszty rozbudowy infrastruktury technicznej wynikające z rozproszonej zabudowy – Nasilanie presji inwestycyjnej na tereny o wysokich walorach przyrodniczych – Rosnące koszty utrzymania i modernizacji infrastruktury komunalnej – Ograniczone możliwości finansowe realizacji dużych inwestycji infrastrukturalnych – Niekontrolowane rozpraszanie zabudowy utrudniające efektywne zarządzanie przestrzenią gminy

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera klimatyczno-środowiskowej

Poniżej analiza SWOT gminy Rogowo w sferze klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 21 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze klimatyczno-środowiskowej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe Pojezierza Dobrzyńskiego – Bogata sieć jezior, cieków wodnych i terenów leśnych – Obecność Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy – Przebieg krajowych korytarzy ekologicznych	– zły stan większości jednolitych części wód powierzchniowych – Występowanie niskiej emisji związanej z indywidualnymi źródłami ogrzewania – Brak szerokiego wykorzystania odnawialnych źródeł energii – Przewaga gleb o słabszej klasie bonitacyjnej

– Dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych – Potencjał rozwoju odnawialnych źródeł energii	– Presja transportu drogowego na jakość powietrza

SZANSE	ZAGROŻENIA
– Wykorzystanie lokalnego potencjału biomasy – Pozyskiwanie środków na działania klimatyczne i środowiskowe – Rozwój edukacji ekologicznej mieszkańców – Wzrost znaczenia gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii	– Nasilanie skutków zmian klimatu i okresowych niedoborów wody – Utrzymywanie się problemu niskiej emisji – Wzrost kosztów transformacji energetycznej i działań środowiskowych

Źródło: opracowanie własne

2.2 Identyfikacja potencjału rozwojowego gminy

Gmina Rogowo posiada stabilne podstawy rozwoju oparte na korzystnym położeniu geograficznym, aktywności społecznej mieszkańców oraz wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. Pomimo obserwowanego spadku liczby mieszkańców i postępujących procesów starzenia się społeczeństwa, gmina zachowuje dobrze rozwinięty system usług publicznych oraz aktywny kapitał społeczny. Istotną rolę odgrywają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, organizacje pozarządowe, instytucje kultury oraz placówki oświatowe, które wzmacniają integrację mieszkańców i budują lokalną tożsamość. Korzystnym zjawiskiem jest również rozwój działalności społecznej oraz wzrost liczby organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Struktura gospodarki gminy opiera się przede wszystkim na rolnictwie, lokalnej przedsiębiorczości oraz sektorze usługowym. Ważną rolę odgrywają mikro- i małe przedsiębiorstwa funkcjonujące głównie w branży budowlanej, handlowej, transportowej oraz usługowej. Jednocześnie gmina dysponuje potencjałem do dalszej dywersyfikacji gospodarki poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, usług specjalistycznych oraz działalności związanej z turystyką i rekreacją. Istotnym atutem jest również korzystna sytuacja finansowa samorządu, umożliwiająca realizację przedsięwzięć rozwojowych i inwestycyjnych.

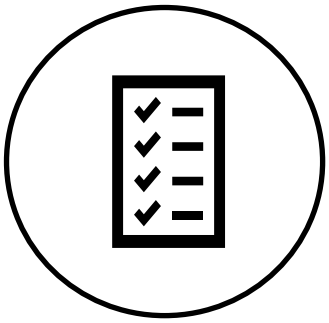
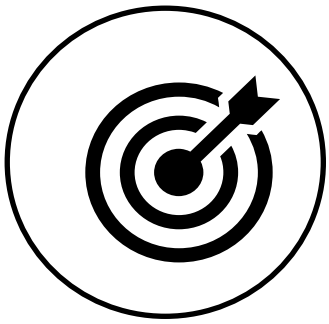
Jednym z najważniejszych potencjałów rozwojowych gminy są jej walory przyrodnicze i krajobrazowe. Położenie na obszarze Pojezierza Dobrzyńskiego, obecność jezior, terenów leśnych, korytarzy ekologicznych oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy tworzą atrakcyjne warunki dla rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku. Dodatkowym atutem są cenne obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym zabytkowe obiekty sakralne i historyczne, które mogą wzmacniać atrakcyjność turystyczną gminy oraz budować jej rozpoznawalność w skali ponadlokalnej. Urozmaicona rzeźba terenu, jeziora oraz walory krajobrazowe są wskazywane jako jedne z najważniejszych wyróżników gminy.

Potencjał rozwojowy gminy wzmacnia również rozwijająca się infrastruktura techniczna. Wysoki poziom zwodociągowania, poprawiająca się dostępność usług cyfrowych, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz rosnące zainteresowanie nowymi inwestycjami wskazują na utrzymującą się atrakcyjność osiedleńczą gminy. Ważnym kierunkiem dalszego rozwoju pozostaje rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej, poprawa stanu dróg lokalnych oraz zwiększanie dostępności

komunikacyjnej. Korzystne położenie w pobliżu Rypina zapewnia mieszkańcom dostęp do rynku pracy, usług ponadlokalnych oraz zaplecza administracyjnego i gospodarczego.

Istotnym potencjałem rozwojowym są także możliwości związane z transformacją energetyczną i wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Gmina posiada warunki sprzyjające rozwojowi instalacji fotowoltaicznych, biomasy oraz pomp ciepła. Działania w tym zakresie mogą przyczyniać się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego, ograniczania kosztów energii oraz zmniejszania emisji zanieczyszczeń do środowiska.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

3 Wizja, misja i cele Strategii

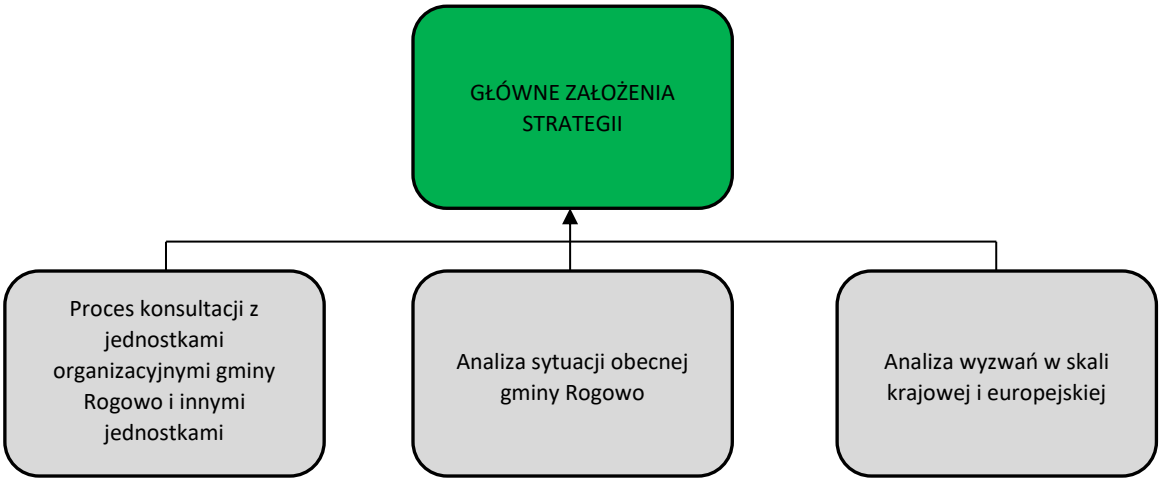
W przedmiotowym punkcie opisano wizję Strategii i misję Gminy Rogowo oraz przedstawiono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań wraz z wskaźnikami osiągnięcia celów. Ponadto opisano zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

3.1 Wizja i misja

W przedmiotowym punkcie przedstawiono proces formułowania głównych założeń Strategii wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w tym procesie.

Główne założenia Strategii zostały opracowane w oparciu o analizy wskazane w niniejszej Strategii oraz w wyniku procesu konsultacji z jednostkami organizacyjnymi Gminy Rogowo i innymi jednostkami. Szeroki katalog podmiotów zaangażowanych w proces definiowania głównych założeń Strategii zagwarantował możliwość zebrania opinii z różnych środowisk. Poniżej zaprezentowano ścieżkę formułowania głównych założeń Strategii.

Rysunek 6 Proces formułowania głównych założeń Strategii

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono wizję i misję gminy.

Wizja

Wizja przyszłości gminy jest podstawą określenia głównych celów i programów działania w ramach strategii rozwoju. Wizja pełni funkcję swoistego stabilizatora działań, przez określenie ogólnych ram, zapewniających spójność celów i programów. Wizja wyraża generalne dążenia władz i społeczeństwa gminy w postaci obrazu jego przyszłości.

Rozbudowana treść pojęcia “wizja gminy” uwzględniać powinna:

- determinanty geograficzne,
- wyzwania cywilizacyjne,
- pryncypia ustrojowe,

- wewnętrzne zróżnicowania strukturalne,
- dynamikę przeobrażeń,
- oczekiwane efekty.

Determinanty geograficzne są najbardziej trwałym elementem wizji, wynikającym z konsekwencji położenia określonego cechami środowiska przyrodniczego i bezpośredniego sąsiedztwa z innymi gminami. Wizja przyszłości budowana w tym kontekście, ma na celu podniesienie znaczenia gminy i wykorzystania możliwości wynikających z relacji z otoczeniem.

Wyzwania cywilizacyjne mierzone są dystansem w poziomie rozwoju cywilizacyjnego, dotyczącym głównie potencjału intelektualnego, poziomu wykształcenia, stopnia postępu naukowo-technicznego i jego zastosowania w produkcji, rozwoju systemów komunikacji i telekomunikacji. Wizja wynikająca z tych uwarunkowań wyznaczać powinna realny kierunek dążeń do podniesienia poziomu życia.

Pryncypia ustrojowe, w tym ogólne postanowienia konstytucyjne i deklaracje polityczne, jak demokracja parlamentarna, pluralizm polityczny, tworzenie społeczeństwa obywatelskiego – konkretyzują się w postaci decentralizacji władzy i samorządności terytorialnej. Pryncypia te w odniesieniu do konkretnej gminy określają mechanizm postępu i perspektywy otwarcia na przyszłość, wykorzystania aktywności i przedsiębiorczości społecznej.

Wewnętrzne zróżnicowania społeczne pozwalają na określenie stopnia jednorodności bądź zróżnicowania przestrzennego gminy, stwarzając w ten sposób możliwość interpretacji celów ogólnych i odmiennej ich hierarchizacji w odniesieniu do wyróżnionych obszarów. Kryteria zróżnicowania są z reguły odmienne dla poszczególnych sfer. W sferze społecznej wyróżnić można obszary koncentracji potencjału społecznego i gospodarczego oraz stanu posiadania z jednej strony, a obszary ubóstwa i regresu gospodarczego z drugiej strony. W sferze ekologicznej obszary o wybitnych walorach mogą kontrastować z obszarami degradacji środowiska. W sferze produkcyjnej wyróżnić można np. obszary nowoczesnej produkcji przemysłowej i rolniczej oraz obszary zacofane, wymagające restrukturyzacji i modernizacji. W infrastrukturze technicznej mogą to być obszary o dobrej dostępności i zasilaniu w różne media oraz tereny pozbawione odpowiedniego wyposażenia. Zróżnicowania przestrzenne wzbogacają wizję i nadają jej cech realności.

Dynamika przeobrażeń odgrywa istotną rolę w kształcie wizji gminy. Znajduje swój wyraz w tempie przeobrażeń, wyznaczanym napięciami między tendencjami do przyspieszenia zmian, a oporami statycznych struktur i przyzwyczajeń. Świadomość wchodzenia w nową fazę rozwoju uwarunkowana jest poczuciem tożsamości oraz stopniem aktywności i przedsiębiorczości społeczeństwa. Dynamice przeobrażeń określonej przez główne siły motoryczne gminy, towarzyszyć będzie zawsze tendencja do stabilizacji i gwarancji niezbędnych zabezpieczeń w sferze społecznej, kulturowej i ekologicznej.

Reasumując, wizja gminy to docelowy odległy w czasie obraz gmin – cel, dla osiągnięcia którego podejmowane są starania władz, podmiotów gospodarczych, organizacji, instytucji i osób prywatnych – wszystkich sił i środowisk działających w gminie. Wizja przyszłości gminy jest równocześnie wyrazem wiary we własne siły i możliwości rozwoju, mających swe źródło w uświadomionych atutach i szansach, jakie są możliwe do wykorzystania w długiej perspektywie oraz słabościach i zagrożeniach, które należy przezwyciężyć lub przynajmniej złagodzić intensywność ich oddziaływania.

Na tej zasadzie sformułowano poniższą wizję gminy Rogowo:

Misja

Gmina Rogowo rozwija się w sposób zintensyfikowany i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Mieszkańcy gminy mają dobry dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku, estetycznej i przyjaznej przestrzeni publicznej oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych, gwarantują stały rozwój demograficzno-gospodarczy gminy. Utrzymujący się wzrost liczby mieszkań, korzystne położenie komunikacyjne oraz rosnące zainteresowanie osiedlaniem się poza dużymi miastami stanowią uzasadnienie dla wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych, co wpisuje się w długofalową strategię zrównoważonego rozwoju gminy.

Trafność budowy strategii rozwoju gminy w istotnym stopniu zależy od określenia jej misji i wizji, a następnie od możliwości sprecyzowania celów i kierunków rozwoju gminy. Misja bywa różnie tłumaczona i ujmowana przez różnych autorów: od ujęć bardzo ogólnych, zawierających syntetyczną formułę celów działania, do szczegółowych akcentujących specyficzną rolę gminy i jej funkcje w otoczeniu.

Misję gminy należy formułować w kategoriach służenia społeczeństwu i pomnażania korzyści, jakie ono będzie odnosić w wyniku sprawnego i efektywnego działania gminy, opartego na wdrażanej strategii rozwoju.

Syntetycznie ujmując misja gminy to:

- przedmiot trwałych jej aspiracji,
- cel usystematyzowanych, długookresowych dążeń, wyznaczających i akcentujących jej społeczne funkcje i jej posłannictwo,
- najbardziej ogólnie sformułowany cel istnienia i działalności gminy.

Misja, to równocześnie forma samookreślenia gminy w zakresie takich elementów, jak:

- po co istnieje i do czego dąży?
- co ma zamiar osiągnąć?
- na jakim obszarze chce działać?
- czyje potrzeby zaspokajać i jak to robić?

Gmina realizuje swoją misję poprzez zaspokojenie dążeń i potrzeb miejscowego społeczeństwa. Zaspakajanie tych potrzeb na społecznie akceptowanym poziomie stanowi konieczny warunek istnienia gminy, uzasadnia jego byt.

Misja określa zatem rolę jaką spełnia gmina na rzecz „swojego" społeczeństwa. Rolę nadzwyczajną tj. taką, którą nie jest w stanie pełnić żadna inna organizacja, instytucja, urząd itp. Misja określa zakres działań Gminy, kształtuje jej odbiór w społeczeństwie i otoczeniu zewnętrznym, co jest szczególnie istotne dla powodzenia realizacji danej strategii rozwoju. Sformułowanie misji pomaga koncentrować wysiłki na realizacji wspólnych kierunków działań, służy ogólnej racjonalności alokacji posiadanych zasobów i środków, czyni bardziej prawdopodobnym przyszły sukces gminy.

Na tej zasadzie sformułowano poniższą misję Gminy Rogowo:

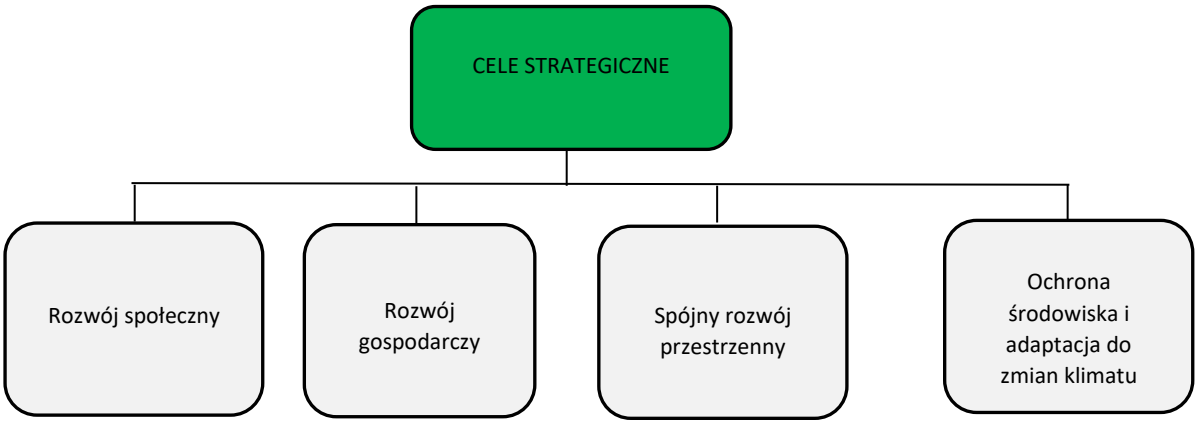
> Gmina Rogowo jako istotna część rozwoju powiatu rypińskiego. Gmina jest miejscem zapewniającym zaspokojenie wszystkich potrzeb życia codziennego oraz promującym rozwój człowieka, z zachowaniem lokalnej i regionalnej tożsamości i kultury, a także miejscem otwartym na osoby przyjezdne. Gmina kieruje swoje działania na zwiększenie atrakcyjności życia, wspieranie innowacyjności i podejmowanie wyzwań, rozwój edukacji i przedsiębiorczości, turystyki i aktywności społecznej, troska o środowisko naturalne, dbałość o zdrowie, bezpieczeństwo i potrzeby wszystkich mieszkańców, wzmacnianie współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej. W tym kontekście gmina przewiduje wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę i działalność gospodarczą, odpowiadając na rosnące zainteresowanie osiedlaniem się i inwestowaniem na jej obszarze.

3.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Osiągnięcie celów przyczyni się do zrealizowania wizji Strategii. Wszystkie działania podejmowane w perspektywie czasowej niniejszego dokumentu powinny być zgodne z określoną misją Strategii.

Poniżej w ujęciu graficznym zaprezentowano cele strategiczne Strategii. Następnie w układzie tabelarycznym przedstawiono również cele operacyjne i działania w ramach poszczególnych celów strategicznych. Cele zdefiniowano na podstawie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy sprecyzowanych w punkcie 1.4 niniejszej Strategii.

Rysunek 7 Cele strategiczne Strategii

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 1

CEL STRATEGICZNY 1: ROZWÓJ SPOŁECZNY
CEL OPERACYJNY 1.1: Wysoka jakość opieki zdrowotnej i powszechna profilaktyka zdrowotna
Kierunki działań
1.1.1 Wspieranie dostępności i jakości usług podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy
1.1.2 Działania na rzecz zwiększenia oferty usług zdrowotnych i podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zdrowego stylu życia
CEL OPERACYJNY 1.2: Wysoka jakość edukacji
Kierunki działań
1.2.1 Rozszerzenie oferty edukacji pozaszkolnej
1.2.2 Podwyższenie kwalifikacji nauczycieli i pracowników pedagogicznych
1.2.3 Modernizacja infrastruktury i doposażenie placówek edukacyjnych wraz z obiektami sportowymi
CEL OPERACYJNY 1.3: Włączenie społeczne
Kierunki działań
1.3.1 Upowszechnianie aktywnych i twórczych metod spędzania wolnego czasu
1.3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
1.3.3. Tworzenie obiektów dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami, wykluczanych społecznie
CEL OPERACYJNY 1.4: Wsparcie sektora organizacji pozarządowych
Kierunki działań
1.4.1 Wsparcie organizacji pozarządowych
CEL OPERACYJNY 1.5: Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej
Kierunki działań
1.5.1 Rozwój działalności jednostek działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji
1.5.2 Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych na terenie gminy
CEL OPERACYJNY 1.6: Zapewnienie sprawnej administracji publicznej i usług bezpieczeństwa publicznego
Kierunki działań
1.6.1 Rozwój i promocja e-usług administracji publicznej
1.6.2 Zapewnienie odpowiedniego zarządzania kryzysowego
1.6.3 Rozwój współpracy międzygminnej i międzysektorowej

Tabela 23 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 2

CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ GOSPODARCZY
CEL OPERACYJNY 2.1: Wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw
Kierunki działań
2.1.1 Pozyskiwanie inwestorów
2.1.2 Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w lokalnej gospodarce oraz wsparcie szkoleniowo-doradcze na rzecz tworzenia przedsiębiorstw i samozatrudnienia
CEL OPERACYJNY 2.2: Wykorzystanie walorów gminy do jej rozwoju gospodarczego
Kierunki działań
2.2.1 Rozwój przedsiębiorczości opartej na lokalnych zasobach i potencjale gminy
2.2.2 Promocja walorów turystycznych i gospodarczych gminy
2.2.3 Zwiększenie rozpoznawalności i budowa marki lokalnych produktów/usług
2.2.4 Rozwój oferty turystycznej
CEL OPERACYJNY 2.3: Racjonalna gospodarka finansami publicznymi
Kierunki działań
2.3.1 Zwiększenie dochodów własnych gminy
2.3.2 Pozyskiwanie dofinansowania zewnętrznego, w szczególności bezzwrotnego

Tabela 24 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 3

CEL STRATEGICZNY 3: SPÓJNY ROZWÓJ PRZESTRZENNY
CEL OPERACYJNY 3.1: Rozwój infrastruktury technicznej
Kierunki działań
3.1.1 Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
3.1.2 Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej
3.1.3 Działania na rzecz poprawy parametrów sieci elektroenergetycznej i teleinformatycznej
3.1.4 Budowa oczyszczalni ścieków
3.1.5 Wyznaczanie i uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych
CEL OPERACYJNY 3.2: Rozwój infrastruktury transportowej i brak wykluczenia komunikacyjnego w gminie
Kierunki działań
3.2.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
3.2.3 Budowa i modernizacja dróg rowerowych na terenie gminy
CEL OPERACYJNY 3.3: Estetyka, dostępność, planowanie i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej na wysokim poziomie
Kierunki działań
3.3.1 Monitoring przestrzeni publicznej
3.3.2 Planowanie przestrzenne w oparciu o Plan ogólny gminy i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
3.3.3 Likwidacja barier architektonicznych w obiektach/przestrzeniach użyteczności publicznej
3.3.4 Spójne planowanie w gminie oparte o planowanie strategiczne
CEL OPERACYJNY 3.4: Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego gminy
Kierunki działań
3.4.1 Ochrona i zachowanie obiektów zabytkowych i zasobów kultury
CEL OPERACYJNY 3.5: Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy
Kierunki działań
3.3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej
3.3.2 Budowa i promocja spójnej oferty turystycznej gminy

Tabela 25 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 4

CEL STRATEGICZNY 4: OCHRONA ŚRODOWISKA I ODPORNOŚĆ NA ZMIANY KLIMATU
CEL OPERACYJNY 4.1: Wspieranie i promocja efektywności energetycznej, strategii niskoemisyjnych i rozwoju OZE
Kierunki działań
4.1.2 Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych
CEL OPERACYJNY 4.2: Wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych gminy i zwiększenia ich odporności na zmiany klimatu
Kierunki działań
4.2.1 Usuwanie azbestu, wyrobów zawierających azbest oraz usuwanie roślin inwazyjnych
4.2.2 Zwiększenie retencji wodnej poprzez m.in. prawidłowe retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych – tworzenie zbiorników wodnych
4.2.3 Działania na rzecz utrzymania obecnych form ochrony przyrody i ustanowienia nowych obszarów/form

3.3 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym

Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumentami wykonawczymi dla Strategii Rozwoju Gminy Rogowo na lata 2025-2035 są obowiązkowe i fakultatywne plany lub programy funkcjonujące na jej terenie. Stanowią one zbiór szczegółowych rozwiązań i kierunków interwencji, które w dokumencie nie mogły zostać zamieszczone. Część ze wskazanych dokumentów jest aktualna w momencie przygotowania Strategii. Konieczność ich aktualizacji jest analizowana pod kątem całego okresu obowiązywania tego dokumentu. W poniższym zestawieniu znajdują się zarówno opracowania obowiązkowe, jak i dokumenty o charakterze fakultatywnym, których implementacja ma wpływ na realizację celów strategii rozwoju.

Tabela 26 Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

OBSZAR TEMATYCZNY	DOKUMENTY NA POZIOMIE LOKALNYM	WYTYCZNE
Zagospodarowanie przestrzenne	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	Aktualizacja obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego dokonywana jest w wyniku aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w przypadku zmiany zagospodarowania gruntów na cele m.in. gospodarcze, osiedleńcze czy rekreacyjne. Zapisy Planu nie powinny pozostawać w sprzeczności z zapisami Strategii. Zapisy zostaną aktualne do momentu przyjęcia Planu Ogólnego Gminy.
	Plan ogólny gminy	Dokument planistyczny o zasięgu całej gminy. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako dokument, z którym badana będzie zgodność planów miejscowych, ale także decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny będzie zawierał ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te będą musiały zachowywać zgodność. Plan ogólny Gminy opracowywany jest na podstawie kierunków rozwoju w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie określonych w Strategii.
Gospodarka Komunalna	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Rogowo	Zapisy Regulaminu powinny być zgodne z kierunkami działań dotyczącymi czystości, porządku i estetyki w gminie określonymi w Strategii.
	Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Rogowo	Treść rokrocznej Analizy dotycząca przewidywanych prac powinna być zgodne z kierunkami działań dotyczącymi gospodarki odpadami w gminie określonymi w Strategii.
Ochrona Środowiska i adaptacji do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogowo	Opracowanie lub aktualizacja Programu – w tym wpisanie nowych planowanych zadań do Programu – oraz ewentualne opracowanie nowego Programu powinny uwzględniać kierunki rozwoju dotyczące budynków mieszkalnych i publicznych, jakości powietrza określonych w Strategii.
Polityka Społeczna	Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogowo	Aktualizacja Strategii powinna uwzględniać kierunki działań dotyczące rozwiązywania problemów społecznych określonych w Strategii.
Rozwój Lokalny	Roczny Program Współpracy Gminy Rogowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Rokroczne programy powinny uwzględniać kierunki działań dotyczące wsparcia organizacji pozarządowych określonych w Strategii.
Finanse Publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Rogowo, Uchwały budżetowe	Prognoza powinna uwzględniać inwestycje wpisane literalnie do Strategii.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono dokumenty strategiczne, z którymi zgodność powinny wykazywać działania w ramach przedmiotowej Strategii. Dokumenty podzielono na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny. W zestawieniu ujęto obowiązujące dokumenty.

Tabela 27 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi w podziale na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny

POZIOM EUROPEJSKI	POZIOM KRAJOWY	POZIOM REGIONALNY	POZIOM LOKALNY
Instrument na rzecz odbudowy	Krajowy Plan Odbudowy	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo
Wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS+, Funduszu Spójności, EFMR	Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Program Współpracy Gminy Rogowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego
Europejski Zielony Ład	Średniookresowa Strategia rozwoju kraju	Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogowo na lata 2024 - 2027 z perspektywą na lata 2028-2031
		Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	
		Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	
		Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy	

Źródło: opracowanie własne

Działania realizowane w ramach Strategii powinny wykazywać zgodność z ww. dokumentami strategicznymi i dokumentami dotyczącymi programów finansowych. Efektem zachowania zgodności Strategii może być m.in. zwiększenie szans na pozyskanie zewnętrznych środków na realizację przedsięwzięć m.in. ze środków unijnych w perspektywie 2021-2027.

W ujęciu zgodności Strategii z innymi dokumentami na poziomie europejskim, Strategia powinna być zgodna w szczególności z dokumentami i instrumentami finansowymi dotyczącymi możliwości dofinansowania działań na terenie gminy, co w ujęciu krajowym sprowadza się zwłaszcza do Krajowego Programu Odbudowy i programów funduszy strukturalnych. Ponadto w ujęciu krajowym Strategia w szczególności powinna być zgodna z najważniejszymi strategiami rozwoju kraju.

Poziom lokalny

W ujęciu lokalnym kluczowe dla przedmiotowej Strategii są inne dokumenty strategiczne i sektorowe dotyczące bezpośrednio terenu gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo

Strategia przewiduje działania (w tym te określone jako priorytetowe) zgodne z ww. celami i działaniami wskazanymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogowo.

Program Współpracy Gminy Rogowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Strategia przewiduje rozwój współpracy Gminy Rogowo z organizacjami społecznymi, co zostało wykazane w celu operacyjnym 1.4 Wsparcie sektora organizacji pozarządowych i kierunku działań określonym jako wsparcie organizacji pozarządowych.

Poziom regionalny

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Na poziomie regionalnym najważniejszym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju województwa jest Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+. Dokument ten określa długofalową politykę rozwoju samorządu województwa, uwzględniając zarówno cele wynikające z krajowych dokumentów strategicznych, jak i priorytety polityki Unii Europejskiej. Strategia stanowi podstawę dla opracowywania dokumentów sektorowych, planistycznych i rozwojowych na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

Założenia Strategii są spójne z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021–2027 oraz uwzględniają kierunki rozwoju określone w dokumentach rządowych i europejskich. Z tego względu stanowi ona kluczowy punkt odniesienia dla Strategii Rozwoju Gminy Rogowo na lata 2026–2035. Wśród pozostałych dokumentów mających znaczenie dla rozwoju gminy należy wskazać przede wszystkim opracowania dotyczące zagospodarowania przestrzennego, rozwoju funkcjonalnego oraz współpracy jednostek samorządu terytorialnego.

W Strategii Przyspieszenia 2030+ przyjęto nadrzędną wizję rozwoju województwa określoną jako „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”, której realizacji służą następujące cele główne::

- obszar SPOŁECZEŃTWO:
  - „Skuteczna edukacja”,
  - „Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo”,
- obszar GOSPODARKA: „Konkurencyjna gospodarka”,
- obszar PRZESTRZEŃ: „Dostępna przestrzeń i czyste środowisko”,
- obszar SPÓJNOŚĆ: „Spójne i bezpieczne województwo”.

Cele i kierunki działań przewidziane w Strategii Rozwoju Gminy Rogowo pozostają zgodne z założeniami dokumentu regionalnego. Dotyczy to w szczególności przedsięwzięć związanych z rozwojem infrastruktury technicznej i transportowej, ochroną środowiska, wspieraniem przedsiębiorczości, wzmacnianiem kapitału społecznego, poprawą jakości usług publicznych oraz rozwojem oferty kulturalnej i turystycznej. Działania te wpisują się w cele rozwojowe województwa i przyczyniają się do realizacji polityki regionalnej na poziomie lokalnym.

Zgodnie z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+ Gmina Rogowo nie została objęta obszarem negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej wyznaczonym na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W Planie wskazano cel główny określony jako „zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych wzmacniających pozycję regionu oraz zapewniających wysoką jakość warunków życia jego mieszkańcom" oraz poniższe cele szczegółowe rozwoju przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego:

- „Wysoka jakość przestrzeni dla mieszkańców",
- „Przestrzeń atrakcyjna dla gospodarki",
- „Właściwie ukształtowane systemy transportowe i infrastrukturalne",
- „Chronione zasoby i wysoka jakość środowiska",
- „Bezpieczeństwo oraz zminimalizowane zagrożenia i konflikty przestrzenne",
- „Wykorzystane potencjały w obszarach funkcjonalnych"

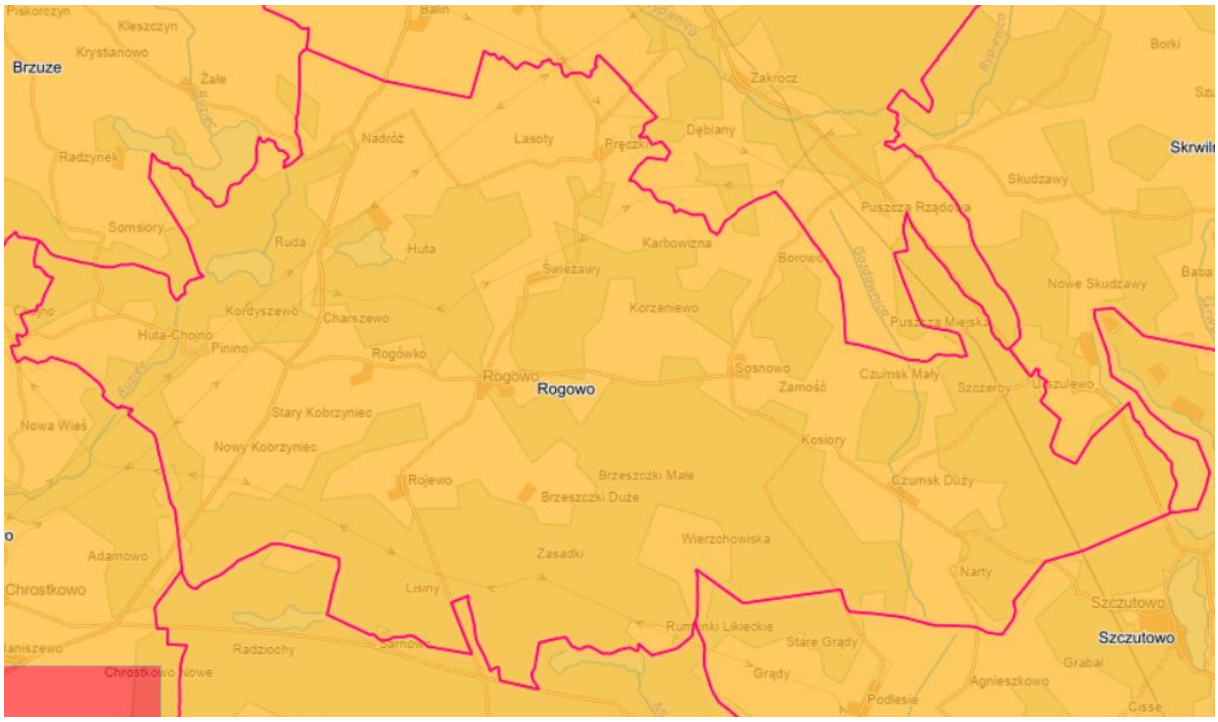
Strategia przewiduje szereg działań (w tym wpisanych jako przedsięwzięcia priorytetowe), które są zgodne z ww. celami i kierunkami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy

Plan Przeciwdziałania skutkom suszy przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz. U. 2021r. poz. 1615) jest najważniejszym dokumentem strategicznym w zakresie przeciwdziałania suszom. Poniżej przedstawiono w jakim stopniu tereny gminy Rogowo są zagrożone poszczególnymi rodzajami suszy (rolniczą, atmosferyczną, hydrologiczną i hydrogeologiczną). Stopnie zostały przypisane do poniższych kolorów:

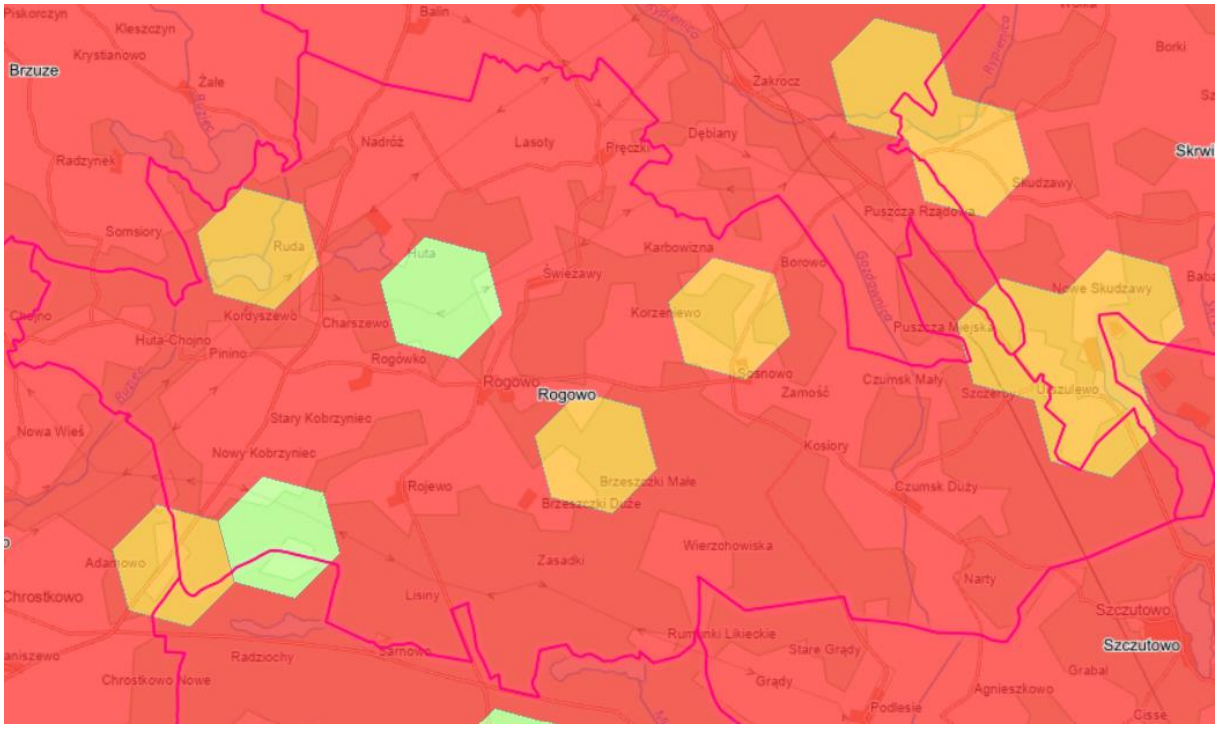
- klasa I – słabo zagrożone
- klasa II – umiarkowanie zagrożone
- klasa III – silnie zagrożone
- klasa IV – ekstremalnie zagrożone

Rysunek 8 Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną

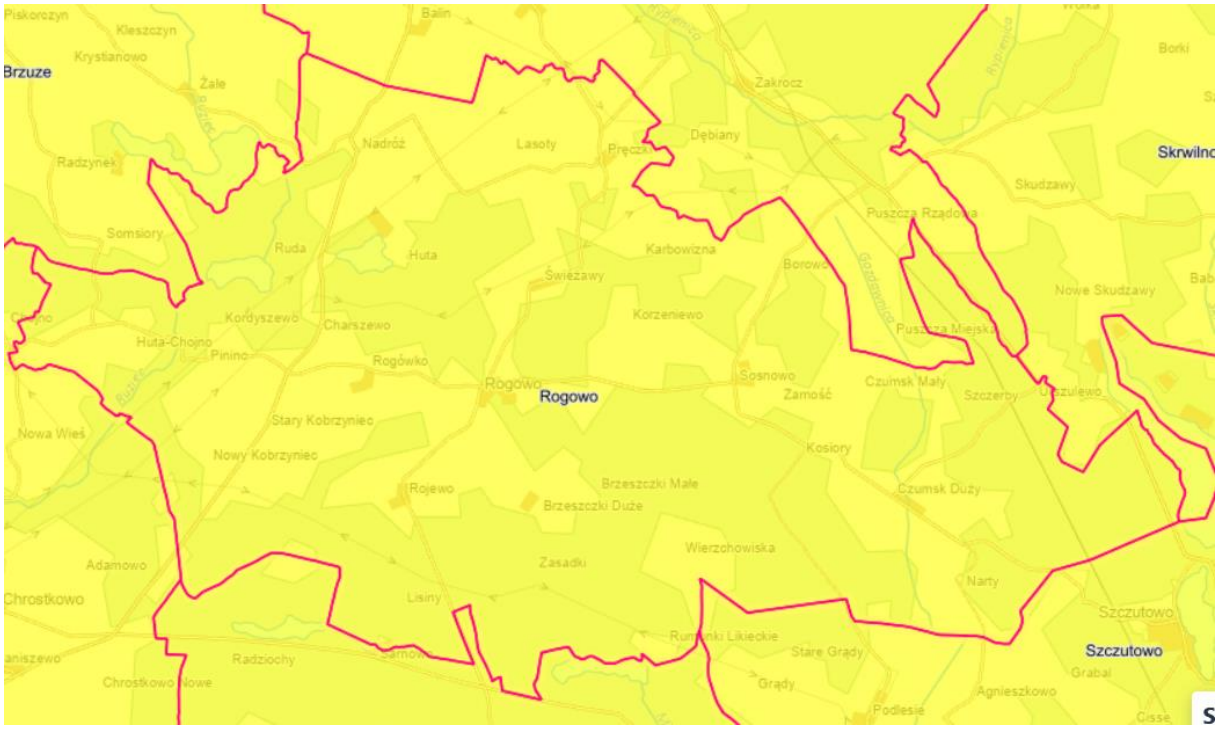
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 9 Mapa zagrożenia suszą rolniczą

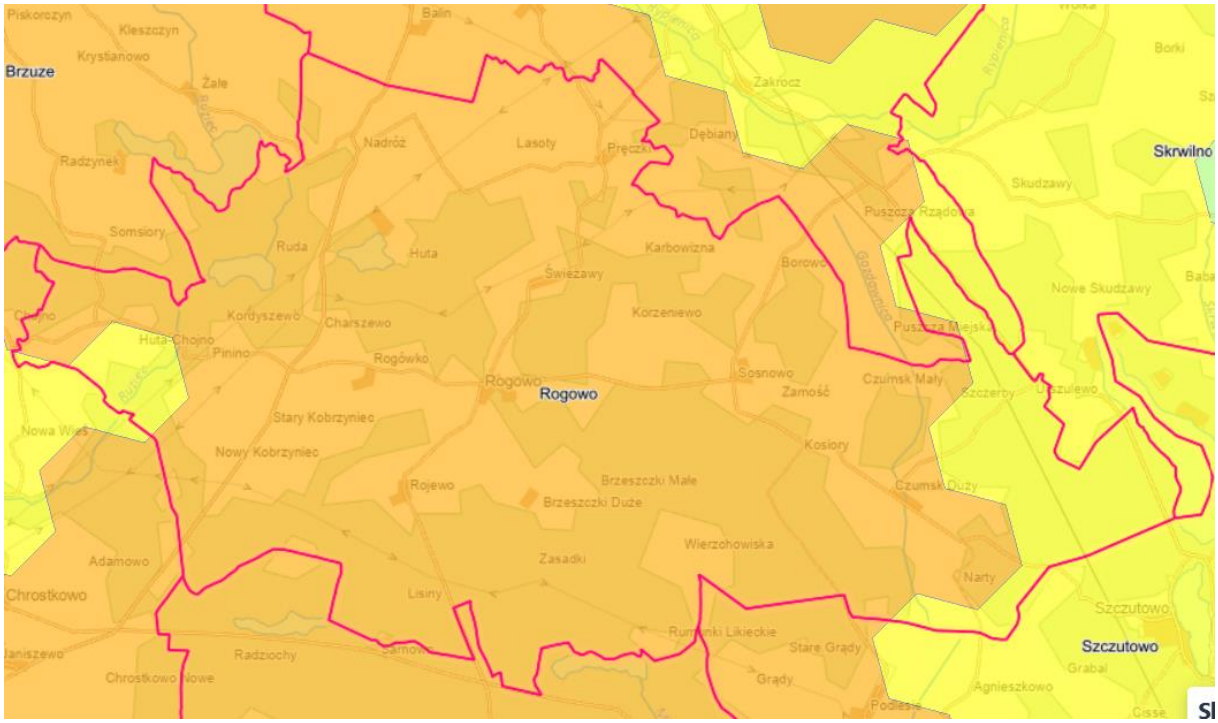
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 10 Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną

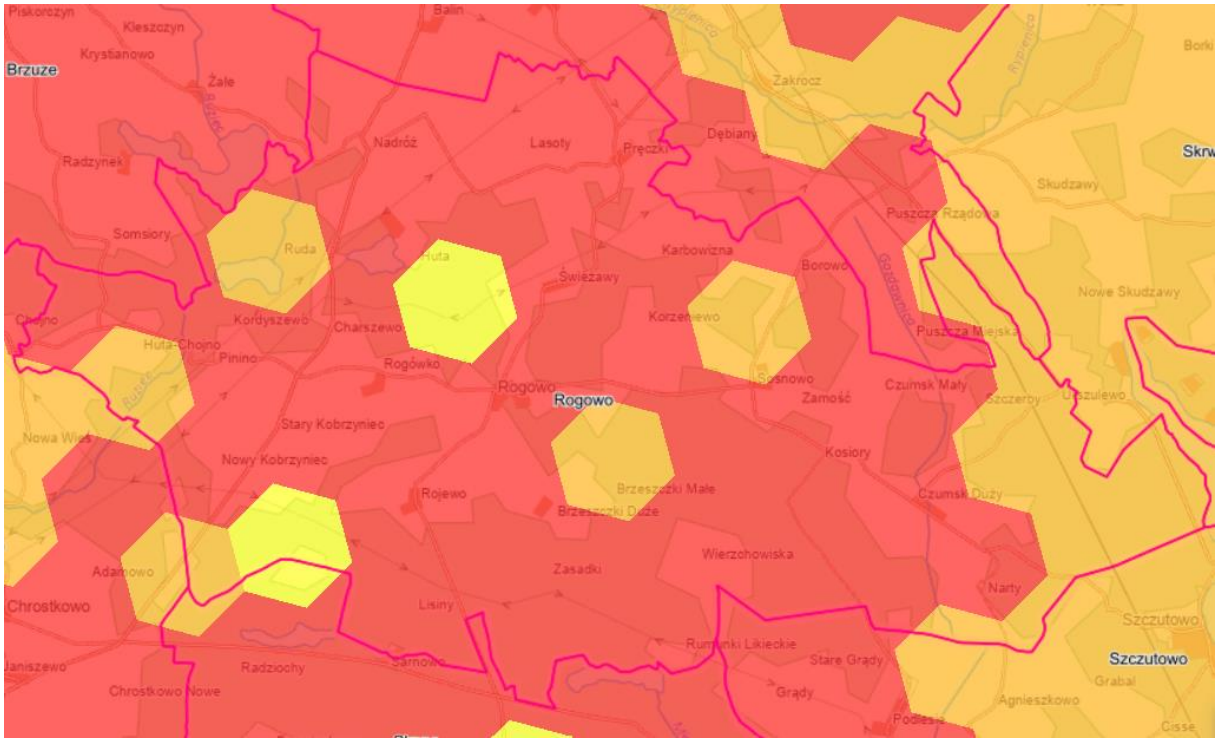
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 11 Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 12 Mapa łącznego zagrożenia suszą

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Powyższe mapy wskazują, że tereny gminy Rogowo są ekstremalnie zagrożone suszą rolniczą.

W Planie w katalogu działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy wskazano:

- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,

- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji,
- podpiętrzanie wód jezior dla przeciwdziałania skutkom suszy,
- analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji,
- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej,
- wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych,
- budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych,
- przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych,
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i o bardzo intensywnym stopniu wykorzystania.

Przedmiotowa Strategia przewiduje w ramach celu operacyjnego 3.5 „Rozbudowa infrastruktury technicznej oraz wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska" m.in. zwiększenie retencji wodnej terenów rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez m.in. prawidłowe retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Istotne znaczenie – biorąc pod uwagę obecne i prognozowane zmiany klimatu – przy wdrażaniu Strategii ma jej zgodność z dokumentami dotyczącymi gospodarowania wodami, przeciwdziałania skutkom suszy oraz zarządzania ryzykiem powodziowym. Aktualnie obowiązuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U. 2023 poz. 300).

Z uwagi na rolniczo-leśny charakter gminy Rogowo oraz jej położenie w obszarze cennym przyrodniczo, istotne znaczenie mają działania ukierunkowane na zwiększanie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych. Powinno to następować m.in. poprzez właściwe użytkowanie gleb, prowadzenie działań przeciwerozyjnych, ochronę i odtwarzanie mokradeł, torfowisk oraz oczek wodnych, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, retencjonowanie wód w istniejących rowach i zbiornikach, a także rozwój małej retencji.

W Planie gospodarowania wodami jako jedno z działań adaptacyjnych wobec zmian klimatu wskazano rozwój retencji oraz właściwe zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, służące ograniczaniu skutków suszy i gwałtownych zjawisk hydrologicznych. Dokument podkreśla również konieczność zwiększania naturalnej i sztucznej retencji przy zachowaniu dobrego stanu ekologicznego wód i ekosystemów zależnych od wody.

Przedmiotowa Strategia pozostaje zgodna z zapisami Planu, przewidując działania związane z rozwojem małej retencji, ochroną obszarów podmokłych oraz racjonalnym gospodarowaniem wodami opadowymi i powierzchniowymi.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

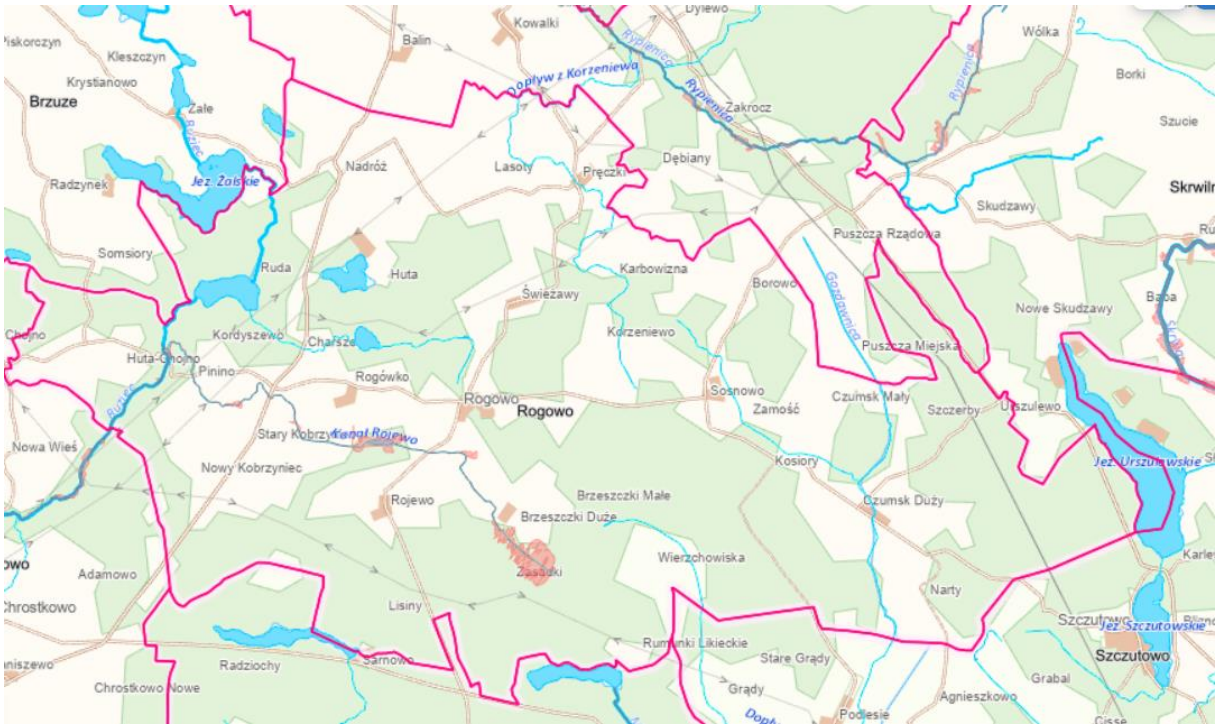
Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym stanowi strategiczny dokument służący właściwemu zarządzaniu ryzykiem powodziowym. W Planie (przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne) jako jedno z głównych działań

przeciwdziałających zagrożeniu powodziowemu wskazano zbiorniki retencyjne. W dokumencie wskazuje się, że niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w obszarach zagrożenia powodziowego rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalnych jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje zatem ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych silnymi opadami, mogących powodować zalewanie obszarów, może wystąpić w szczególności na obszarach, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

Przedmiotowa Strategia jest w pełni zgodna z zapisami Planu – przewiduje utrzymanie istniejących rozwiązań retencyjnych i budowę nowych oraz rozwiązania przeciwpowodziowe.

Poniżej przedstawiono mapę, na której zaznaczono obszary szczególnie narażone na wystąpienie powodzi rzecznej w gminie Rogowo.

Rysunek 13 Położenie gminy Rogowo na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeczną

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.hydroportal.isok.gov.pl

Na terenie gminy Rogowo występują tereny szczególnie narażone wystąpieniem powodzi rzecznej wzdłuż kanału Rojewo.

Poziom krajowy

Zgodność z Krajowym Programem Odbudowy czy programami operacyjnymi będzie wynikała z realizacji poszczególnych projektów w ramach programów. Strategia jest w pełni zgodna z zapisami Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego – obejmuje swoim zakresem rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny zgodny z kierunkami wskazanymi w ww. dokumentach. Ponadto Strategia jest zgodna z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. Celem Polityki jest bezpieczeństwo energetyczne – przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki,

efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko - biorąc pod uwagę optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych. Cel główny doprecyzowuje cele szczegółowe polityki podzielone na działania. Strategia wykazuje zgodność z poniższymi celami szczegółowymi:

- cel 1: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych,
- cel 2: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- cel 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- cel 7: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,
- cel 8: Poprawa efektywności energetycznej gospodarki.

Poziom europejski

Europejski Zielony Ład

Europejski zielony ład to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie UE na drogę transformacji ekologicznej a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Pakiet inicjatyw wyznacza kierunki, w których zmierzać powinna Europa:

- świeże powietrze, czysta woda, zdrowe gleby i różnorodność biologiczna,
- energooszczędne budynku (nowe i wyremontowane),
- zdrowa i przystępna cenowo żywność,
- wzrost znaczenia transportu publicznego,
- czystsza energia i najnowsze ekologiczne innowacji technologiczne,
- przyszłościowe miejsca pracy i umiejętności niezbędne do transformacji,
- odporny przemysł.

Europejski Zielony Ład ma pomóc przekształcić UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę:

- która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto,
- w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów,
- w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle.

Strategia przewiduje działania na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy – pod tym kątem należy rozpatrywać zgodność Strategii z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu.

3.4 Model funkcjonalno-przestrzenny

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne. W dokumencie „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+" wskazano OSI dwojakiego rodzaju: krajowe („Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze” i „Obszar zagrożony trwałą marginalizacją”) i regionalne.

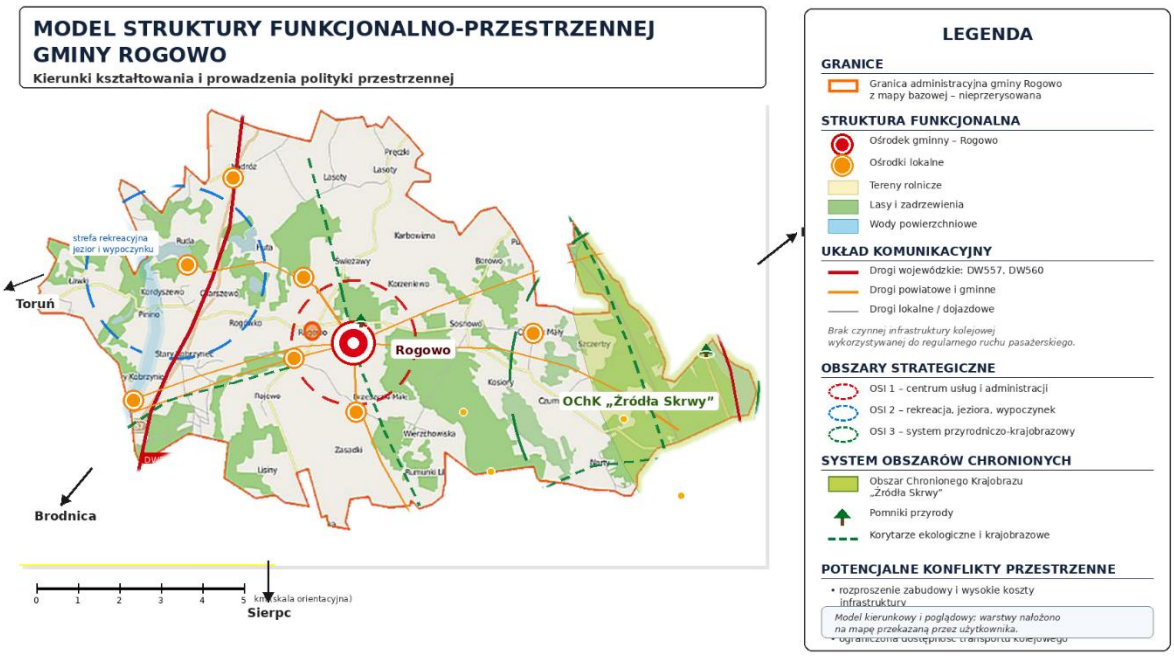
Obszary Strategicznej Interwencji w województwie kujawsko-pomorskim

Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne. Jeśli chodzi o obszary strategicznej interwencji to na poziomie krajowym wyznaczono dwa główne typy terytoriów stanowiących OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju oraz regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Gmina Rogowo nie została zaliczona do żadnego z ww. OSI. Ponadto gmina nie znajduje się na terenie Obszarów Funkcjonalnych wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Strategii Przyspieszenia 2030+.

Model funkcjonalno-przestrzenny gminy Rogowo

Opracowanie punktu oparto na obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogowo oraz diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma służyć koordynacji działań planistycznych, z uwzględnieniem aspektów środowiskowych i zasad ładu przestrzennego. W gminie Rogowo proces ten realizowany jest poprzez dokumenty planistyczne – zarówno studium uwarunkowań, jak i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 14 Model funkcjonalno-przestrzenny gminy Rogowo

Źródło: opracowanie własne

Model stanowi narzędzie wspierające lokalną politykę rozwoju i określa strategiczną wizję gminy w długim horyzoncie czasowym. Uwzględnia on zarówno uwarunkowania wynikające z położenia gminy,

jak i globalne trendy rozwojowe (np. zmiany demograficzne, potrzeby ochrony klimatu czy rozwój nowych technologii). Jednocześnie akcentuje kierunki zmian oczekiwanych w ramach realizacji strategii rozwoju, przedstawiając cele jakościowe i ilościowe w kontekście przestrzennym.

Model wskazuje kluczowe obszary rozwojowe i problemowe, takie jak tereny wymagające ochrony środowiska, obszary o dużym potencjale turystycznym, przestrzenie rolnicze czy miejsca przeznaczone pod rozwój infrastruktury. Określa także powiązania funkcjonalne między poszczególnymi częściami gminy, np. sieć transportową, system powiązań przyrodniczych oraz lokalne centra usługowe. W praktyce wyznacza obszary strategicznej interwencji, schematyczne rozmieszczenie inwestycji oraz zasady zagospodarowania przestrzeni.

W strategii gminy Rogowo model obejmuje w szczególności:

- strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią poszczególnych miejscowości,
- system powiązań przyrodniczych, w tym doliny rzek i korytarze ekologiczne,
- główne ciągi komunikacyjne, w tym trasy rowerowe i piesze,
- najważniejsze elementy infrastruktury technicznej i społecznej,
- rekomendacje w zakresie dalszego kształtowania przestrzeni gminy.

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Rogowo pełni funkcję lokalnego ośrodka rozwoju o charakterze rolniczym w południowej części powiatu rypińskiego, w województwie kujawsko-pomorskim. Jej położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Rypin, będącego najważniejszym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i usługowym powiatu, determinuje kierunki powiązań funkcjonalnych mieszkańców w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, handlu oraz rynku pracy. Jednocześnie gmina stanowi istotne zaplecze produkcji rolnej i przestrzeń zamieszkania dla ludności korzystającej z usług zlokalizowanych w Rypinie.

System transportowy gminy opiera się na sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych zapewniających połączenia z Rypinem, Brodnicą, Lipnem oraz pozostałymi miejscowościami regionu. Układ komunikacyjny umożliwia realizację podstawowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, jednak w dalszym ciągu wymaga działań modernizacyjnych związanych z poprawą stanu technicznego dróg, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz rozwojem infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Brak infrastruktury kolejowej (linia przebiega przez teren Gminy, ale brak jest stacji) na terenie gminy powoduje, że podstawową rolę w obsłudze transportowej odgrywa transport drogowy oraz komunikacja autobusowa.

W strukturze osadniczej gminy najważniejszą rolę pełni wieś Rogowo, stanowiąca siedzibę władz samorządowych oraz główny ośrodek koncentracji usług publicznych, edukacyjnych, handlowych i społecznych. Pozostałe miejscowości pełnią przede wszystkim funkcje mieszkaniowe i rolnicze, stanowiąc podstawę lokalnej gospodarki opartej na produkcji rolnej. Wśród większych ośrodków osadniczych istotną rolę odgrywają m.in. Nadróż, Sosnowo, Pręczki, Stary Kobrzyniec oraz Lasoty, które zapewniają mieszkańcom dostęp do podstawowych usług i infrastruktury społecznej.

W ujęciu funkcjonalnym gmina Rogowo posiada wyraźnie rolniczy charakter. Dominującą rolę odgrywają gospodarstwa rolne specjalizujące się w produkcji roślinnej i zwierzęcej, a także działalność związana z obsługą rolnictwa i przetwórstwem rolno-spożywczym. Uzupełnieniem funkcji gospodarczych są usługi lokalne oraz drobna przedsiębiorczość. Istotnym potencjałem rozwojowym pozostają również walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy, w szczególności jeziora, tereny leśne i obszary otwarte, które sprzyjają rozwojowi rekreacji, turystyki weekendowej i agroturystyki.

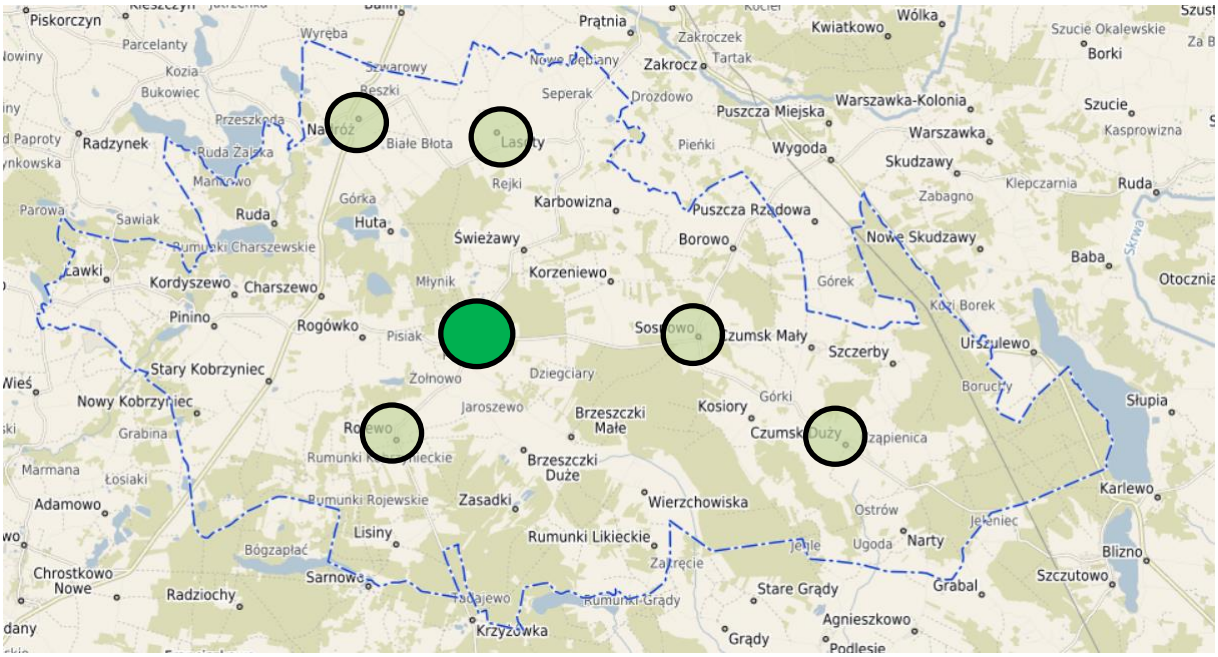
W perspektywie strategicznej gmina Rogowo posiada potencjał do dalszego umacniania swojej pozycji jako ważnego obszaru produkcji rolnej oraz atrakcyjnego miejsca zamieszkania w strefie oddziaływania

Rypina. Kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju będzie miało wzmacnianie dostępności komunikacyjnej, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, wspieranie przedsiębiorczości oraz ochrona walorów środowiskowych i krajobrazowych stanowiących istotny element jakości życia mieszkańców.

Rola i hierarchia jednostek osadniczych

Zauważalne jest oddziaływanie miejscowości Rogowo na pozostałe miejscowości gminy z uwagi na koncentrację najważniejszych funkcji administracyjnych, społecznych, edukacyjnych i usługowych. To właśnie w Rogowie zlokalizowane są kluczowe instytucje publiczne, które determinują kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Poniżej przedstawiono podział gminy na ośrodki wzrostu.

Główny ośrodek wzrostu Lokalne ośrodki wzrostu

Źródło: opracowanie własne

Zauważalne jest dominujące oddziaływanie miejscowości Rogowo, w której zlokalizowane są najważniejsze obiekty administracyjne, edukacyjne, kulturalne i usługowe gminy. Miejscowość ta pełni funkcję centrum organizacyjnego i społeczno-gospodarczego, stanowiąc główny ośrodek wzrostu oraz miejsce koncentracji usług publicznych dla mieszkańców całego obszaru gminy.

W strukturze osadniczej gminy wyraźnie kształtuje się hierarchiczny układ ośrodków wzrostu, w którym rolę głównego ośrodka centralnego pełni Rogowo. Jego znaczenie wynika z koncentracji funkcji administracyjnych, edukacyjnych, handlowych i społecznych, a także korzystnego położenia komunikacyjnego zapewniającego dobre powiązania z Rypinem oraz pozostałymi miejscowościami gminy.

Funkcję lokalnych ośrodków wzrostu pełnią przede wszystkim większe miejscowości, takie jak Nadróż, Sosnowo, Czumsk Duży, Rojewo i Lasoty. Miejscowości te wyróżniają się stosunkowo dużą liczbą mieszkańców, rozwiniętą funkcją mieszkaniową oraz dostępem do podstawowej infrastruktury

społecznej i technicznej. Pełnią one istotną rolę w strukturze osadniczej gminy, koncentrując część zabudowy mieszkaniowej oraz lokalnych usług i infrastruktury.

Pozostałe wsie i osady pełnią przede wszystkim funkcje mieszkaniowe i rolnicze. Ich rozwój opiera się głównie na działalności rolniczej oraz usługach związanych z obsługą lokalnej społeczności. Miejscowości te stanowią istotny element struktury osadniczej gminy, zapewniając utrzymanie rolniczego charakteru obszaru oraz zachowanie wysokich walorów krajobrazowych.

Układ osadniczy gminy Rogowo ma charakter monocentryczny z wyraźnie wykształconym ośrodkiem centralnym w Rogowie oraz siecią miejscowości wspomagających. Model ten sprzyja efektywnej organizacji usług publicznych i zarządzaniu rozwojem przestrzennym. Jednocześnie istotne znaczenie dla dalszego rozwoju gminy mają walory przyrodnicze i krajobrazowe, w tym jeziora, tereny leśne oraz obszary rolnicze, które stwarzają warunki do rozwoju funkcji rekreacyjnych, turystycznych i agroturystycznych, stanowiących uzupełnienie dominującej funkcji rolniczej.

Charakterystyka funkcjonalno-przestrzenna gminy

Poniżej opisano szczegółowo kwestie wpływające na rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy Rogowo.

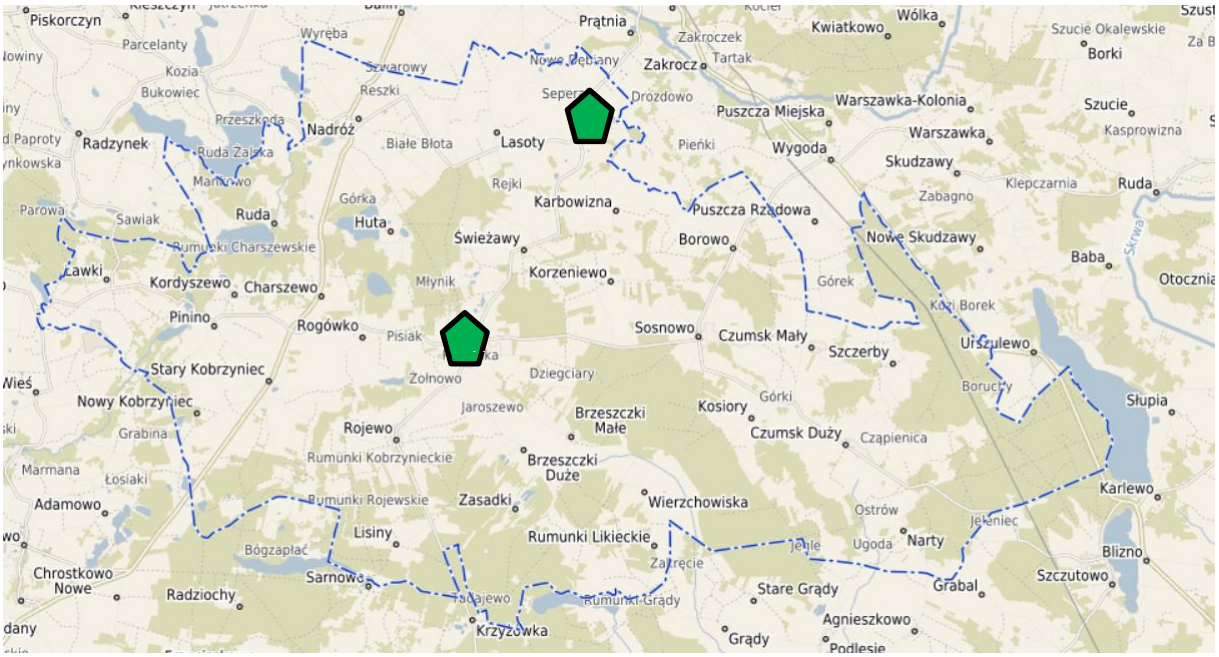
a) Dobra kulturowe

Na terenie gminy Rogowo znajdują się obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty sakralne oraz zabytki związane z historią lokalną. Do zabytków wpisanych do rejestru zabytków (stan na 31.12.2025 r.) należą kaplica grobowa rodziny Dębińskich pw. św. Erazma w Pręczkach, kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Rogowie oraz drewniany wiatrak typu koźlak w Rogowie-Młyniku.

Obiekty te stanowią najcenniejsze elementy materialnego dziedzictwa kulturowego gminy, dokumentując jej wielowiekową historię oraz zachodzące na przestrzeni lat przemiany społeczne, religijne i gospodarcze. Szczególną wartość posiadają zabytki sakralne, które oprócz funkcji religijnych pełnią istotną rolę w kształtowaniu lokalnej tożsamości i zachowaniu ciągłości tradycji kulturowych. Cennym elementem krajobrazu kulturowego jest również zabytkowy wiatrak, będący świadectwem dawnych metod gospodarowania oraz rolniczego charakteru gminy.

Dziedzictwo kulturowe gminy Rogowo stanowi element lokalnej tożsamości i historii obszaru.
Zachowane obiekty zabytkowe wymagają ochrony i zachowania ich wartości dla przyszłych pokoleń.
Ich znaczenie w zakresie promocji i turystyki ma obecnie charakter uzupełniający.

Rysunek 15 Lokalizacja zabytków w gminie Rogowo

Źródło: opracowanie własne

b) Główne korytarze i elementy sieci transportowych

System transportowy gminy Rogowo opiera się na sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, które zapewniają powiązania komunikacyjne zarówno pomiędzy miejscowościami gminy, jak i z głównymi ośrodkami regionu. Kluczowe znaczenie dla obsługi transportowej obszaru ma droga wojewódzka nr 557 relacji Lipno – Rypin. Trasa ta zapewnia bezpośrednie połączenie z Rypinem – ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i usługowym powiatu, a także umożliwia powiązania z innymi częściami województwa. Istotną funkcję uzupełniającą pełni również droga wojewódzka nr 560 relacji Brodnica – Sierpc, przebiegająca przez południowo-zachodnią część gminy.

Uzupełnieniem układu transportowego jest sieć dróg powiatowych i gminnych, obsługujących ruch lokalny oraz zapewniających dostęp do terenów zabudowy mieszkaniowej, gruntów rolnych, obiektów użyteczności publicznej i miejsc aktywności gospodarczej. Rozwój i utrzymanie odpowiednich parametrów technicznych tej infrastruktury ma kluczowe znaczenie dla spójności przestrzennej gminy oraz jakości życia mieszkańców.

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa nr 33 relacji Kutno – Brodnica. Obecnie nie funkcjonują na jej terenie czynne przystanki pasażerskie, jednak przebieg linii stanowi istotny element regionalnego układu transportowego oraz potencjalny czynnik wzmacniający dostępność komunikacyjną gminy. Dostęp do transportu kolejowego zapewniają przede wszystkim stacje zlokalizowane w Rypinie i Sierpcu.

Istotnym atutem gminy jest jej położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Rypin, które zapewnia mieszkańcom dostęp do usług publicznych wyższego rzędu, rynku pracy oraz zaplecza handlowo-usługowego. Jednocześnie dalszy rozwój społeczno-gospodarczy gminy wymaga kontynuacji działań związanych z modernizacją lokalnej infrastruktury drogowej, poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz rozwojem infrastruktury pieszej i rowerowej. Szczególne znaczenie mają inwestycje zwiększające dostępność komunikacyjną miejscowości o zwartej zabudowie oraz poprawiające warunki przemieszczania się pomiędzy głównymi ośrodkami osadniczymi gminy.

Rysunek 16 Układ transportowy w gminie Rogowo

Drogi wojewódzkie

Linie kolejowe

Źródło: opracowanie własne

c) System powiazań przyrodniczych

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Rogowo dominują tereny rolnicze, które stanowią podstawę lokalnej gospodarki oraz w największym stopniu kształtują krajobraz gminy. Użytki rolne zajmują zdecydowaną większość powierzchni obszaru, tworząc rozległą przestrzeń produkcyjną wykorzystywaną przede wszystkim do prowadzenia działalności rolniczej. Rolnictwo pozostaje jedną z najważniejszych funkcji gospodarczych gminy, wpływając na charakter osadnictwa oraz sposób zagospodarowania przestrzeni.

Istotnym elementem systemu przyrodniczego są kompleksy leśne oraz tereny zieleni naturalnej i półnaturalnej, rozmieszczone w różnych częściach gminy. Obszary te pełnią ważne funkcje środowiskowe, przyczyniając się do zachowania bioróżnorodności, retencji wód oraz ochrony walorów krajobrazowych. Uzupełnieniem systemu przyrodniczego są zadrzewienia śródpolne oraz tereny dolin rzecznych i obniżeń terenowych, stanowiące lokalne ciągi ekologiczne.

Znaczącą rolę w strukturze przestrzennej gminy odgrywają jeziora oraz cieki wodne, które wzbogacają krajobraz i zwiększają atrakcyjność przyrodniczą obszaru. Tereny położone w ich sąsiedztwie posiadają potencjał dla rozwoju funkcji rekreacyjnych, turystycznych i wypoczynkowych, stanowiąc jednocześnie cenne elementy lokalnego systemu przyrodniczego.

Tereny zabudowane koncentrują się przede wszystkim w Rogowie oraz wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych przebiegających przez gminę. Ważną rolę odgrywają również większe miejscowości, takie jak Nadróż, Sosnowo, Stary Kobrzyniec czy Pręczki. Zabudowa ma charakter typowo wiejski, z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, związanej z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych oraz lokalnej przedsiębiorczości.

Pod względem funkcjonalnym gmina Rogowo charakteryzuje się dominacją funkcji rolniczej, uzupełnianej przez funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz rekreacyjno-turystyczne. Wysoki udział

terenów otwartych, obecność jezior, terenów leśnych i cennych przyrodniczo obszarów krajobrazowych stwarzają korzystne warunki dla prowadzenia polityki przestrzennej opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz racjonalnego wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Planowane inwestycje

Znaczna część planowanych inwestycji, w tym również wpisanych do przedmiotowej Strategii, dotyczy obszaru całej gminy a ich dokładna lokalizacja nie jest możliwa do określenia na etapie tworzenia Strategii i rzeczonego modelu funkcjonalno-przestrzennego (np. termomodernizacja obiektów komunalnych). Są to inwestycje pożądane w gminie, ale ich dokładne umiejscowienie i określenie skali czy sposobu realizacji nie zostało dokonane przez Gminę na etapie opracowywania niniejszego dokumentu.

a) Obszar Strategicznej Interwencji gminy

Gmina Rogowo boryka się na całym swoim terenie z problemami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi. Charakter gminy, jej powierzchnia i struktura mieszkaniowa determinuje traktowanie gminy jako jednego obszaru o wspólnych problemach do rozwiązania bez wyszczególniania konkretnych lokalizacji jako obszarów szczególnej interwencji. Tym samym gmina Rogowo w całości traktowana jest jako Obszar Strategicznej Interwencji.

b) Problemy funkcjonalno-przestrzenne

Jak już zaznaczono w części analitycznej Strategii do głównych problemów gminy Rogowo w sferze przestrzennej należy zaliczyć występujący problem tzw. „niskiej emisji", marginalny zasięg sieci gazowej, stan dróg wymagający ich modernizacji, niedobory w sieci dróg rowerowych, zasoby mieszkaniowe wymagające rozwoju.

W odniesieniu do regionu gmina Rogowo – jako ośrodek subregionalny – boryka się z problemem marginalnego oddziaływania na region.

<u>Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie</u>

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie określa obecnie obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo. Gmina Rogowo jest w trakcie opracowania planu ogólnego, którego obowiązek sporządzenia wynika z Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688 z późn.zm.). Ustalenia planu ogólnego gminy określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile gmina dysponuje strategią, której opracowanie zostało wszczęte od dnia wejścia w życie ww. ustawy. Studium pozostaje w mocy do momentu uchwalenia planu ogólnego gminy. Podstawowymi dokumentami kształtującymi politykę przestrzenną będą strategia rozwoju gminy, plan ogólny oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zatem, jeszcze w obecnym stanie prawnym, to zapisy Studium stanowią zbiór szczegółowych uwarunkowań i zasad dla wyznaczania kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jednak, mając na uwadze nowelizację przepisów wprowadzonych ww. ustawą z dnia 7 lipca 2023 r., to właśnie w strategii rozwoju należy określić szereg uwarunkowań zawartych dotychczas w studium, które następnie będą uwzględnione w planie ogólnym. Można więc rzec, że nowa strategia rozwoju niejako przejmuje część treści i funkcji zawartych dotychczas w studium. Wobec powyższego określa się poniższe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Jednym z celów polityki przestrzennej gminy jest zachowanie zasobów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią dostosowaną do potencjału przyrodniczego m.in. poprzez:

- ochronę i zachowanie obszarów przyrodniczo najcenniejszych o decydującym znaczeniu dla utrzymania równowagi ekologicznej z uwzględnieniem georóżnorodności i różnorodności biologicznej, w tym wzrost lesistości;
- przeciwdziałanie degradacji wód powierzchniowych i nadmiernej eksploatacji wód podziemnych,
- przeciwdziałanie skutkom suszy,
- zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcję emisji pyłów i gazów cieplarnianych,
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania hałasu w środowisku i ochronę mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi,
- rekultywację zanieczyszczonych wód powierzchniowych,
- ochronę kompleksów wysokoprodukcyjnych gleb oraz trwałych użytków zielonych,
- dbałość o poprawne i pewne funkcjonowanie systemu melioracyjnego,
- utrzymywanie na bardzo wysokim poziomie stopnia lesistości gminy, poprzez prowadzenie zalesień na terenach nienadających się do zabudowy oraz użytkowania rolniczego,
- opracowanie programu zagospodarowania turystycznego,
- zadrzewianie i zakrzewianie terenów zagrożonych lub podatnych na erozję,
- uzyskanie poprawnych warunków przyrodniczych na obszarze gminy, to jest takich, które powodują przekroczenie dopuszczalnych norm zanieczyszczenia środowiska poza granicami przynależnymi na działce lub wywołującymi w obrębie działki nieodwracalne zmiany środowiska,
- podniesienie stanu sanitarnego obszaru gminy przede wszystkim poprzez budowę i rozbudowę systemów infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda, gaz, elektroenergetyka),
- nadanie odpowiedniej rangi zagadnieniu ekorozwoju w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- stosowanie wysokich wymogów ekologicznych przy realizacji dużych i uciążliwych obiektów liniowych, a przede wszystkim dróg.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej gminy, koncentrują się na zabytkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków i Kujawsko-Pomorskiego Rejestru Zabytków. W odniesieniu do zasobów dziedzictwa kulturowego należy stosować następujące zasady:

- spełnianie wymagań ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego na podstawie przepisów i ustaw szczególnych,
- poprawa stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego poprzez realizację wytycznych konserwatorskich i zasad ogólny ich ochrony,
- minimalizacja występujących zagrożeń istniejących wartości zasobów dziedzictwa kulturowego i czynników wywołujących te zagrożenia poprzez:
    - rewaloryzację obszarów zdegradowanych (wsie o zachowanym układzie historycznym) oraz obiektów zabytkowych, ukierunkowaną na ochronę i odnowę wartości kulturowych związaną z promowaniem walorów gminy, wzmacniającą aktywność i kreatywność miejscowej społeczności lokalnej,

- przykładanie dużej staranności i solidności przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydawaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także zatwierdzaniu projektów budowlanych, do uwzględniania zasad ochrony zasobów kulturowych i realizacji wytycznych konserwatorskich, dla konkretnych obszarów o wysokich wartościach krajobrazowo-kulturowych,
- kształtowanie nowych wartości środowiska kulturowego poprzez wykonanie specjalistycznego opracowania (niewymaganego przepisami, ale pożądanego), wskazującego na prawidłowe i ciekawe rozwiązania np. w zakresie form zabudowy, elementów kompozycji układów przestrzennych czy też atrakcyjności krajobrazu, w związku z przewidywanym zwiększeniem zurbanizowania gminy,
- rozszerzenie ochrony na zasoby posiadające wartość dla tożsamości kulturowej gminy,
- zwiększenie aktywności działania i środków finansowych na obiekty związane ze spuścizną historyczną i kulturową i obiekty posiadające znaczenie edukacyjno-rekreacyjne,
- adaptację i dostosowanie sposobów użytkowania dóbr kultury do nowych wymagań życia społecznego i gospodarczego, co powinno być traktowane jako warunek ich przetrwania.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyraźnie widoczny jest potencjał gminy Rogowo do dalszego, umiarkowanego, ale stabilnego rozwoju – zarówno w zakresie mieszkalnictwa, jak i aktywności gospodarczej. Pomimo niekorzystnych prognoz demograficznych oraz ograniczeń wynikających z rolniczego charakteru przestrzeni czy dostępności gruntów inwestycyjnych, gmina posiada realne atuty lokalizacyjne i infrastrukturalne, które – przy odpowiedniej polityce planistycznej – mogą stać się fundamentem trwałego wzrostu.

a) Uporządkowanie i intensyfikacja istniejących struktur osadniczych

W pierwszym etapie działań rozwojowych kluczowe powinno być uzupełnianie i porządkowanie już istniejących struktur osadniczych. Należy dążyć do zwiększenia intensywności zabudowy w granicach obecnych jednostek, przy jednoczesnym zachowaniu spójności urbanistycznej i estetyki krajobrazu. Wzmocnienie dostępności do usług publicznych, infrastruktury technicznej oraz komunikacji w obrębie tych obszarów może skutecznie wspierać stabilizację demograficzną oraz poprawę jakości życia. Jednocześnie warto planować działania rewitalizacyjne, obejmujące wykorzystanie zdegradowanych przestrzeni na cele mieszkaniowe, społeczne i usługowe.

b) Rozszerzanie struktury osadniczej na tereny niezainwestowane

Drugim kierunkiem powinno być stopniowe i racjonalne zagospodarowywanie niezainwestowanych jeszcze obszarów, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących osiedli. Taki model sprzyja spójności infrastrukturalnej, zapobiega nadmiernemu rozproszeniu zabudowy i wspiera zrównoważone wykorzystanie przestrzeni. Planowanie nowych terenów mieszkaniowych i usługowych powinno bazować na rzetelnej analizie chłonności terenów, lokalnych potrzeb oraz potencjału społeczno-ekonomicznego gminy. Promowanie rozwoju kompaktowego ograniczy również koszty funkcjonowania infrastruktury w przyszłości.

c) Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych

W perspektywie rozwoju gospodarczego gminy niezbędne jest wskazanie priorytetowych obszarów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną – zarówno usługową, jak i produkcyjną. Kluczowe znaczenie mają tu tereny dobrze skomunikowane, w sąsiedztwie istniejącej infrastruktury technicznej. Inwestycje powinny być planowane w sposób harmonijny względem otaczającej zabudowy mieszkaniowej i przyrodniczej, z zachowaniem ładu przestrzennego i unikania konfliktów funkcjonalnych. Rozwój bazy gospodarczej gminy, w tym sektora MŚP oraz działalności powiązanej z rolnictwem i przetwórstwem, może istotnie wpłynąć na poprawę sytuacji demograficznej i lokalnego rynku pracy.

d) Spójność struktury funkcjonalno-przestrzennej

Warunkiem osiągnięcia zrównoważonego rozwoju jest wypracowanie spójnej i elastycznej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Hierarchizacja funkcji przestrzennych i zróżnicowanie przeznaczenia terenów powinny iść w parze z możliwością adaptacji planów do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych. Należy dążyć do równowagi pomiędzy funkcjami mieszkaniowymi, gospodarczymi, usługowymi i przyrodniczymi – z poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dziedzictwa kulturowego.

Gmina Rogowo, jako jednostka o korzystnej lokalizacji względem Rypina i posiadająca aktywne instytucje kultury i edukacji, ma podstawy do tego, by przyciągać nowych mieszkańców i inwestorów. Uwzględnienie powyższych kierunków w planowaniu przestrzennym stanowi nie tylko odpowiedź na aktualne wyzwania, ale również szansę na długofalowe wzmocnienie pozycji gminy jako dynamicznego, zrównoważonego i otwartego na przyszłość ośrodka rozwoju.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

1. Komunikacja

Podniesienie poziomu obsługi komunikacyjnej gminy ma nastąpić poprzez niezbędną modernizację i budowę najważniejszych dróg gminnych dla połączeń wewnętrznych oraz z układem zewnętrznym, budowę lokalnych układów drogowo-ulicznych na terenach zabudowanych i przewidzianych do zainwestowania, wprowadzenie komunikacji zbiorowej na terenach rozwojowych oraz prowadzenie aktywnej polityki samorządu w stosunku do modernizacji i budowy dróg powiatowych. W gminie należy wykorzystać istniejący potencjał do integracji różnych form transportu – samochodowego, autobusowego oraz rowerowego — w celu stworzenia spójnego i efektywnego systemu mobilności sprzyjającego zrównoważonemu rozwojowi.

2. Infrastruktura techniczna i społeczna

a) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę są następujące:
   - modernizacja i uzupełnienie sieci wodociągowej w na terenach istniejącej zabudowy,
   - rozbudowa sieci wodociągowej w kierunku rozwojowych terenów zabudowy, połączona z realizacją systemu kanalizacji sanitarnej;
b) kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych są następujące:
   - etapowa realizacja systemu kanalizacji sanitarnej dla poszczególnych miejscowości,
   - realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków, przy sprzyjających warunkach gruntowo-wodnych, w sytuacji braku sieci kanalizacji sanitarnej lub do czasu jej doprowadzenia,
   - do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej – dopuszczenie możliwości realizacji bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe wraz z udokumentowanym wywozem ścieków do oczyszczalni ścieków;

c) kierunki rozwoju systemu odprowadzania wód opadowych są następujące:
   - podstawą odprowadzania wód opadowych będą lokalne sieci kanalizacji deszczowej oraz lokalna infiltracja wód opadowych,
   - odprowadzanie wód deszczowych do wód powierzchniowych siecią kanalizacji deszczowej należy obowiązkowo poprzedzić wykonaniem urządzeń podczyszczających dostosowanych do ilości ścieków i ładunku zanieczyszczeń, zgodnie z przepisami odrębnymi,
   - odprowadzenie ścieków deszczowych będzie możliwe również poprzez wpusty ściekowe z wkładami podczyszczającymi do studni chłonnych, skrzynek rozsączających i dalej w grunt,
   - należy ograniczyć nawierzchnie szczelne na rzecz nawierzchni ażurowych, umożliwiając lokalną infiltrację wód opadowych,
   - podstawą odprowadzenia wód opadowych z dachów będzie spływ powierzchniowy do gruntu w granicach własnej działki; dopuszcza się inny sposób odprowadzenia wód opadowych z terenów zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi,
   - zachowanie suchych rowów jako elementu odwodnienia;
d) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w gaz są następujące:
   - realizacja gazociągów średniego ciśnienia połączonych ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia – etapowo do poszczególnych miejscowości;
e) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną w gminie Rogowo są następujące:
   - modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa nowych sieci elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (preferowanie kabli szczególnie w miejscach konfliktowych z zabudową) i niskiego napięcia 0,4 kV,
   - modernizacja i budowa nowych stacji transformatorowych,
   - dopuszczenie możliwości realizacji podziemnych kabli elektroenergetycznych,
   - lokalizacja potencjalnych rozwojowych terenów lokalizacji instalacji fotowoltaicznych,
   - dopuszczenie na potencjalnych rozwojowych terenach zabudowy produkcyjnej, usług produkcyjnych i składów,
   - wykorzystanie potencjalnych obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych,
   - dopuszczenie możliwości realizacji przydomowych odnawialnych źródeł energii,
   - ograniczenie zużycia energii elektrycznej – modernizacja oświetlenia ulicznego i stosowanie energooszczędnych urządzeń,
   - wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania w energię elektryczną pojedynczych obiektów budowlanych;
f) kierunki rozwoju zaopatrzenia w ciepło są następujące:
   - zastępowanie węgla kamiennego innymi mniej uciążliwymi źródłami energii, w tym biomasą,
   - modernizacja kotłowni i urządzeń grzewczych,
   - stosowanie nowoczesnych indywidualnych źródła energii, w tym kotłów nowej generacji oraz wymiana starych urządzeń na nowe,
   - wykorzystanie rozproszonych źródeł energii cieplnej i elektrycznej, w tym pracujących w skojarzeniu,
   - wykorzystanie pomp cieplnych i kolektorów słonecznych,
   - wykorzystanie gazu, biogazu i gazu płynnego,
   - wykorzystanie energii elektrycznej, w tym również z odnawialnych źródeł energii – z ogniw fotowoltaicznych i małych przydomowych elektrowni wiatrowych,

- ograniczenie zużycia energii cieplnej, w tym kontynuacja termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych, usługowych i innych wg aktualnych potrzeb;

g) kierunki rozwoju obsługi telekomunikacyjnej są następujące:
   - obsługa telekomunikacyjna gminy oparta będzie o operatorów telefonii sieciowej i komórkowej,
   - dopuszcza się korektę przebiegu i rozbudowę podziemnej sieci telefonicznej oraz możliwość realizacji sieci szerokopasmowych,
   - lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz lokalizacja infrastruktury telekomunikacyjnej o nieznacznym oddziaływaniu – będzie odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi;

h) kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami są następujące:
   - obowiązywać będzie system gospodarki odpadami przyjęty przez Radę Gminy z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów.

3. Infrastruktura produkcyjna, usługowa, magazynowa

Na terenach zlokalizowanych przy drodze wojewódzkiej 557 przewiduje się możliwość przeznaczenia terenów pod funkcje magazynowe, usługowe, produkcyjne, składowe oraz wielkopowierzchniową produkcję rolną. Dogodne położenie przy ważnym szlaku komunikacyjnym zapewni bardzo dobre skomunikowanie z regionalną i krajową siecią transportową, co sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej o charakterze logistycznym, przemysłowym i rolniczym. Dostępność infrastruktury drogowej czyni te tereny szczególnie atrakcyjnymi dla inwestorów poszukujących dobrze skomunikowanych lokalizacji do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, dystrybucji i przechowywania towarów, jak również dla rozwoju nowoczesnego rolnictwa.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Wyznaczenie obszarów, na których dopuszczona zostanie lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW następuje w planie ogólnym oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW w ramach infrastruktury związanej z:
- pozyskiwaniem energii słonecznej polegającej na budowie elektrowni fotowoltaicznej;
- pozyskiwaniem energii wiatru polegającej na budowie elektrowni wiatrowej;
- pozyskiwaniem energii z biogazu polegającej na budowie biogazowni;
- pozyskiwaniem energii geotermalnej.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Na terenach zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, sportu i rekreacji, nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Na terenach obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przedsięwzięć polegających na chowie lub hodowli zwierząt. Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na obszarach, na których występują formy ochrony przyrody. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko dopuszcza się na terenach gospodarowania odpadami.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Gospodarka rolna stanowi jedną z podstawowych funkcji gminy, dla jej rozwoju zakłada się następujące kierunki i zasady kształtowania przestrzeni rolniczej i ochrony powierzchni ziemi:

- zachowanie i ochrona obszarów gleb o wysokich walorach dla produkcji rolnej;
- przeciwdziałanie skutkom suszy m.in. poprzez ograniczanie utraty naturalnej retencji i zachęcanie do jej odtwarzania na terenach zurbanizowanych oraz utrzymanie i odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych ekosystemów wodnych i ekosystemów zależnych od wód;
- wdrażanie ekohydrologicznych rozwiązań m.in. poprzez: zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, pasy leśne, wyspy leśne, enklawy łąk śródpolnych, wprowadzanie roślinności towarzyszącej wodom powierzchniowym, a także budowa ścian denitryfikacyjnych stanowiących barierę przed dopływem azotanów ze zlewni rolniczej, także z obszarów nieskanalizowanych.

Dla ochrony i wzbogacania zasobów leśnych oraz obszarów zadrzewień zakłada się:

- zachowanie i ochronę zwartych kompleksów leśnych, wysp leśnych, pasów leśnych dla utrzymania wodochronnych i glebochronnych funkcji lasów związanych z retencyjnymi właściwościami ekosystemów leśnych, chroniących zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulujących stosunki hydrologiczne i przeciwdziałających suszy,
- zwiększanie powierzchni leśnych poprzez zalesianie gruntów o najniższej jakości i przydatności dla rolnictwa (gleb nieurodzajnych),
- dokonywanie zalesień uwzględniających wymogi ochrony przeciwpowodziowej,
- niewprowadzanie obcych geograficznie i siedliskowo gatunków drzew i krzewów (zadrzewienia śródpolne, przydrożne, itp.).

Na terenie obszarów chronionych decyzje o zalesieniu muszą być zgodne z planami ochrony lub planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku takich planów – zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z kompetencjami.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;

Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji, ani obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. Dopuszcza się wyznaczenie takich obszarów, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w tym zakresie.

4 Założenia wdrożeniowe

W punkcie opisano założenia systemu realizacji Strategii, przewidywane koszty realizacji działań wpisanych do Strategii oraz potencjalne źródła ich finansowania.

4.1 Planowane przedsięwzięcia

Poniżej przedstawiono priorytetowe przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym w przyjętej perspektywie czasowej Strategii.

Tabela 28 Lista priorytetowych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym w ramach Strategii

LP.	INWESTYCJA/PROJEKT	LOKALIZACJA	PODMIOT REALIZUJĄCY	PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (szkoły, świetlice, OSP) wraz z wymianą źródeł ciepła, m.in.: – Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Czumsku Małym, – Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Pręczkach, – Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Rudzie, – Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Rojewie	Czumsk Mały, Pręczki, Ruda, Rojewo	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
2.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (sieci, SUW, oczyszczalnia ścieków): – rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, – rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, – lepsza jakość infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
3.	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych wraz z budową chodników i poprawą bezpieczeństwa ruchu – Budowa drogi 120517C Stary Kobrzyniec – Bógzapłać, – Budowa drogi 120520C Rojewo – Bógzapłać, – Budowa drogi 120541C Rojewo - Rogówko, – Budowa drogi 120525C Świeżawy – Sosnowo, – Budowa drogi 120539C Kosiory – Borowo, – Budowa drogi 120503C Pinino – Radzynek, – Budowa drogi 120531C Sosnowo – Narty, – Budowa ścieżek rowerowych przy drogach gminnych, – Modernizacja dróg gminnych	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
4.	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego (w tym energooszczędne oświetlenie LED)	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
5.	Rozwój odnawialnych źródeł energii (instalacje fotowoltaiczne na obiektach publicznych i prywatnych)	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy

6.	Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej (obiekty integracji społecznej), wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych: – Budowa świetlicy wiejskiej w Kosiorach, – Budowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Borowie	Kosiory, Borowo	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
7.	Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego (budowa i adaptacja budynków mieszkalnych) – Budowa mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych, – Budowa centrum opiekuńczo-mieszkalnego	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
8.	Budowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz sportowo-rekreacyjnej (boiska, place zabaw, siłownie plenerowe): – Budowa hali sportowej w Sosnowie, – Budowa hali sportowej w Nadrożu, – Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Nowym Kobrzyńcu, – Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnego w Rogowie, – Modernizacje szkół na terenie gminy (w tym remonty klasopracowni), – Budowa, rozbudowa placów zabaw na terenie gminy	Sosnowo, Nadroże, Nowy Kobrzyniec, Rogowo	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy
9.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i terenów wiejskich na terenie gminy Rogowo (place, centra wsi, tereny zielone): – Budowa skateparków na terenie gminy, – Poprawa stanu i zwiększenie powierzchni terenów zieleni urządzonej, – Nowe nasadzenia roślinności (drzew, krzewów, zieleni niskiej) w przestrzeniach publicznych	Teren gminy	Gmina Rogowo	budżet państwa, UE, budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

4.2 Ramy finansowe i źródła finansowania

Ramy finansowe

Uwzględniając zakres Strategii i przyjętą perspektywę czasową na ogólne ramy finansowe Strategii składa się wiele elementów, w tym m.in.:

- wartość planowanych inwestycji,
- zmiany wartości pieniądza w czasie,
- zmiany wartości poszczególnych produktów rzutujących na wartość inwestycji,
- koszty administracyjne związane z wdrażaniem Strategii.

Źródła finansowania

Jako główne źródła finansowania Strategii wskazuje się:

- budżet Gminy Rogowo,
- pośrednio budżet Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- pośrednio budżet Powiatu Rypińskiego,
- środki pochodzące z budżetu krajowego (w tym krajowe fundusze celowe np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program inwestycji Strategicznych),
- środki prywatne,
- środki pochodzące z budżetu UE:
    - środki w ramach polityki spójności na lata 2021-2027, w tym program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 i krajowe programy operacyjne,
    - wspólna polityka rolna UE,
    - programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
    - Europejski Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach instrumentu NextGenerationEU,
    - programy Komisji Europejskiej,
    - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO)
- inne środki, m.in. Fundusze norweskie i EOG, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze międzynarodowych instytucji finansowych (EBI, EBOR, Bank Światowy itp.).

4.3 System realizacji Strategii

Poniżej opisano podmioty zaangażowane w realizację Strategii, podstawy prawne regulujące funkcjonowanie Strategii, sposób wdrażania Strategii oraz jej wskaźniki.

Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

W realizację Strategii zaangażowane będą instytucje publiczne z terenu gminy, podmioty finansujące i współfinansujące inwestycje wpisane do Strategii i te zgodne ze Strategią, organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa z terenu gminy oraz mieszkańcy.

Do instytucji publicznych z terenu gminy należy zaliczyć Gminę Rogowo i jej jednostki organizacyjne. Do organizacji pozarządowych należy zaliczyć m.in. stowarzyszenia, fundacje.

Jako podmioty finansujące i współfinansujące przedsięwzięcia w ramach Strategii należy zaliczyć m.in. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Bank Gospodarstwa Krajowego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz przedsiębiorców.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono rolę poszczególnych rodzajów podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

Tabela 29 Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ STRATEGII	ROLA
Instytucje publiczne z terenu gminy	– stymulowanie podejmowania działań zgodnych ze Strategią, – monitoring realizacji Strategii, – współpraca z innymi podmiotami – aktualizacja Strategii – finansowanie i współfinansowanie działań – realizacja przedsięwzięć
Organizacje pozarządowe, fundacje	– realizacja działań w szczególności w obszarze kultury, promocji gminy, aktywności fizycznej
Podmioty finansujące i współfinansujące przedsięwzięcia	– finansowanie i współfinansowanie przedsięwzięć
Przedsiębiorcy	– finansowanie i realizacja przedsięwzięć
Mieszkańcy	– udział w konsultacjach

Źródło: opracowanie własne

Najważniejszą rolę we wdrażaniu Strategii mają odgrywać instytucje publiczne z terenu gminy.

Regulacje prawne

Podstawowym aktem prawnym zobowiązującym samorządy gminne do prowadzenia polityki rozwoju jest Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2025 r. nr poz. 198 i 1846). Zgodnie z tą ustawą politykę rozwoju prowadzą:

- w skali kraju - Rada Ministrów,
- w skali regionu - samorząd województwa,
- w skali lokalnej - samorząd powiatowy i gminny (art. 3).

Polityką rozwoju jest, w rozumieniu art. 2 tej ustawy, zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej, w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Zgodnie z ustawą zakres przedmiotowy tych działań obejmować powinien w szczególności zagadnienia:

- ochrony środowiska,
- ochrony zdrowia,
- promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych,
- rozwoju kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- rozwoju miast i obszarów metropolitarnych,
- rozwoju obszarów wiejskich,
- rozwoju nauki i zwiększenia innowacyjności gospodarki, w tym rozwoju sektorów opartych na wykorzystaniu nowoczesnych technologii,

- rozwoju zachowań prospołecznych wspólnot lokalnych oraz budowy i umacniania struktur społeczeństwa obywatelskiego,
- rozwoju zasobów ludzkich, w tym podnoszenia poziomu wykształcenia społeczeństwa, kwalifikacji obywateli, jak również zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz łagodzeniu jego negatywnych skutków,
- stymulowania powstawania nowych miejsc pracy,
- tworzenia i modernizacji infrastruktury społecznej i technicznej,
- wspierania i unowocześniania instytucji państwa,
- wspierania rozwoju przedsiębiorczości,
- wspierania wzrostu gospodarczego,
- zwiększania konkurencyjności gospodarki.

Zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju przy pomocy programów operacyjnych.

Ustawodawca jedynie bardzo ogólnie określił przedmiot, funkcje i procedury tworzenia strategii rozwoju na szczeblach lokalnych, pozostawiając decyzje w tym zakresie samorządom powiatów i gmin, koncentrując się głównie na zadaniach Rady Ministrów i samorządów województw.

Proces identyfikacji i zaangażowania katalogu partnerów określonego w ustawie wdrożeniowej

Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie

W procesie opracowywania Strategii przeprowadzono proces identyfikacji oraz zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych, w tym podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacji działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Proces identyfikacji i zaangażowania partnerów

Na etapie przygotowania Strategii dokonano przeglądu lokalnych i regionalnych interesariuszy, w tym instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedstawicieli biznesu, jednostek naukowych oraz mieszkańców gminy. W tym celu przeprowadzono:

- konsultacje społeczne, obejmujące otwarte spotkania, ankiety oraz zbieranie opinii online;
- warsztaty tematyczne, w ramach których zidentyfikowano kluczowe potrzeby i wyzwania oraz kierunki rozwoju gminy;
- spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji, w tym organizacji zajmujących się ochroną środowiska, równością płci oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu.

Mimo podjętych działań, w niektórych przypadkach napotkano na ograniczoną dostępność lub brak reprezentacji określonych grup interesariuszy. W takich sytuacjach podjęto próbę analizy dostępnych raportów i danych, aby zapewnić możliwe kompleksowe uwzględnienie tych perspektyw.

Zaangażowanie partnerów w proces wdrażania Strategii

Strategia przewiduje mechanizmy zapewniające dalsze zaangażowanie partnerów w jej realizację i monitoring. W tym celu planowane są:

- regularne spotkania konsultacyjne i warsztaty, podczas których monitorowane będą postępy we wdrażaniu Strategii oraz aktualizowane jej priorytety;
- stały kontakt z partnerami społeczno-gospodarczymi, w tym możliwość zgłaszania uwag i propozycji zmian;

- publikacja raportów z wdrażania Strategii, umożliwiająca ocenę efektywności działań oraz wskazanie dalszych kierunków rozwoju.

Dzięki tym działaniom zapewniona zostanie transparentność procesu wdrażania oraz możliwość aktywnego uczestnictwa różnych grup interesariuszy w realizacji celów rozwojowych gminy.

Zasady realizacji Strategii

System wdrażania, monitorowania i finansowania Strategii zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii. Dopełnieniem systemu jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji Strategii. Strategia będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty. Podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania, monitorowania i oceny Strategii oraz pełniącymi określone w nim role będą:

- Wójt Gminy:
  - odpowiada za wdrażanie Strategii,
  - wyznacza Koordynatora Strategii,
- Rada Gminy:
  - analizuje postępy wdrażania Strategii,
  - akceptuje sprawozdania z realizacji Strategii,
  - analizuje i zatwierdza wnioski o aktualizację Strategii,
  - uwzględnia zadania zaplanowane do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych,
- Koordynator Strategii:
  - pełni funkcje koordynacyjne wobec pozostałych podmiotów,
  - mobilizuje zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w Strategii,
  - upowszechnia założenia Strategii wśród mieszkańców gminy,
  - koordynuje przygotowanie okresowych sprawozdań z realizacji Strategii,
  - rekomenduje wprowadzenie zmian do Strategii,
  - inicjuje realizację kierunków działań,
- partnerzy realizacji Strategii tj. poszczególne komórki Urzędu Gminy Rogowo oraz jednostki organizacyjne Gminy:
  - realizują poszczególne kierunki działań,
  - przekazują informację o stopniu realizacji zadań do Koordynatora Strategii oraz sporządzają statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania,
  - zgłaszają wnioski do zmian w Strategii.

Strategia jest dokumentem programującym rozwój gminy na kolejne lata. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju. Zgodność dokumentów wykonawczych powinna odnosić się do następujących elementów:

- zgodność na poziomie misji,
- zgodność na poziomie celów,
- zgodność na poziomie zaplanowanych efektów,
- zgodność na poziomie wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Celem systemu monitorowania Strategii jest weryfikacja skuteczności działań określonych w ramach celów strategicznych ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić czy Strategia jest wdrażana

zgodnie z planem. W celu przeprowadzenia monitoringu (w zależności od potrzeby Gminy może to być monitoring coroczny lub w innym odstępie czasowym) jednostki organizacyjne gminy oraz komórki urzędu odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań przekazują Koordynatorowi Strategii informację na temat napotkanych/potencjalnych trudności i problemów w realizacji zaplanowanych zadań.

Przegląd i aktualizacja

Przegląd Strategii może odbyć się corocznie, w połowie okresu obowiązywania Strategii lub w przypadku stwierdzenia konieczności jej aktualizacji. W przypadku chęci przeprowadzenia przeglądu strategicznego lub stwierdzenia przez jednostkę odpowiedzialną za monitoring Strategii konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie, podjęte zostaną działania zmierzające do aktualizacji zapisów strategii:

- Wójt Gminy na sesji Rady Gminy przedstawia wniosek o rozpoczęcie procesu przeglądu strategicznego (aktualizacji Strategii),
- w oparciu o decyzję Rady Gminy Wójt we współpracy z Koordynatorem Strategii określa sposób przeprowadzenia aktualizacji (w oparciu o własne zasoby lub z udziałem konsultantów zewnętrznych) oraz przygotowuje harmonogram procesu aktualizacji Strategii,
- w ramach procesu, weryfikacji i aktualizacji poddane mogą zostać:
    - zapisy zawarte w części diagnostycznej – poprzez odniesienie się do aktualnych danych statystycznych oraz wyników analiz, misja rozwoju gminy i jej aktualność w kontekście zmian zachodzących w zakresie zasobów gminy i jej otoczenia (powiatu, województwa, kraju),
    - cele strategiczne i operacyjne i ich adekwatność do zweryfikowanej misji rozwoju (w szczególności do domen strategicznego rozwoju),
    - kierunki działań,
- zaktualizowany dokument Strategii podlega konsultacjom a następnie zostaje przedstawiony Radzie Gminy.

Ewaluacja ex-ante

Po opracowaniu Strategii, a przed jej wdrażaniem przeprowadzona zostanie tzw. ewaluacja uprzednia (ex-ante), w zakresie następujących kryteriów:

- trafności – analizie poddane zostaną adekwatność postawionych celów i wybranych do realizacji zadań do zidentyfikowanych problemów, potrzeb i posiadanych zasobów,
- skuteczności – czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia poprzez zdefiniowane priorytety i działania,
- efektywności – ocena dotycząca tego, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,
- spójności wewnętrznej i zewnętrznej dokumentu.

Po przeprowadzonej ewaluacji ex-ante rekomenduje się Strategię do wdrożenia.

Ewaluacja ex-post

Po zakończeniu obowiązywania Strategii przewidziano opracowanie ewaluacji ex-post – sprawozdania/raportu końcowego z wdrażania założeń dokumentu, który będzie zawierał m.in. wykaz zrealizowanych działań i analizę efektywności wydatkowania środków finansowych.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Gminy Rogowo na lata 2026-2035 została opracowana przy udziale mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych z terenu gminy Rogowo. Zainteresowani mieszkańcy i podmioty mieli możliwość przedstawienia swoich uwag do treści Strategii w ramach konsultacji społecznych i warsztatów strategicznych. Sprawia to, że Strategia w możliwie największym stopniu odpowiada na potrzeby lokalnej społeczności.

Główne założenia Strategii są oparte na wnioskach z analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Rogowo. Analizy te wykazały, że gmina Rogowo boryka się z problemami w każdej z analizowanych sfer i niezbędne są działania w celu ich rozwiązania. W Strategii zdefiniowano następujące cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Rogowo na lata 2026-2035 związane ze sferą społeczną, gospodarczą i przestrzenną:

- Cel strategiczny 1: Rozwój społeczny:
  - CEL OPERACYJNY 1.1: Wysoka jakość opieki zdrowotnej i powszechna profilaktyka zdrowotna,
  - CEL OPERACYJNY 1.2: Wysoka jakość edukacji,
  - CEL OPERACYJNY 1.3: Włączenie społeczne,
  - CEL OPERACYJNY 1.4: Wsparcie sektora organizacji pozarządowych,
  - CEL OPERACYJNY 1.5: Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej,
  - CEL OPERACYJNY 1.6: Zapewnienie sprawnej administracji publicznej i usług bezpieczeństwa publicznego,
- Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy:
  - CEL OPERACYJNY 2.1: Wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw,
  - CEL OPERACYJNY 2.2: Wykorzystanie walorów gminy do jej rozwoju gospodarczego,
  - CEL OPERACYJNY 2.3: Racjonalna gospodarka finansami publicznymi,
- Cel strategiczny 3: Spójny rozwój przestrzenny:
  - CEL OPERACYJNY 3.1: Rozwój infrastruktury technicznej,
  - CEL OPERACYJNY 3.2: Rozwój infrastruktury transportowej i brak wykluczenia komunikacyjnego w gminie,
  - CEL OPERACYJNY 3.3: Estetyka, dostępność, planowanie i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej na wysokim poziomie,
  - CEL OPERACYJNY 3.4: Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego gminy,
  - CEL OPERACYJNY 3.5: Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy,
- Cel strategiczny 4: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu:
  - CEL OPERACYJNY 4.1: Wspieranie i promocja efektywności energetycznej, strategii niskoemisyjnych i rozwoju OZE,
  - CEL OPERACYJNY 4.2: Wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych gminy i zwiększenia ich odporności na zmiany klimatu.

Cele Strategii wykazują zgodność z szeregiem innych dokumentów strategicznych o charakterze lokalnym, regionalnym i krajowym. Przyjęto, że system wdrażania Strategii będzie oparty na Radzie Gminy i na strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Rogowo. Strategia zawiera listę przedsięwzięć priorytetowych. Lista działań priorytetowych jest listą otwartą – każde nowo zidentyfikowane przedsięwzięcie, które zdaniem Gminy powinno być traktowane priorytetowo, może zostać wpisane

na listę poprzez aktualizację treści Strategii. Należy zaznaczyć, że realizacja działań w ramach Strategii uwarunkowana jest w głównej mierze od pozyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych. Ponadto bieżący monitoring realizacji celów Strategii i jej bieżąca aktualizacja mają za zadanie sprawić, aby główne założenia Strategii mogły być kontynuowane w kolejnej perspektywie czasowej. Podstawą do wyznaczania kierunków rozwoju przestrzennego gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo.

Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Rogowo w latach 2019-2025 5
Tabela 2 Saldo migracji w gminie Rogowo w latach 2019-2025 6
Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Rogowo w latach 2019-2024 9
Tabela 4 Wydatki z budżetu gminy Rogowo na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024 (zł) 9
Tabela 5 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2019-2024 12
Tabela 6 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Rogowo w latach 2019-2024 13
Tabela 7 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Rogowo w latach 2019-2024 13
Tabela 8 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2019-2025 14
Tabela 9 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Rogowo w latach 2022-2025 21
Tabela 10 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2021-2025 23
Tabela 11 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Rogowo w latach 2021-2025 23
Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Rogowo w latach 2021-2025 24
Tabela 13 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Rogowo w latach 2019-2024 ... 26
Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Rogowo w 2024 w porównaniu do gmin powiatu rypińskiego, powiatu rypińskiego i województwa kujawsko-pomorskiego 26
Tabela 15 Dane dotyczące bezrobocia w gminach powiatu rypińskiego i w powiecie rypińskim – stan na 31.12.2025 r. 28
Tabela 16 Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji w gminie Rogowo w latach 2020-2025 35
Tabela 17 Liczba nowo wydzielonych działek budowlanych w gminie Rogowo w latach 2020-2025 .. 36
Tabela 18 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze społecznej 47
Tabela 19 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze gospodarczej 48
Tabela 20 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze przestrzennej 49
Tabela 21 Analiza SWOT gminy Rogowo w sferze klimatyczno-środowiskowej 49
Tabela 22 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 1 57
Tabela 23 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 2 58
Tabela 24 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 3 59
Tabela 25 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 4 60
Tabela 26 Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych 62
Tabela 27 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi w podziale na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny 63
Tabela 28 Lista priorytetowych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym w ramach Strategii 84
Tabela 29 Podmioty zaangażowane w realizację Strategii 87

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Rogowo na planie województwa kujawsko-pomorskiego 30
Rysunek 2 Położenie komunikacyjne gminy Rogowo 31
Rysunek 3 Położenie gminy Rogowo względem Obszarów Chronionego Krajobrazu 42
Rysunek 4 Ekstremalne temperatury maksymalne i minimalne w Polsce w latach 1991-2020 r. 43
Rysunek 5 Ekstremalne sumy opadów i ekstremalne usłonecznienie w Polsce w latach 1991-2020 r. 44
Rysunek 6 Proces formułowania głównych założeń Strategii 53
Rysunek 7 Cele strategiczne Strategii 56
Rysunek 8 Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną 65
Rysunek 9 Mapa zagrożenia suszą rolniczą 66
Rysunek 10 Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną 66
Rysunek 11 Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną 67
Rysunek 12 Mapa łącznego zagrożenia suszą 67
Rysunek 13 Położenie gminy Rogowo na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeczną .. 69
Rysunek 14 Model funkcjonalno-przestrzenny gminy Rogowo 71
Rysunek 15 Lokalizacja zabytków w gminie Rogowo 74
Rysunek 16 Układ transportowy w gminie Rogowo 75

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (stan na 31.12.2025 r.) 6
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (stan na 31.12.2025 r.) (osoby na km^2) 6
Wykres 3 Ludność gminy Rogowo w podziale na płeć w 2025 r. 7
Wykres 4 Liczba mieszkańców gminy Rogowo w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2024 r.) 7
Wykres 5 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Rogowo w latach 2019-2025 14
Wykres 6 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu rypińskiego i gmin wchodzących w jego skład (2025 r.) 15
Wykres 7 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Rogowo w 2025 r. (%) 22
Wykres 8 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Rogowo (2025 r.) 23
Wykres 9 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu rypińskiego i gmin wchodzących w jego skład (2025 r.) 24
Wykres 10 Dochody i wydatki ogółem gminy Rogowo w latach 2019-2024 (zł) 25
Wykres 11 Liczba bezrobotnych w gminie Rogowo w latach 2020-2025 27
Wykres 12 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu rypińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.) 33
Wykres 13 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców w powiecie rypińskim, województwie kujawsko-pomorskim i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.) 34

Wykres 14 Liczba mieszkań w gminie Rogowo w latach 2020-2024..... 36
Wykres 15 Wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie rypińskim, województwie kujawsko-pomorskim i w poszczególnych gminach powiatu rypińskiego (2024 r.) 37
Wykres 16 Wskaźnik wilgotności gleby 0-100% dla powiatu rypińskiego (2025 r.)..... 45

Bibliografia

1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
2. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
3. Plan przeciwdziałania skutkom suszy
4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego
5. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły
6. Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027
7. Raport o stanie Gminy Rogowo za 2025 rok
8. Program Współpracy Gminy Rogowo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2026
9. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+
10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo
11. Średniookresowa Strategia rozwoju kraju
12. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027
13. www.agrometeo.imgw.pl
14. www.bdl.stat.gov.pl
15. www.funduszeu.kujawsko-pomorskie.pl
16. www.karty.apgw.gov.pl
17. www.gov.pl
18. www.geoserwis.gdos.pl
19. www.google.pl/maps
20. www.gov.pl
21. www.mapa.wyniki.edu.pl
22. www.rspo.gov.pl
23. www.rogowo.pl
24. www.wody.isok.gov.pl